KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 29.6.2011
KOM(2011) 500 wersja ostateczna

CZĘŚĆ II

KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW

Budżet z perspektywy „Europy 2020" - Część II: poszczególne dziedziny polityki

{SEK(2011) 867 wersja ostateczna}
{SEK(2011) 868 wersja ostateczna}

SPIS TREŚCI

Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich 3

Obywatele 8

Ochrona ludności 10

Działania w dziedzinie klimatu 14

Konkurencyjność i MŚP 20

Unia celna i podatki 25

Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna 28

Edukacja i kultura 33

Zatrudnienie i sprawy społeczne 37

Środowisko 43

Działania zewnętrzne 48

Zwalczanie nadużyć finansowych 54

Zdrowie i ochrona konsumentów 56

Sprawy wewnętrzne 59

Infrastruktura – instrument „Łącząc Europę” 62

Innowacyjne instrumenty finansowe 85

Sprawiedliwość 88

Polityka morska i polityka rybołówstwa 90

Badania i innowacje 93

Administracja 98

ROLNICTWO I ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH

1. CELE POLITYKI

Grunty rolne i lasy pokrywają znaczną część terytorium Europy i mają ogromne znaczenie dla właściwego funkcjonowania obszarów wiejskich oraz zachowania krajobrazu wiejskiego. Rolnicy, poza produkcją żywności oraz nieżywnościowych produktów rolnych, zajmują się również zarządzaniem gruntami, ochroną środowiska naturalnego oraz rozwojem turystyki.

Wspólna polityka rolna (WPR) została zaprojektowana w taki sposób, by umożliwić stworzenie nowoczesnego, zrównoważonego oraz efektywnego sektora rolnego w Europie. Jej celem jest wspieranie konkurencyjności sektora, zabezpieczenie odpowiedniej podaży bezpiecznej żywności oraz zachowanie środowiska naturalnego i terenów wiejskich przy jednoczesnym zapewnieniu ludności wiejskiej godziwego poziomu życia.

WPR jest prawdziwie europejską polityką. Zamiast prowadzić 27 różnych polityk rolnych, państwa członkowskie połączyły swoje zasoby w ramach jednolitej polityki europejskiej i jednolitego europejskiego budżetu. To oczywiście oznacza, że WPR stanowi znaczną część budżetu UE. Przedstawione powyżej rozwiązanie jest jednak bardziej wydajne i tańsze niż prowadzenie nieskoordynowanych krajowych polityk rolnych.

Europejskie rolnictwo stoi dziś przez różnorodnymi wyzwaniami. Chociaż w ostatnich latach ceny produktów rolnych wzrosły o 50 %, ceny energii i nawozów wzrosły odpowiednio o 200 % i 150 %. Rezultatem wspomnianych wyżej podwyżek był gwałtowny spadek dochodu z działalności rolniczej. Sektor rolny musi również poradzić sobie z wyzwaniami związanymi ze zmianą klimatu oraz degradacją środowiska naturalnego, jak również rosnącymi obawami związanymi z zagadnieniem bezpieczeństwa żywności, równowagi terytorialnej oraz z dążeniem do trwałego wzrostu gospodarczego.

W ostatnich latach WPR poddano dużym zmianom spowodowanym wpływem wyżej wymienionych problemów. Przyszła reforma WPR będzie kontynuować ten proces oraz prowadzić do stworzenia bardziej nowoczesnej, ekologicznej polityki, aktywnie przyczyniającej się do realizacji celów strategii „Europa 2020” przez odblokowanie potencjału gospodarczego na obszarach wiejskich, rozwój lokalnych rynków i zatrudnienia, udział w restrukturyzacji rolnictwa i wspieranie przychodów rolników w celu utrzymania zrównoważonego rolnictwa w całej Europie.

Zreformowana WPR będzie pobudzać inteligentny i trwały wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu, wspierając oszczędne gospodarowanie zasobami w celu utrzymania bazy produkcyjnej żywności, pasz oraz energii ze źródeł odnawialnych na terenie całej UE; stwarzając zachęty do działań mających na celu łagodzenie zmian klimatu i dostosowanie się do nich, ochronę ekosystemów oraz walkę z utratą różnorodności biologicznej; oraz wspierając różnicowanie działalności gospodarczej na obszarach wiejskich, prowadzące do zrównoważonego rozwoju terytorialnego w całej Europie.

2. INSTRUMENTY

Komisja proponuje utrzymanie obecnej struktury WPR, opierającej się na dwóch filarach:

- **W filarze I** pozostaną **środki wsparcia bezpośredniego dla rolników** oraz **wsparcie obejmujące środki rynkowe**. Wsparcie bezpośrednie oraz środki rynkowe finansowane są w całości z budżetu UE, aby zagwarantować stosowanie wspólnej polityki w obrębie jednolitego rynku oraz umożliwić funkcjonowanie zintegrowanego systemu kontroli i zarządzania.

- Działania w ramach **Filar II WPR** będą koncentrować się nadal na dostarczaniu środowiskowych dóbr publicznych, poprawie konkurencyjności sektorów rolnictwa i leśnictwa oraz wspieraniu zróżnicowania działalności gospodarczej i poprawy jakości życia na obszarach wiejskich. Państwa członkowskie mają dużą swobodę opracowywania działań odpowiadających na krajowe lub regionalne potrzeby, jednocześnie jednak uwzględniających priorytety UE. Współfinansowanie środków filara II przez państwa członkowskie pozwala mieć pewność, że podstawowe cele zostaną osiągnięte, jak również wzmacnia efekt dźwigni polityki rozwoju obszarów wiejskich. Jako że biedniejsze regiony UE otrzymują wyższe stawki współfinansowania, filar II przyczynia się również do osiągania celów związanych ze spójnością na szczeblu unijnym.

Obecna struktura, składająca się z dwóch filarów, zostanie gruntownie uproszczona i zmodernizowana, aby umożliwić stworzenie bardziej sprawiedliwej i ekologicznej polityki dostosowanej do celów strategii „Europa 2020".

Głównymi elementami reformy będą:

- **Bardziej równomierny podział bezpośredniego wsparcia dochodów**

Ze względów historycznych unijni rolnicy otrzymują różne kwoty bezpośredniego wsparcia na hektar. Na przykład w roku 2013 kwota średniej płatności bezpośredniej na hektar potencjalnie kwalifikującego się gruntu oraz na beneficjenta wyniesie na Łotwie 94,7 euro, natomiast w Holandii 457,5 euro. Średnia dla UE-27 wynosi 269,1 euro.

Zreformowana wspólna polityka rolna zawierać będzie system „konwergencji", służący do zmniejszania wspomnianych dysproporcji oraz wspierania sprawiedliwszego podziału pomocy finansowej. Przywrócenie równowagi w zakresie podziału wsparcia jest główną częścią reformy obejmującej zarówno skuteczniejsze wykorzystanie środków budżetowych za pomocą lepiej ukierunkowanych i bardziej równomiernych płatności bezpośrednich jak i pogodzenie dystrybucji wsparcia w ramach rozwoju obszarów wiejskich z celami wspomnianej polityki. Powyższe cele zostaną osiągnięte w następujący sposób: wszystkie państwa członkowskie, w których płatności bezpośrednie wynoszą mniej niż 90 % średniej UE-27 w określonym czasie zniwelują jedną trzecią różnicy pomiędzy obecnym poziomem płatności bezpośrednich a poziomem 90 % średniej unijnej.

Zmodernizowany zostanie również przydział pomocy na rozwój obszarów wiejskich: podział środków zostanie określony na podstawie obiektywnych kryteriów terytorialnych i gospodarczych, odzwierciedlających przyszłe cele gospodarcze, społeczne, środowiskowe oraz cele rozwoju przestrzennego omawianej polityki.

- **Ukierunkowanie płatności bezpośrednich na ochronę środowiska**

Obowiązkowe ukierunkowanie płatności bezpośrednich na ochronę środowiska ma kluczowe znaczenie dla reformy. Poprawi ono rezultaty sektorowych działań związanych z ochroną

środowiska oraz pokaże, że zreformowana WPR może przyczynić się do realizacji priorytetów Unii w większym niż dotychczas zakresie.

W przyszłości otrzymanie 30 % płatności bezpośrednich zależeć będzie od przestrzegania szeregu korzystnych dla środowiska praktyk, wykraczających poza zakres zasady wzajemnej zgodności.

- **Wsparcie dla rolników czynnych zawodowo**

Aby skuteczniej wykorzystywać zasoby WPR, korzyści wynikające z wsparcia bezpośredniego trafiać będą wyłącznie do czynnych zawodowo rolników.

- **Wprowadzenie limitów kwot płatności bezpośrednich dla rolników posiadających największe gospodarstwa**

Wielkie gospodarstwa rolne otrzymują obecnie nieproporcjonalnie dużą część środków bezpośredniego wsparcia dochodów z WPR. W ramach zreformowanej WPR rozpocznie się proces umiarkowanego i postępującego wprowadzania limitów bezpośredniego wsparcia dochodu otrzymywanego przez największe gospodarstwa, jednak zarówno efekt skali występujący w przypadku większych struktur jak i fakt, że tworzą one miejsca pracy, zostaną należycie uwzględnione.

- **Polityka rozwoju obszarów wiejskich, koncentrująca się na wymiernych rezultatach**

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich zostanie włączony do umów o partnerstwie zawieranych między Komisją a każdym państwem członkowskim, aby maksymalnie zwiększyć synergię pomiędzy polityką rozwoju obszarów wiejskich i pozostałymi unijnymi funduszami rozwojowymi. Umowy te zostaną powiązane z celami strategii „Europa 2020" i krajowymi programami reform. Ustanowią one zintegrowaną strategię rozwoju przestrzennego uwzględniającą rozwój obszarów wiejskich, wspieraną przez wszystkie odpowiednie fundusze strukturalne UE. Zostaną w nich uwzględnione cele oparte na uzgodnionych wskaźnikach, strategiczne inwestycje oraz pewna liczba uwarunkowań.

- **Uproszczony system dla rolników prowadzących małe gospodarstwa rolne**

Wielu rolników prowadzących małe gospodarstwa rolne korzysta z wsparcia bezpośredniego; uproszczony mechanizm przyznawania wsparcia zmniejszy znacznie obciążenia administracyjne państw członkowskich oraz rolników, nie mając wpływu na unijny budżet.

- **Wydatki związane z rynkiem i mechanizmy kryzysowe**

Europejskie rolnictwo stoi dzisiaj przed wieloma wyzwaniami, przede wszystkim związanymi z koniecznością reagowania na nieprzewidziane okoliczności wpływające na dochód z działalności rolniczej lub też z koniecznością wprowadzania ułatwień w dostosowywaniu się do wymogów wynikających z międzynarodowych porozumień handlowych.

W związku z powyższym proponuje się restrukturyzację środków rynkowych, znajdujących się obecnie w ramach filaru 1 i utworzenie dwóch instrumentów wykraczających poza wieloletnie ramy finansowe. Aby rolnicy mogli otrzymać wsparcie w ramach przyspieszonej procedury, powstanie mechanizm szybkiego reagowania na sytuacje kryzysowe (które

mogłyby pojawić się w wyniku problemów związanych z bezpieczeństwem żywności lub z nagłymi zmianami sytuacji na rynku). Procedura uruchomienia środków będzie jednakowa z procedurą uruchomienia środków z rezerwy na pomoc nadzwyczajną.

Proponuje się również rozszerzenie zakresu interwencji Europejskiego funduszu dostosowania do globalizacji, aby - za pomocą udzielonego wsparcia - ułatwić rolnikom dostosowanie się do nowej sytuacji na rynku wynikającej z pośrednich skutków globalizacji. Ponadto Komisja proponuje przeniesienie do rozdziału 1 funduszy przeznaczonych na finansowanie żywności dla osób najbardziej potrzebujących, tak aby w jego ramach znalazły się działania mające na celu zwalczanie ubóstwa i wykluczenia, oraz przeniesienie funduszy związanych z kwestią bezpieczeństwa żywności i działań dotyczących zdrowia publicznego.

3. WDROŻENIE

Wraz ze stworzeniem Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) podstawa prawna WPR została przebudowana w taki sposób, by dostosować do zmian oba filary WPR. Proponuje się, by w miarę możliwości proces ten był kontynuowany również po 2013 r.

Propozycja w odniesieniu do nowego artykułu rozporządzenia finansowego dotyczącego zarządzania dzielonego jest zgodna z obecnie istniejącymi systemami zarządzania i kontroli, stosowanymi w ramach EFRG i EFRROW.

W ramach jednolitej wspólnej organizacji rynku (rozporządzenie (WE) nr 1234/2007) podjęto prace mające na celu usprawnienie prawodawstwa UE dotyczącego organizacji rynków rolnych, co doprowadziło do zebrania w jednym rozporządzeniu uprzednio rozproszonych przepisów dotyczących sektorowych wspólnych organizacji rynków.

Obecnie trwa przegląd wszystkich podstaw prawnych WPR, aby zapewnić – w miarę konieczności i możliwości – kontynuację procesu upraszczania prawa po 2013 r.

4. PRZYDZIAŁ ŚRODKÓW BUDŻETOWYCH

Wszystkie kwoty w cenach stałych z 2011 r.

Proponowany budżet na lata 2014-2020 ogółem	386,9 mld EUR
w tym	
• Filar I – płatności bezpośrednie i wydatki związane z rynkiem	281,8 mld EUR
• Filar II – rozwój obszarów wiejskich	89,9 mld EUR
• Bezpieczeństwo żywności	2,2 mld EUR
• Osoby najbardziej potrzebujące	2,5 mld EUR
• Rezerwa w przypadku kryzysu w sektorze	

rolnym • Europejski fundusz dostosowania do globalizacji • Badania naukowe i innowacje w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego, biogospodarki i zrównoważonego rolnictwa (we Wspólnych ramach strategicznych na rzecz badań naukowych i innowacji)	3,5 mld EUR do 2,5 mld EUR 4,5 mld EUR

OBYWATELE

1. CELE POLITYKI

Traktat lizboński daje obywatelom i stowarzyszeniom obywatelskim prawo do pełnego uczestnictwa w życiu demokratycznym UE.

Program „Europa dla obywateli" wspiera międzynarodowe projekty dotyczące uczestnictwa obywateli i tożsamości europejskiej. Choć w poszczególnych obszarach polityki istnieją konkretne środki, program „Europa dla obywateli jest jedynym narzędziem umożliwiającym obywatelom zaangażowanie się w ogólne kwestie dotyczące Europy, zarówno instytucjonalne (np. traktaty UE lub wybory do Parlamentu Europejskiego), jak i przekrojowe.

Komunikacja, tj. przekazywanie społeczeństwu informacji o kierunkach unijnej polityki, to kolejny sposób na podnoszenie ich świadomości w zakresie spraw europejskich i praw obywateli. Działania komunikacyjne służą więc podnoszeniu świadomości i stanowią wsparcie dla priorytetów politycznych Unii.

2. INSTRUMENTY

Program „Europa dla obywateli" wspiera głównie międzynarodowe partnerstwa miast. Program zapewnia również wsparcie strukturalne dla patronackich organizacji społecznych na szczeblu unijnym oraz zespołów ekspertów. Dzięki tym strategicznym partnerstwom europejskie organizacje interesu publicznego mogą wnosić swój wkład w debaty na szczeblu UE. To wzmacnia poczucie odpowiedzialności za unijną agendę wśród społeczeństwa i obywateli UE oraz wspiera kulturę obywatelskiego uczestnictwa dla dobra UE i jej państw członkowskich. Program ma także swój udział w szerzeniu wspólnego zrozumienia historii Europy (zwłaszcza w odniesieniu do holokaustu i stalinizmu) poprzez wspieranie projektów pielęgnujących pamięć o przeszłości.

- Od 2007 roku ok. milion obywateli Unii Europejskiej rocznie brało bezpośredni udział w działaniach wspieranych przez ten program.

- W latach 2007–2010 realizowano ok. 800 projektów na rzecz społeczeństwa obywatelskiego i projektów pielęgnujących pamięć o przeszłości oraz 4 000 projektów dotyczących partnerstwa miast.

- Program wspiera także ponad 50 europejskich dużych zespołów ekspertów, organizacji patronackich oraz sieci, będących kluczowymi partnerami unijnych instytucji i środowisk opiniotwórczych.

Oprócz tego konkretnego programu, aby zapewnić sprawną komunikację w zakresie priorytetów polityki UE niezbędne jest zwiększenie efektywności komunikacji ze społeczeństwem oraz wzmocnienie synergii między działaniami komunikacyjnymi Komisji. W związku z tym każda podstawa prawna nowej generacji instrumentów prawnych na lata 2014–2020 powinna zawierać zapis dotyczący komunikacji, w tym komunikacji korporacyjnej.

3. WDROŻENIE

Program „Europa dla obywateli” jest zarządzany centralnie przez Komisję, którą wspiera Agencja Wykonawcza ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego (EACEA). Organom tym pomaga komitet programu, w którego skład wchodzą przedstawiciele rządów państw członkowskich. W większości państw uczestniczących w programie ustanowiono punkty kontaktowe „Europa dla obywateli”, których zadaniem jest pomoc beneficjentom na szczeblu krajowym oraz dostarczanie Komisji Europejskiej informacji zwrotnych dotyczących wdrożenia programu. W ramach programu jest prowadzony regularny dialog z zainteresowanymi stronami.

Synergie i połączenie zasobów wynikających z poszczególnych podstaw prawnych komunikacji zapewni większą spójność, korzyści skali oraz lepsze wykorzystanie zasobów na rzecz działań komunikacyjnych skierowanych do ogółu społeczeństwa.

4. PROPONOWANY PRZYDZIAŁ ŚRODKÓW BUDŻETOWYCH NA LATA 2014–2020

Wszystkie kwoty w cenach stałych z 2011 r.

Proponowany budżet na lata 2014–2020 ogółem	203 mln EUR

OCHRONA LUDNOŚCI

1. CELE POLITYKI

Ogólnym celem współpracy UE w zakresie ochrony ludności jest zapewnienie lepszej ochrony ludzi, środowiska, mienia i dziedzictwa kulturowego na wypadek klęsk żywiołowych i technologicznych i katastrof spowodowanych przez człowieka.

Wzrost liczby oraz intensywności klęsk żywiołowych oraz katastrof spowodowanych przez człowieka oraz coraz większe ich skutki gospodarcze wymagają systematycznego działania na szczeblu europejskim w celu poprawy gotowości i zwiększenia zdolności do reagowania, zarówno w UE, jak i poza nią. **Dzięki europejskiej współpracy i solidarności Unia Europejska jako całość może być wspólnie przygotowana** do stawienia czoła poważnym katastrofom, a państwa członkowskie i inne państwa uczestniczące (Norwegia, Liechtenstein, Islandia i Chorwacja) mogą łączyć zasoby i reagować wspólnym wysiłkiem, maksymalizując wpływ reagowania na katastrofy i minimalizując liczbę ofiar śmiertelnych i straty materialne. W przypadku wystąpienia katastrofy w państwie UE lub w państwach trzecich władze dotkniętego katastrofą państwa mogą skorzystać z **natychmiastowej, realnej pomocy w ramach europejskiego mechanizmu ochrony ludności**.

Współpraca UE w zakresie ochrony ludności ma na celu:

– ułatwienie szybkiego i sprawnego reagowania na katastrofy;

– zapewnienie wystarczającego stopnia przygotowania podmiotów odpowiedzialnych za ochronę ludności na sytuacje nadzwyczajne; oraz

– opracowanie środków na rzecz zapobiegania katastrofom.

Unia Europejska opracowała zintegrowane podejście do zarządzania katastrofami, obejmujące reagowanie, przygotowanie i działania zapobiegawcze. Komisja przyjęła komunikat „Wzmacnianie europejskiej zdolności reagowania w przypadku klęsk i katastrof”[1], który został zaakceptowany przez Radę w 2010 r. Głównym celem jest zwiększenie efektywności, spójności i widoczności reakcji UE. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez wyciągnięcie wniosków z przypadków klęsk żywiołowych, które wystąpiły w Europie i poza jej granicami w 2010 roku (np. orkan Xynthia, powodzie w Europie wschodniej, pożary lasów w Europie południowej, zalanie czerwonym szlamem na Węgrzech, trzęsienie ziemi na Haiti, powodzie w Pakistanie).

Utworzenie **Europejskiego Potencjału Reagowania Kryzysowego** zwiększy przede wszystkim możliwości państw członkowskich, co pozwoli uniknąć dodatkowych kosztów. Na szczeblu unijnym ustanowienie Centrum Europejskiego Potencjału Reagowania Kryzysowego, posiadającego rozszerzone funkcje w zakresie planowania i koordynacji, przyniesie korzyści dla całej UE poprzez generowanie oszczędności na szczeblu państw członkowskich, które zrekompensują koszty unijnego budżetu, choć naturalnie korzyści

[1] COM(2010) 600 wersja ostateczna – przyjęty 26 października 2010 r.

płynących z szybkiego i efektywnego reagowania na katastrofy w kontekście ratowania życia ludzkiego nie można mierzyć tylko za pomocą pojęć czysto finansowych.

Działania w ramach polityki zapobiegania i przygotowania określone w komunikatach Komisji i konkluzjach Rady[2] obejmują wsparcie szkoleń i ćwiczeń, wymianę ekspertów i projekty na rzecz współpracy służące sprawdzeniu nowych metod ograniczania ryzyka katastrof. Niezależne badania przeprowadzone dla organizacji, takich jak m.in. Bank Światowy dowodzą, że **zwrot z inwestycji z zapobiegania katastrofom** wynosi od 400% do 700%.

2. INSTRUMENTY

Komisja proponuje odnowienie **instrumentu finansowego ochrony ludności** w celu zapewnienia wsparcia działań nakierowanych na różne aspekty cyklu zarządzania kryzysowego, mianowicie bardziej spójne i lepiej zintegrowane reagowanie w sytuacjach nadzwyczajnych, lepsze przygotowanie do działania na wypadek katastrof oraz innowacyjne działania ograniczające ryzyko katastrof. Instrument finansowy ochrony ludności zostanie również wykorzystany przy tworzeniu **Europejskiego Potencjału Reagowania Kryzysowego**, usprawniającego dobrowolne łączenie środków ochrony ludności poszczególnych państw członkowskich, które zwiększy efektywność kosztową poprzez skoordynowany dostęp do środków ochrony ludności.

Zmieniony instrument finansowy ochrony ludności zwiększy zdolność UE do zarządzania kryzysowego poprzez przejście na systemy prognoz i wczesnego planowania. Cel ten zostanie zrealizowany poprzez bardziej kompleksowe gromadzenie aktualnych informacji o katastrofach, usprawnienie monitorowania środków ochrony ludności w państwach członkowskich oraz skoordynowane podejście ułatwiające szybkie angażowanie osób i materiałów w miejscu katastrofy. Pozwoli to także na wsparcie działań przygotowawczych skupiających się na podnoszeniu jakości szkoleń i poszerzaniu ich zakresu o kwestie związane z zapobieganiem oraz na integracji szkoleń i ćwiczeń. W ten sposób zostaną też wzmocnione starania państw członkowskich mające na celu usprawnienie planowania w zakresie zarządzania ryzykiem oraz w tworzeniu innowacyjnych mechanizmów finansowania (takich jak np. łączenia ubezpieczeń na poziomie regionalnym).

3. WDROŻENIE

Przy odnawianiu instrumentu finansowego ochrony ludności zostaną uwzględnione wyniki oceny i wnioski stron zainteresowanych zajmujących się ochroną ludności w sprawie metod uproszczenia procedur i mechanizmów finansowania, jak również doświadczenia z projektów pilotażowych oraz działań przygotowawczych w zakresie szybkiego reagowania.

Działania związane z ochroną ludności, realizowane przez organy odpowiedzialne za ochronę ludności w państwach członkowskich będą wspierane i uzupełniane przez działania UE, m.in. poprzez ułatwienie działań koordynacyjnych. Będzie się to odbywało w formie działań, takich

---

[2] COM(2009) 82 wersja ostateczna i konkluzje Rady z 30.11.2009 w sprawie wspólnotowych ram w zakresie zapobiegania katastrofom na terytorium UE oraz konkluzje Rady z 14.11.2008 dotyczące europejskich szkoleń z zakresu działań w przypadku katastrof.

jak dobrowolne łączenie zasobów, szkolenia i udział w wydatkach na transport środków do miejsc katastrof.

Dzięki temu zostaną uproszczone procedury stosowane w ramach obecnego instrumentu oraz procedury administracyjne, szczególnie w zakresie dotacji, przy jednoczesnym poszanowaniu zasad przejrzystości i równego traktowania. Warianty podlegające ocenie odnoszą się do rodzaju wspieranych operacji: szkoleń, ćwiczeń związanych z sytuacjami nadzwyczajnymi, pomocy państwom członkowskim w zakresie transportu w czasie katastrofy, projektów partnerskich na rzecz zapobiegania katastrofom i przygotowania na nie.

4. PROPONOWANY PRZYDZIAŁ ŚRODKÓW BUDŻETOWYCH NA LATA 2014–2020

Wszystkie kwoty w cenach stałych z 2011 r.

Łączny proponowany budżet **instrumentu ochrony ludności** na lata 2014–2020 w tym	455 mln EUR
Ochrona ludności – wewnętrzna	245 mln EUR
Ochrona ludności – zewnętrzna i Europejski Potencjał Reagowania Kryzysowego	210 mln EUR

DZIAŁANIA W DZIEDZINIE KLIMATU

1. CELE POLITYKI

Przeciwdziałanie zmianie klimatu jest jednym z największych problemów, jakie stoją przed UE i jej globalnymi partnerami. Konieczność pilnych działań, wyrażoną dobitnie w strategii „Europa 2020", odzwierciedlają ambitne unijne cele 20/20/20, a mianowicie:

– obniżenie emisji gazów cieplarnianych o 20 % (a w sprzyjających warunkach nawet o 30 %),

– zmniejszenie zużycia energii o 20 % dzięki poprawie efektywności energetycznej oraz

– zwiększenie udziału energii odnawialnej w całkowitym zużyciu energii do 20 %.

Dążenie do niskoemisyjnej gospodarki odpornej na zmianę klimatu wzmocni konkurencyjność Europy, tworząc nowe, sprzyjające środowisku miejsca pracy, poprawiając jednocześnie stan bezpieczeństwa dostaw energii, a dzięki mniejszemu zanieczyszczeniu powietrza przyczyni się do poprawy warunków zdrowotnych.

Osiągnięcie celów w dziedzinie energetyki i powstrzymywania zmiany klimatu do roku 2020 i w dłuższej perspektywie będzie wymagało nieprzerwanych wysiłków oraz inwestycji. Rola, jaką odgrywa UE w monitorowaniu postępów i dążeniu do urzeczywistnienia wytyczonych celów, jest decydująca. Na przykład osiągnięcie 20 % poprawy efektywności energetycznej, co może doprowadzić do ograniczenia gazów cieplarnianych o 25%, wymaga zdwojenia wysiłków, jako że w świetle aktualnych szacunków można się spodziewać osiągnięcia niespełna 10 % oszczędności. Komisja zaprezentowała plan działań, które mogłyby umożliwić UE osiągnięcie zamierzonej redukcji emisji gazów cieplarnianych rzędu 80–95 % do 2050 r.[3].

Budżet UE ma do odegrania doniosłą rolę w propagowaniu działań przeciwdziałających zmianie klimatu we wszystkich sektorach gospodarki europejskiej, w szczególności pełniąc funkcję katalizatora precyzyjnie ukierunkowanych inwestycji, które będą nieodzowne dla spełnienia wytyczonych celów i zapewnienia odporności na zmianę klimatu. Wspomniane nakłady finansowe dotyczą szerokiego wachlarza technologii służących poprawie efektywności energetycznej, propagowaniu odnawialnych źródeł energii i odpowiedniej infrastruktury oraz inwestycji przeznaczonych na przystosowywanie się do zmiany klimatu.

Koszty łagodzenia skutków zmiany klimatu, szacowane na sumę rzędu 125 mld EUR rocznie[4], w okresie 2014–2020 powinny być pokryte przez prywatnych inwestorów, a budżet unijny może posłużyć jako bodziec uruchamiający nakłady na szczeblu krajowym, zapewniając partnerom z sektora prywatnego długoterminową przewidywalność warunków inwestycyjnych . Do najbardziej obiecujących dziedzin należą: modernizacja budynków,

---

[3] COM(2011) 112; Plan działania prowadzący do przejścia na konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną do 2050 r. z 8 marca 2011 r.

[4] W świetle oceny skutków zawartej w planie działania do roku 2050.

innowacje w transporcie i wdrażanie nowych technologii w rodzaju inteligentnych sieci energetycznych, jak również odnawialne źródła energii.

Tego rodzaju inwestycje cechuje wielki potencjał w zakresie spotęgowania konkurencyjności i wzmożenia wzrostu w całej UE. Szczególnie silny efekt unijnej wartości dodanej powinno przynieść ułatwienie, dzięki budżetowi UE, inwestycji w państwach członkowskich o szczególnie dużym potencjale poprawy efektywności ograniczania emisji, a zarazem o niskich zdolnościach inwestycyjnych. Nakłady na zwiększenie efektywności energetycznej we wszystkich państwach członkowskich pozwolą ponadto na zwiększenie globalnej wydajności produkcji, przyczyniając się do rozwiązania problemów związanych z ubóstwem energetycznym i z bezpieczeństwem dostaw energii. Wspierając takie inwestycje, budżet UE pomoże znacznie ograniczyć całkowite koszty realizacji unijnych celów w dziedzinie klimatu i energii.

2. INSTRUMENTY

2.1. Działania w dziedzinie klimatu w centralnym nurcie polityki

Działania w dziedzinie klimatu wpisują się już dziś do wielu dziedzin polityki, a ich realizacji służy szeroki wachlarz instrumentów wspierających zróżnicowane cele unijne, jak na przykład: ochrona bioróżnorodności oraz łagodzenie skutków zmiany klimatu. Już dziś na zintegrowane działania w dziedzinie klimatu przypada część ogólnego budżetu UE, co przyczynia się do przekształcania społeczeństwa Europy w społeczeństwo niskoemisyjne i odporne na zmianę klimatu. Komisja zamierza podnieść ten udział do co najmniej 20%, obejmujących wkłady z różnych dziedzin polityki, z zastrzeżeniem wyników oceny skutków.

W dążeniu do osiągnięcia celów strategii „Europa 2020” i chcąc dopomóc innym częściom świata w zdwojeniu wysiłków w zakresie zwalczania zmiany klimatu, trzeba znacznie zwiększyć tę część przyszłego budżetu UE, która wiąże się bezpośrednio klimatem, w szczególności zwiększając nakłady na projekty, które, choć nie są skoncentrowane wyłącznie na sprawach klimatu, zawierają jednak istotne elementy w tej dziedzinie.

W tym celu do wszystkich dużych programów unijnych zostaną wprowadzone działania, służące przystosowaniu się do zmiany klimatu oraz łagodzeniu jej skutków.

- Istotne znaczenie z punktu widzenia klimatu ma polityka **spójności**, **energii** i **transportu**. Co do polityki spójności, jedynie zdecydowany nacisk na efekty i zaostrzenie warunkowego charakteru pomocy zapewnią czynny wkład projektów wspieranych z budżetu UE do realizacji celów UE w dziedzinie klimatu. Zawieranie z państwami członkowskimi umów o partnerstwie przysłuży się pobudzeniu, a następnie śledzeniu rzeczywistych postępów w realizacji celów 20/20/20. Celem tak uprzywilejowanego traktowania klimatu jest przystosowywanie wszystkich inwestycji do zmian klimatycznych. Dysponująca programami regionalnymi w całej UE polityka spójności powinna odgrywać główną rolę w zwielokrotnieniu wysiłków na rzecz osiągnięcia celu 20 % poprawy efektywności energetycznej.

- **Badania i innowacje:** działania w dziedzinie klimatu będą tworzyły główny filar przyszłych wspólnych ram strategicznych na rzecz badań i innowacji, służących do wspierania działań pośrednio bądź bezpośrednio korzystnych dla klimatu, w takich dziedzinach, jak transport, energetyka, badania materiałowe oraz zrównoważona biogospodarka. W myśl europejskiego strategicznego planu w dziedzinie technologii

energetycznych – w kontekście zabezpieczenia dostaw energii i zapewnienia konkurencyjności – całkowite potrzeby sektora rozwoju technologicznego w związku ze zmianą klimatu w latach 2010–2020 szacuje się na 50 mld EUR. Poważną część budżetu należy pokryć za pośrednictwem instrumentów finansowych (papierów dłużnych i akcji) w celu zażegnania braku popytu na rynku innowacyjnych i niskoemisyjnych technologii przystosowujących do zmiany klimatu.[5]

- **Ekologizacja** płatności bezpośrednich dla rolników będzie jednym z najważniejszych elementów reformy **wspólnej polityki rolnej (WPR)**. Niezależnie od dotychczas obowiązujących zasad wzajemnej zgodności, 30 % płatności dla rolników będzie uzależnione od spełnienia szeregu prawidłowych praktyk w dziedzinie środowiska, co przyczyni się do wzmocnienia rolnictwa sprzyjającego środowisku naturalnemu, czyli przyjaznego dla klimatu. W ten sposób zreformowana WPR wniesie istotny wkład na rzecz osiągnięcia unijnych celów w dziedzinie klimatu, zarówno pod kątem łagodzenia skutków zmiany klimatu (wzbogacanie gleby materią organiczną, ograniczanie emisji wywołanej stosowaniem nawozów sztucznych i naturalnych), jak i w zakresie przystosowywania się do klimatu (przez poprawę odporności na szkodliwe organizmy i na niedostatek wody).

- Ponadto, w działania w dziedzinie klimatu włączana będzie intensywniej **polityka rozwoju obszarów wiejskich**. Umieszczenie spraw klimatu i środowiska w centralnym nurcie polityki będzie silnym bodźcem, skłaniającym rolników, by dostarczali unijne dobra publiczne, poprawiając stopień wdrażania wydajnych technologii, dzięki którym sektor rolny stanie się bardziej ekologiczny, przyjazny dla klimatu i odporny na jego wpływy.

2.2. Program LIFE+

Niezależnie od wprowadzania do głównego nurtu polityki działań dotyczących klimatu i celów w zakresie ochrony środowiska, Komisja proponuje kontynuację **programu LIFE+**, sugerując jednocześnie ściślejsze dopasowanie go do celów strategii „Europa 2020”, w szczególności: większy udział działań w dziedzinie klimatu w programie. LIFE+ będzie w dalszym ciągu służył jako platforma wymiany najlepszych praktyk między państwami członkowskimi, pełniąc rolę katalizatora jak najskuteczniejszych inwestycji. Ma on się przyczynić do oddolnych działań w dziedzinie klimatu, zarówno przez projekty rozbudowy potencjału na szczeblu lokalnym i regionalnym, jak i dla wspierania partnerów prywatnych – zwłaszcza MŚP – wypróbowujących na małą skalę technologie niskoemisyjne i przystosowawcze.

Projekty pilotażowe w obu dziedzinach: dostosowania do zmiany klimatu i łagodzenia jej skutków wymagają kapitału zalążkowego, pozwalającego na przyswajanie obecnej polityki oraz dalsze rozszerzanie jej założeń o wymienione nowe unijne priorytety. Podprogram poświęcony działaniom w dziedzinie klimatu będzie skoncentrowany na projektach pilotażowych oraz projektach demonstracyjnych o małej skali. Projekty zintegrowane będą

[5] W oparciu o doświadczenia z programu NER 300, dzięki któremu na lata 2011–2015 pozyskana zostanie szacunkowa suma 10 mld EUR (w tym: 4–5 mld EUR z przychodów uzyskanych z aukcji uprawnień do emisji) na potrzeby projektów demonstracyjnych w zakresie wychwytywania i składowania dwutlenku węgla oraz energii ze źródeł odnawialnych.

również przykładowo wykorzystywane do propagowania wspólnych, transgranicznych strategii przystosowawczych na obszarach zagrożonych powodzią.

Podprogram poświęcony działaniom w dziedzinie klimatu wesprze w szczególności działania przyczyniające się do realizacji następujących celów:

(1) **Łagodzenie skutków**: *wsparcie na rzecz zmniejszania emisji gazów cieplarnianych*. Działania przewidujące zapoczątkowanie projektów pilotażowych, które mogą posłużyć do wypróbowania nowatorskich rozwiązań, w tym poprzez pomoc dla MŚP, w zakresie poszerzania wiedzy i usprawniania wprowadzania w życie dorobku prawnego w dziedzinie klimatu.

(2) **Przystosowanie:** *wsparcie wysiłków na rzecz zwiększenia odporności na wpływ zmiany klimatu.* Działania wspierające rozwój i wdrażanie strategii przystosowawczych krajowego, regionalnego i lokalnego szczebla. Działania pozwalające decydentom na skuteczne korzystanie z całości dostępnej wiedzy i pełnych danych o skutkach zmiany klimatu – w szczególności w kontekście planowania przystosowawczego.

(3) **Zarządzanie i uświadamianie**: wsparcie wysiłków zmierzających do krzewienia wiedzy, poprawy komunikacji, współpracy i upowszechniania świadomości w zakresie działań na rzecz dostosowania do zmiany klimatu i łagodzenia jej skutków. Działania uświadamiające obywateli UE i wszystkich zainteresowanych, w szczególności służące kształtowaniu postaw i zmianie przyzwyczajeń.

2.3. Wymiar globalny

Traktat z Lizbony wyraźnie ustanawia jednym z celów polityki unijnej walkę ze zmianami klimatu na szczeblu międzynarodowym. Jako największy darczyńca – w ujęciu światowym – oraz lider w dziedzinie pomocy opartej na mechanizmach rynkowych, UE wnosi wyjątkowe kompetencje i doświadczenie w tej sferze. Wkład finansowy i udział w zarządzaniu międzynarodowymi funduszami i innymi instrumentami pomocowymi będzie w dalszym ciągu gwarantował Unii główną rolę w kształtowaniu przyszłej polityki przeciwdziałania zmianie klimatu. UE wyraża niezmienną wolę dotrzymania podjętych **zobowiązań finansowych na rzecz klimatu w wymiarze międzynarodowym**.

Polityka przeciwdziałania zmianie klimatu będzie wprowadzana do głównego nurtu, a przy tym nabierze dodatkowego wymiaru poprzez geograficzne instrumenty działania zewnętrznego, za sprawą zwielokrotnienia nakładów związanych z klimatem wpisanych do linii budżetu na cele działań zewnętrznych; w odniesieniu do instrumentów tematycznych finansowania współpracy na rzecz rozwoju UE powinna dążyć do wykorzystania środków programu przeznaczonego na powszechne dobra publiczne przynajmniej w 25 % na cele związane ze zmianą klimatu oraz ochroną środowiska. Do 2020 r. budżet UE zasilał będzie (kwotą 100 mld EUR rocznie) zapowiedziane w trakcie negocjacji Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) międzynarodowe środki na finansowanie działań w dziedzinie klimatu dla krajów rozwijających się.

Niezależnie od spotęgowania działań dotyczących klimatu poprzez wpisanie ich do budżetu działania zewnętrznego, Komisja rozważa utworzenie nowego mechanizmu lub funduszu pozabudżetowego, zasilanego przez wkład państw członkowskich i budżet unijny.

3. WDROŻENIE

3.1. Klimat nadrzędnym priorytetem

Włączenie klimatu w główny nurt polityki pozwala na osiągnięcie maksymalnej synergii między polityką w dziedzinie klimatu a pozostałymi dziedzinami, pod warunkiem, że zostanie przeprowadzone w przejrzysty i konsekwentny sposób. Niezależnie od powyższego, należy wyegzekwować dobitne, przekrojowe zobowiązanie do wskazania, w których aspektach dany program wspomaga działania w dziedzinie klimatu i efektywności energetycznej, tak by UE była w stanie wyraźnie określić, jaka część poniesionych nakładów faktycznie przyczynia się do łagodzenia skutków zmiany klimatu.

Proponuje się określenie czytelnych punktów odniesienia oraz reguł monitorowania i sprawozdawczości dla każdego z przedmiotowych instrumentów polityki unijnej. Proste i pragmatyczne ramy powinny mieć dwupasmową strukturę: 1. wspólne procedury monitorowania wydatków związanych z klimatem, oraz 2. ustalanie docelowych wyników we wszystkich stosownych dziedzinach polityki i śledzenie rezultatów.

Proces monitorowania wydatków związanych z klimatem stanie się jednym z elementów stosowanej dotychczas metody pomiaru skuteczności unijnych programów. Wszystkie instrumenty będą przewidywały szczegółowe cele związane z przeciwdziałaniem zmianie klimatu, z oznaczeniem wskaźnika rezultatów.

Każdy z wydatków będzie zaliczany do jednej z trzech kategorii: bezpośrednio związany z klimatem (100 %); w znacznym stopniu związany z klimatem (40 %); oraz niezwiązany z klimatem (0 %). Podział ten oparto na sprawdzonej metodologii OECD (na wzór „wskaźników z Rio"), nie wykluczając przy tym stosowania bardziej precyzyjnych metod w tych obszarach polityki, w których są one dostępne.

Śledzenie osiąganych rezultatów ma zagwarantować skuteczność wysiłków w kierunku wprowadzenia działań dotyczących klimatu do głównego nurtu polityki w toku kolejnego cyklu budżetowego. Będzie również pomocne w rozpoznaniu stopnia skuteczności poszczególnych programów finansowania wraz z właściwymi im uwarunkowaniami.

3.2. LIFE+

Komisja zarządza bieżącym programem **LIFE +** w drodze bezpośredniego zarządzania scentralizowanego. Komisja stwierdza, że kolejną edycją programu należy również zarządzać centralnie, jednak wiele zadań zarządczych można przy tym delegować, zlecając ich sprawowanie obecnej agencji wykonawczej. Warunki i tryb delegowania uprawnień powinny uwzględniać potrzebę utrzymania przez Komisję silnych związków projektów zintegrowanych z celami odpowiedniej polityki.

4. PROPONOWANY PRZYDZIAŁ ŚRODKÓW BUDŻETOWYCH NA LATA 2014–2020

Wszystkie kwoty w cenach stałych z 2011 r. Z wyłączeniem funduszy na uwzględnianie polityki ochrony środowiska, które są objęte przydziałami środków budżetowych na sektorowe instrumenty finansowania.

Program LIFE + (podprogram klimatyczny)	800 milionów EUR

KONKURENCYJNOŚĆ I MŚP

1. CELE POLITYKI

Wspieranie konkurencyjności unijnego przemysłu – w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) – oraz pomoc w dostosowaniu procesów produkcyjnych i usług do wymogów gospodarki niskoemisyjnej, odpornej na zmianę klimatu i efektywnie korzystającej z zasobów to najważniejsze cele strategii „Europa 2020". UE stara się poprawić otoczenie biznesowe i wspierać rozwój stabilnej i zróżnicowanej bazy przemysłowej, zdolnej do konkurowania w skali światowej.

Wspieranie rozwoju MŚP wymaga szczególnych starań. MŚP są najważniejszym źródłem wzrostu gospodarczego i nowych miejsc pracy w UE, gdyż zapewniają ponad 67 % miejsc pracy w sektorze prywatnym i ponad 58 % łącznych obrotów w UE. Stworzenie MŚP warunków do rozwoju jest częścią strategii UE na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, co zostało przedstawione w komunikacie flagowym Komisji w ramach strategii „Europa 2020" dotyczącym polityki przemysłowej[6].

UE może odegrać ważną rolę w zapewnianiu małym i średnim przedsiębiorstwom możliwości rozwoju, w tym poprzez odpowiednie wykorzystanie środków z budżetu UE. Działania prowadzone w tym obszarze koncentrują się na usuwaniu najważniejszych niedociągnięć rynkowych ograniczających rozwój MŚP – na przykład w zakresie dostępu do finansowania – oraz dopilnowaniu, aby MŚP mogły w pełni wykorzystywać ogromny potencjał europejskiego jednolitego rynku.

Strategiczne i innowacyjne wykorzystanie budżetu UE znacząco przyczyni się do osiągnięcia tych celów. Unijny budżet zostanie wykorzystany do zapewnienia tak potrzebnego finansowania kapitału i kredytów za pomocą innowacyjnych instrumentów finansowych oraz do wsparcia różnorodnych działań ułatwiających rozwój MŚP na poziomie europejskim. Działania te, łącznie, przyczynią się znacząco do rozwoju MŚP.

2. INSTRUMENTY

Europejska strategia na rzecz konkurencyjności przemysłu i MŚP będzie dotyczyła w szczególności wspierania działań sprzyjających rozwojowi MŚP w ramach wszystkich obszarów polityki UE i programów wydatków, a także zapewnienia zdecydowanego wsparcia i usług dostosowanych do szczególnych potrzeb MŚP na poziomie europejskim.

2.1. Wspieranie konkurencyjności przemysłu a MŚP

Szczególne interesy i warunki działania MŚP powinny koniecznie być brane pod uwagę podczas opracowywania wszystkich strategii politycznych UE i programów jej wydatków.

W szczególności przyszłe ramy finansowe zostaną opracowane w taki sposób, aby ułatwiały udział małych przedsiębiorstw w programach finansowania, między innymi poprzez uproszczenie przepisów, zmniejszenie kosztów udziału, przyspieszenie procedur udzielania

[6] COM (2010) 614.

zamówień oraz stworzenie sieci pojedynczych punktów kontaktowych ułatwiających formalności beneficjentom środków finansowych UE.

2.2. Specjalny program na rzecz konkurencyjności przemysłu i MŚP

Oprócz promowania interesów MŚP oraz kroków podejmowanych w celu usprawnienia koordynacji i uproszczenia programów finansowych, budżet UE zapewni także ukierunkowane wsparcie finansowe dla MŚP. Komisja proponuje ustanowienie specjalnego programu „Konkurencyjność i MŚP", który byłby następcą nieinnowacyjnej części obecnego Programu ramowego na rzecz konkurencyjności i innowacji. Całkowite wsparcie na badania naukowe i innowacje przeznaczone dla MŚP (w tym w ramach części innowacyjnej programu ramowego) zostanie włączone do wspólnych ram strategicznych na rzecz badań naukowych i innowacji. Program „Konkurencyjność i MŚP" będzie dotyczył przede wszystkim środków wspierających bardziej dynamiczne i konkurencyjne na arenie międzynarodowej MŚP. Środki te będą obejmowały:

2.2.1. Dostęp do finansowania: instrumenty finansowe na rzecz wzrostu gospodarczego

Instrumenty finansowe na rzecz wzrostu gospodarczego będą ułatwiały MŚP dostęp do finansowania przez wykorzystanie innowacyjnych instrumentów finansowych. Instrumenty te będą w pełni wykorzystywać nowe platformy finansowania kapitału i kredytowania do świadczenia obu tych rodzajów usług. Na cele inwestycji związanych z rozruchem i wzrostem w ramach wspólnych ram strategicznych na rzecz badań naukowych i innowacji przewidziane będą również instrumenty finansowe, w szczególności kapitał wysokiego ryzyka, dla innowacyjnych przedsiębiorstw i MŚP. Instrumenty te w programie konkurencyjności i MŚP będą obejmowały:

(1) **Instrument kapitałowy** przeznaczony na inwestycje znajdujące się w fazie rozwoju, który zapewni MŚP podlegające zwrotowi finansowanie kapitału na warunkach komercyjnych, głównie w formie kapitału podwyższonego ryzyka i przy udziale pośredników finansowych. Planowane są dwa rodzaje środków:

- inwestycje w fundusze kapitału podwyższonego ryzyka działające w skali międzynarodowej w UE i skoncentrowane na inwestowaniu w przedsiębiorstwa nastawione na wzrost, wspierając w ten sposób rozwój rynku kapitału podwyższonego ryzyka obejmującego całą UE;

- fundusz funduszy (lub fundusz europejski) inwestujący w różnych krajach w fundusze kapitału podwyższonego ryzyka, które następnie inwestują w przedsiębiorstwa, zwłaszcza na etapie ekspansji zagranicznej.

(2) **Instrument pożyczkowy** zapewniający bezpośrednie lub innego typu rozwiązania w zakresie podziału ryzyka wespół z pośrednikami finansowymi, obejmujące pożyczki dla MŚP. Instrument ten zapewni istotny efekt dźwigni oraz zagwarantuje kredytowanie transgraniczne lub obejmujące wiele krajów, co nie byłoby takie łatwe do zrealizowania za pomocą instrumentów o zasięgu krajowym.

Aby zapewnić komplementarność, działania te będą ściśle koordynowane z działaniami podejmowanymi w ramach polityki spójności w drodze zarządzania dzielonego.

2.2.2. Poprawa konkurencyjności i zrównoważony rozwój unijnego przemysłu

Ten element programu „Konkurencyjność i MŚP" będzie wspierał działania obejmujące:

- **działania zwiększające europejską konkurencyjność**: działania UE w tym obszarze będą koncentrowały się na wspieraniu spójności i konsekwencji we wdrażaniu, a także na świadomym kształtowaniu polityki na poziomie europejskim. Pozwolą one przede wszystkim poprawić otoczenie ekonomiczne i regulacyjne poprzez ustalanie wzorców, wymianę najlepszych praktyk i inicjatywy sektorowe;

- **opracowanie polityki na rzecz MŚP i wspieranie konkurencyjności MŚP zgodnie z celami Small Business Act.** Działania UE będą obejmowały rozszerzenie wykorzystania zasady „najpierw myśl na małą skalę" w polityce UE i państw członkowskich, określenie i wymianę najlepszych praktyk, aby przyczynić się do wdrożenia Small Business Act, utrzymanie pojedynczego punktu kontaktowego dla polityki UE, jakim jest portal dla małych przedsiębiorstw oraz wsparcie dla MŚP w wykorzystywaniu potencjału jednolitego rynku;

- **turystyka**: środki UE w dziedzinie turystyki będą dotyczyły między innymi zapewniania wiarygodnych informacji na temat tendencji w zakresie popytu na usługi turystyczne na poziomie europejskim; rozwijania konkurencyjności w sektorze turystyki i promocji wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych przez przedsiębiorstwa turystyczne; zwalczania sezonowości w turystyce; promowania zrównoważonych usług turystycznych i miejsc przeznaczenia; stworzenia ram dla umiejętności i kompetencji pracowników i pracodawców w tym sektorze; ułatwiania wymiany najlepszych praktyk i tworzenia partnerstw. Zgodnie z postanowieniami traktatu lizbońskiego, unijne środki w dziedzinie turystyki będą sprzyjały współpracy między państwami członkowskimi, przyczyniając się do zróżnicowania międzynarodowej oferty turystycznej, skoordynowania działań krajowych zwiększających widoczność Europy na rynkach w państwach trzecich oraz wspólnie promując zyskujące popularność, nietradycyjne miejsca przeznaczenia;

- **nowe koncepcje biznesowe na rzecz produktów zrównoważonych, dostosowanych do potrzeb użytkowników i opartych na indywidualnych projektach**: inicjatywa ta będzie skoncentrowana na komercyjnym wykorzystaniu odpowiednich koncepcji i pomysłów w sektorze tekstylnym, obuwniczym i sportowym oraz w innych sektorach towarów konsumpcyjnych.

2.2.3. Dostęp do rynków

Działania te będą obejmowały:

- **zapewnianie skoncentrowanych na wzroście usług wsparcia biznesu za pośrednictwem Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości**: jako pojedynczy punkt kontaktowy dla MŚP, Europejska Sieć Przedsiębiorczości zrzeszająca 600 organizacji partnerskich w 49 krajach będzie nadal zapewniać MŚP kompleksowe, zintegrowane usługi, w tym:

  – usługi informacyjne i doradcze w kwestiach dotyczących UE;

– ułatwianie zawierania międzynarodowych partnerstw poprzez zarządzanie bazami danych zawierającymi 13 000 aktualnych wniosków i ofert dotyczących współpracy;

– usługi w zakresie internacjonalizacji w UE skutkujące zawarciem każdego roku 2 500 umów o współpracy biznesowej i umów o partnerstwie technologicznym i badawczo-rozwojowym;

– informowanie MŚP o prawodawstwie unijnym oraz promowanie programów finansowych UE, w tym wspólnych ram strategicznych na rzecz badań naukowych i innowacji;

– zapewnianie kanału dwustronnej komunikacji między MŚP a Komisją z udziałem 10 000 MŚP;

– wsparcie dla poprawy wiedzy o kwestiach finansowych wśród MŚP oraz

– zapewnianie MŚP dostępu do informacji specjalistycznych na temat efektywności energetycznej, klimatu i środowiska naturalnego.

- **Wsparcie biznesowe dla MŚP na rynkach poza UE**: aby uzyskać dostęp do rynków w państwach trzecich, MŚP muszą posiadać odpowiednie umiejętności i wiedzę na temat ram regulacyjnych w tych państwach. Proponowane działania w tym obszarze obejmują porównanie popytu na usługi z obecnym ich świadczeniem, utworzenie portalu internetowego, a w razie potrzeby w wybranych przypadkach także ustanowienie lub kontynuowanie wsparcia dla unijnych centrów MŚP, we współpracy z działającymi lokalnie europejskimi i krajowymi organizacjami zrzeszającymi przedsiębiorstwa. Unijne centra MŚP będą zapewniały kompleksowe usługi wsparcie dla MŚP działających na rynkach poza UE.

- **Międzynarodowa współpraca przemysłowa**: celem tych działań będzie ograniczenie różnic w otoczeniu regulacyjnym i biznesowym między UE a jej głównymi partnerami handlowymi i krajami wchodzącymi w zakres europejskiej polityki sąsiedztwa za pomocą międzyrządowego dialogu regulacyjnego, dialogu między przedsiębiorstwami i działań bezpośrednich z udziałem państw trzecich, takich jak warsztaty i konferencje tematyczne.

2.2.4. Promowanie przedsiębiorczości

Działania w tym obszarze będą obejmowały uproszczenie procedur administracyjnych i stworzenie umiejętności i postaw sprzyjających przedsiębiorczości, zwłaszcza wśród nowych przedsiębiorców, ludzi młodych i kobiet. Wszystkie działania będą miały istotny wymiar europejski.

Program wymiany „Erasmus dla przedsiębiorców” zapewnia nowym lub potencjalnym przedsiębiorcom możliwość współpracy przez okres nie dłuższy niż sześć miesięcy z doświadczonym europejskim przedsiębiorcą w innym kraju Unii. Celem tego europejskiego programu mobilności jest promowanie przedsiębiorczości oraz wspieranie internacjonalizacji i konkurencyjności mikroprzedsiębiorstw oraz małych przedsiębiorstw w UE.

3. WDROŻENIE

Zarządzanie nowym programem „Konkurencyjność i MŚP” zostanie w dużym stopniu zlecone jednostkom zewnętrznym, zwłaszcza Grupie EBI w zakresie instrumentów finansowych na rzecz wzrostu oraz (następcy) Agencji Wykonawczej ds. Konkurencyjności i Innowacyjności w odniesieniu do innych działań dotyczących MŚP.

4. PROPONOWANY PRZYDZIAŁ ŚRODKÓW BUDŻETOWYCH NA LATA 2014–2020

Wszystkie kwoty w cenach stałych z 2011 r.

Program „Konkurencyjność i MŚP”	2,4 mld EUR

UNIA CELNA I PODATKI

1. CELE POLITYKI

Unia celna jest jednym z filarów rynku wewnętrznego. Umożliwia ona funkcjonowanie rynku wewnętrznego, w którym nie ma granic, przez zagwarantowanie zgodności towarów pochodzących z państw trzecich z uzgodnionymi regułami dotyczącymi wejścia na rynek i wprowadzenia do obrotu, tak aby towary te mogły swobodnie przemieszczać się na rynku wewnętrznym. Unia celna jest także operacyjnym narzędziem wspólnej polityki handlowej służącym do wdrażania dwustronnych i wielostronnych umów handlowych, pobierania ceł, stosowania środków handlowych (takich jak reguły pochodzenia), embarga i innych środków ograniczających.

Ponadto cła coraz częściej pełnią funkcję ochronną, na przykład jako czynnik przyczyniający się do bezpieczeństwa łańcucha dostaw, w ramach walki z terroryzmem i międzynarodową przestępczością (np. praniem pieniędzy, prekursorami narkotyków i nielegalnym handlem bronią) oraz egzekwowania praw własności intelektualnej na granicy. Cła przyczyniają się do zapewnienia równych warunków działania przez zagwarantowanie, że towary importowane będą spełniały te same normy techniczne, zdrowotne i normy bezpieczeństwa, co towary pochodzące z UE.

Zakres handlu międzynarodowego stale się rozszerza, a zatem skuteczne procedury regulujące przywóz i wywóz są niezbędne dla konkurencyjności gospodarki UE. Równocześnie rosną zagrożenia dla bezpieczeństwa. UE musi się zatem zmierzyć z podwójnym wyzwaniem, które będzie decydowało o jej przyszłych priorytetach: ułatwienie przepływu towarów w legalnym handlu, a równocześnie ochrona obywateli przed zagrożeniami dla ich bezpieczeństwa.

Za prawidłowe codzienne funkcjonowanie unii celnej odpowiadają funkcjonariusze krajowych służb celnych. Wymaga to zaawansowanej sieci operacyjnej między służbami celnymi, funkcjonującej m.in. w oparciu o najnowocześniejszą infrastrukturę i systemy informatyczne, pozwalające im działać jako jedna administracja celna na światowym poziomie. Finansowanie niektórych działań z budżetu UE zamiast z oddzielnych programów krajowych jest uzasadnione ekonomicznie. Dlatego też wspomniane tworzenie sieci i współpraca są wspierane pod wieloma praktycznymi względami za pomocą programu finansowanego przez UE – **programu współpracy celnej**.

Przedsiębiorstwa i obywatele UE podejmujący działalność transgraniczną napotykają różne utrudnienia o charakterze podatkowym. Tego rodzaju utrudnienia wynikają z podziału na państwa członkowskie oraz z faktu, że te same transakcje są w poszczególnych państwach traktowane w różny sposób. Z tego względu jednym z priorytetów służących wzmocnieniu i pogłębieniu jednolitego rynku jest usunięcie tych przeszkód oraz dążenie do ściślejszej koordynacji podatkowej między państwami członkowskimi, przy pełnym poszanowaniu kompetencji państw członkowskich w tym obszarze.

Ponadto oszustwa podatkowe w dalszym ciągu są dla UE i dla państw członkowskich poważnym wyzwaniem, szczególnie w okresie gdy dyscyplina budżetowa ma tak duże znaczenie. Zwalczanie oszustw podatkowych na jednolitym rynku jest więc bardzo ważnym elementem unijnej polityki podatkowej. Do zwalczania oszustw na jednolitym rynku niezbędne są szczegółowe ustalenia dotyczące współpracy administracyjnej między organami

podatkowymi państw członkowskich oraz skuteczna wymiana informacji na temat transakcji, przedsiębiorstw lub oszustw. Na przykład walkę z oszustwami w zakresie podatku VAT i akcyzy znacznie ułatwiają systemy umożliwiające szybką wymianę informacji między organami krajowymi.

UE odgrywa niebagatelną rolę, wspierając państwa członkowskie we wdrażaniu niezbędnych systemów i procedur pozwalających na skuteczną współpracę transgraniczną. Zwłaszcza **program współpracy Fiscalis** odgrywa kluczową rolę w ułatwianiu tej współpracy, zwiększając tym samym wartość działań państw członkowskich w tym obszarze.

2. INSTRUMENTY

Komisja proponuje nową generację **programów celnych („Cła 2020")** i **podatkowych („Fiscalis 2020")**.

Obydwa programy będą miały ogromne znaczenie dla wsparcia i wzmocnienia rynku wewnętrznego w najbliższym dziesięcioleciu. Korzyści odniosą wszystkie zainteresowane strony dzięki wydajniejszym i bezpieczniejszym warunkom prowadzenia działalności gospodarczej, większemu bezpieczeństwu i lepszej ochronie obywateli oraz wydajniejszemu i skuteczniejszemu wdrażaniu porządku publicznego przez organy rządowe.

Dzięki nowoczesnym i wydajnym systemom wymiany informacji programy te pomogą organom celnym i podatkowym państw członkowskich kontaktować się ze sobą w sposób bardziej efektywny, co ułatwi legalną wymianę handlową, a równocześnie pozwoli zwalczać nadużycia finansowe. Tego rodzaju ogólnoeuropejskie instrumenty można zapewnić najskuteczniej i najoszczędniej na poziomie UE. Na przykład dostępność ogólnoeuropejskiej bezpiecznej sieci komputerowej zapewniającej połączenie organów celnych i podatkowych przynosi państwom członkowskim roczne oszczędności w wysokości 35 mln EUR, natomiast jej koszt na centralnym poziomie unijnym wynosi jedynie 11 mln EUR.

Programy będą wspierać następujące działania:

- **transeuropejskie systemy informatyczne** służące do wymiany danych i procedur między krajowymi organami celnymi i podatkowymi za pośrednictwem interoperacyjnych aplikacji informatycznych, tak aby umożliwić organom krajowym współpracę i spójne działanie oraz usprawnić działanie administracji elektronicznej z korzyścią dla przedsiębiorstw i obywateli;

- **wzmocnione sieci integrujące urzędników oraz rozwijanie kompetencji** w celu zachęcania do praktycznej współpracy, dzielenia się wiedzą oraz wskazywania i rozpowszechniania najlepszych praktyk oraz szkoleń wśród urzędników krajowych organów celnych i podatkowych oraz przedstawicieli handlowych;

- **rozwijanie infrastruktury** w celu współfinansowania zakupu wyspecjalizowanego sprzętu potrzebnego do przeprowadzania kontroli celnych i monitorowania granic zewnętrznych UE, co jest w interesie wszystkich państw członkowskich.

3. WDROŻENIE

Programy „Cła” i „Fiscalis” są wdrażane według priorytetów. Przy udziale zainteresowanych stron tworzone są programy prac określające priorytety na dany okres. Podstawy prawne tych programów zostaną zmienione w celu ich przeniesienia z rocznych do wieloletnich programów prac oraz uproszczenia obecnych rozwiązań.

Obowiązujący aktualnie tryb centralnego zarządzania bezpośredniego zostanie zachowany i w całości usprawniony w odniesieniu do obu programów w celu zapewnienia maksymalnej skuteczności w zakresie wsparcia codziennego zarządzania na poziomie Komisji i państw członkowskich oraz dla lepszego zrozumienia przepisów wykonawczych przez wszystkie zainteresowane podmioty.

Zamówienia publiczne, stanowiące znaczną część budżetu programów, będą realizowane głównie przez Komisję zgodnie z unijnymi przepisami oraz przy zastosowaniu wspólnych zasad zapewnienia jakości i odbioru.

Oba programy zostały zaprojektowane w taki sposób, aby UE mogła **reagować odpowiednio i sprawnie w szybko zmieniających się okolicznościach**. Zapewnienie odpowiednio dostosowanego zestawu narzędzi dla każdego z programów oraz elastycznego mechanizmu składania wniosków umożliwi skuteczne realizowanie działań w ramach programów.

Nie ulega wątpliwości, że w celu pokrycia kosztów udziału i kosztów organizacyjnych należałoby zastosować alternatywne metody finansowania. Komisja zastąpi (przynajmniej częściowo) stosowany obecnie zwrot faktycznie poniesionych kosztów wypłacaniem kwoty ryczałtowej.

4. PROPONOWANY PRZYDZIAŁ ŚRODKÓW BUDŻETOWYCH NA LATA 2014–2020

Wszystkie kwoty w cenach stałych z 2011 r.

Proponowany budżet na lata 2014–2020 ogółem w tym na Cła 2020 i Fiscalis 2020	690 mln EUR

SPÓJNOŚĆ GOSPODARCZA, SPOŁECZNA I TERYTORIALNA

1. CELE POLITYKI

Nadrzędnym celem unijnej polityki spójności jest zmniejszenie istotnych dysproporcji gospodarczych, społecznych i terytorialnych, ciągle jeszcze obecnych w niektórych regionach Europy. Zaniechanie działania na rzecz zmniejszenia tych dysproporcji byłoby naruszeniem fundamentów UE, w tym zasady jednolitego rynku oraz unijnej waluty – euro.

Polityka spójności w zasadniczy sposób przyczynia się do realizacji celów określonych w strategii „Europa 2020" na terytorium UE. Odpowiednie ukierunkowanie wydatków w obrębie polityki spójności może przynieść rzeczywiste korzyści w postaci wartości dodanej, stymulacji wzrostu i nowych miejsc pracy w poszczególnych regionach Europy. Opierając się na wnioskach zawartych w piątym sprawozdaniu na temat spójności[7], Komisja proponuje położenie większego nacisku na wyniki oraz na unijną wartość dodaną poprzez systematyczne dostosowywanie polityki spójności do celów określonych w strategii „Europa 2020".

Komisja proponuje przede wszystkim znaczące zmiany w sposobie planowania i wdrażania polityki spójności. Fundusze skupiać się będą na mniejszej liczbie priorytetów, ściślejszy będzie nadzór nad postępami na drodze do realizacji ustalonych celów, w ramach umów o partnerstwie zawieranych z państwami członkowskimi ustalane będą ścisłe uwarunkowania. Dzięki temu polityka spójności UE w możliwie największym stopniu przyczyni się do osiągnięcia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej oraz pobudzania wzrostu i tworzenia miejsc pracy.

2. INSTRUMENTY

2.1. Wspólne ramy strategiczne

Komisja proponuje objęcie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności **wspólnymi ramami strategicznymi**, które obejmą również Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejski Fundusz Morski i Rybacki. W ten sposób zapewniona zostanie większa spójność źródeł finansowania, zaś wysiłki w bardziej efektywny sposób skupią się na strategii „Europa 2020".

2.2. Większy nacisk na strategię „Europa 2020"

W celu zwiększenia skuteczności wydatków realizowanych w ramach polityki spójności, fundusze będą w przyszłości przeznaczane na ograniczoną liczbę priorytetowych celów powiązanych z celami określonymi w strategii „Europa 2020".

Fundusze wydatkowane w ramach polityki spójności będą w dalszym ciągu przeznaczone na słabiej rozwinięte **regiony i państwa członkowskie**. Jednak biorąc pod uwagę trudności,

[7] COM (2010) 642.

jakich doświadczały państwa członkowskie w wykorzystywaniu funduszy strukturalnych i zapewnianiu niezbędnego współfinansowania, dla przydziału środków określony zostanie próg na poziomie 2,5 % DNB.

Wprowadzona zostanie nowa kategoria regionu: „**region w okresie przejściowym**", zastępując obowiązujący obecnie system stopniowego znoszenia płatności oraz stopniowego dochodzenia do pełnych płatności. Kategoria ta obejmie wszystkie regiony, w których PKB w przeliczeniu na mieszkańca kształtuje się na poziomie od 75 % do 90 % średniej UE-27, mówiąc dokładniej:

- regiony kwalifikujące się obecnie w ramach celu konwergencji, w przypadku których PKB w przeliczeniu na mieszkańca wzrósł do ponad 75 % średniej UE-27. W ramach zabezpieczenia, regiony te zachowają dwie trzecie intensywności swoich aktualnych przydziałów; oraz

- regiony, które obecnie nie kwalifikują się wprawdzie w ramach celu konwergencji, jednak w przypadku których PKB w przeliczeniu na mieszkańca mieści się w przedziale od 75 % do 90 % średniej UE-27. Poziom wsparcia będzie się różnił w zależności od poziomu PKB, a zatem regiony, w których PKB zbliża się do 90 % średniej UE, otrzymają pomoc o intensywności zbliżonej do regionów bardziej rozwiniętych.

Regiony konkurencyjności, w przypadku których PKB przekracza 90 % średniej UE, będą w dalszym ciągu otrzymywać wsparcie w ramach polityki spójności, przeznaczone na ograniczoną liczbę priorytetowych celów.

Regiony w okresie przejściowym i regiony konkurencyjności musiałyby przeznaczyć całość środków przydzielonych w ramach polityki spójności (z wyjątkiem EFS) przede wszystkim na efektywność energetyczną oraz odnawialne źródła energii; konkurencyjność MŚP oraz innowacyjność. W tych regionach inwestycje w efektywność energetyczną oraz odnawialne źródła energii wyniosą co najmniej 20 %. Regiony konwergencji będą mogły przeznaczać przydzielone im środki na szerszy zakres celów, który będzie odzwierciedleniem szerszego zakresu ich potrzeb rozwojowych.

W dalszym ciągu istotną rolę we wspieraniu regionów w pokonywaniu trudności wynikających z ich niekorzystnego położenia w pobliżu granic wewnętrznych lub zewnętrznych odgrywać będzie **współpraca terytorialna**, przyczyniając się do realizacji ambitnej polityki sąsiedztwa oraz podejmowania wspólnych wyzwań transgranicznych i transnarodowych.

W realizacji zróżnicowanych, lecz uzupełniających się celów, wykorzystywane będą instrumenty spójności:

- **Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego**

Celem EFRR jest wzmocnienie spójności gospodarczej i społecznej na terytorium Unii Europejskiej poprzez przywracanie równowagi między jej poszczególnymi regionami. Fundusz EFFR wspiera rozwój regionalny i lokalny, dokonując współfinansowania inwestycji w obrębie badań i rozwoju oraz innowacji; zmian klimatu i środowiska naturalnego; wsparcia biznesowego dla małych i średnich przedsiębiorstw; usług leżących w ogólnym interesie

gospodarczym; telekomunikacji, energii oraz infrastruktury transportu; zdrowia, edukacji i infrastruktury socjalnej; oraz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich.

W przeciwieństwie do sytuacji obecnej, wszystkie trzy rodzaje inwestycji będą mogły być w przyszłości finansowane nie tylko za pośrednictwem dotacji, lecz również za pomocą instrumentów finansowych (fundusze kapitałowe o wysokim stopniu ryzyka, lokalne fundusze rozwoju itd.).

- **Europejski Fundusz Społeczny**

Europejski Fundusz Społeczny ma na celu wzmocnienie spójności gospodarczej i społecznej poprzez wspieranie promocji zatrudnienia; inwestycje w umiejętności, edukację i proces uczenia się przez całe życie; włączenie społeczne i walkę z ubóstwem; zwiększanie potencjału instytucji i skuteczną administrację publiczną.

Minimalny udział przeznaczony na Europejski Fundusz Społeczny zostanie ustalony w odniesieniu do każdej kategorii regionów (25 % dla regionów konwergencji; 40 % dla regionów w okresie przejściowym; oraz 52 % dla regionów konkurencyjności); zakres Europejskiego Funduszu Społecznego zostanie rozszerzony, tak aby objął on swoim zasięgiem koszty wyposażenia powiązane z inwestycjami w kapitał społeczny i ludzki.

- **Fundusz Spójności**

Fundusz Spójności wspiera państwa członkowskie, których DNB na mieszkańca wynosi mniej niż 90 % średniej UE-27, w realizacji inwestycji w sieci transportowe TEN-T. Część środków przydzielonych w ramach Funduszu Spójności (10 mld EUR) zostanie wyodrębniona w celu sfinansowania najważniejszych sieci transportowych w ramach instrumentu „Łącząc Europę” (dalsze informacje znajdują się w oddzielnej części dotyczącej tej kwestii). W ramach Funduszu Spójności wspierane mogą być również projekty dotyczące energii – o ile stanowią one wyraźną korzyść dla środowiska – na przykład poprzez promowanie efektywności energetycznej i wykorzystania źródeł energii odnawialnej.

3. WDROŻENIE

3.1. Zarządzanie dzielone

Wsparcie, jakie zapewnia polityka spójności, będzie w dalszym ciągu przedmiotem zarządzania dzielonego realizowanego przez Komisję Europejską i państwa członkowskie (z wyjątkiem zarządzanego centralnie instrumentu „Łącząc Europę”); państwa członkowskie będą musiały zadbać o współfinansowanie. Państwa, które otrzymują wsparcie finansowe na podstawie art. 136 lub 143 TFUE, będą miały możliwość skorzystania z wyższej stopy współfinansowania.

3.2. Umowy o partnerstwie

W umowach o partnerstwie zawieranych między Komisją a poszczególnymi państwami członkowskimi będą wyszczególnione wkłady partnerów na szczeblu krajowym i lokalnym oraz wkład Komisji. Będą one powiązane z celami strategii „Europa 2020” oraz krajowymi programami reform. W umowach określone będą zintegrowane strategie rozwoju

terytorialnego, wspierane przez wszystkie istotne fundusze strukturalne UE; umowy będą uwzględniać cele oparte na ustalonych wskaźnikach, inwestycjach strategicznych oraz na szeregu uwarunkowań. Będą one obejmować również zobowiązania do corocznego przedstawiania sprawozdań z postępu w formie rocznych sprawozdań na temat polityki spójności i innych dokumentów sprawozdawczości publicznej.

3.3. Zintegrowane programowanie

W przyszłości państwa członkowskie będą zachęcane do wykorzystywania **programów opierających się na wielu funduszach**, które charakteryzować będzie wspólny proces przygotowywania, negocjowania, zarządzania i realizacji; będzie to dotyczyć zwłaszcza tych przypadków, w których występuje największa potrzeba lepszej koordynacji inwestycji w kapitał ludzki i infrastrukturę.

Tam gdzie będzie to niezbędne, stworzony zostanie „fundusz wiodący", powiązany z polityczną dziedziną (politycznymi dziedzinami) programu. Działania w ramach funduszu wiodącego byłyby uzupełniane o działania w oparciu o inne fundusze strukturalne; w ten sposób zapewnione zostałoby spójne wsparcie dla różnych celów tematycznych realizowanych w ramach polityki spójności.

3.4. Uwarunkowania

Wprowadzone zostaną nowe przepisy dotyczące uwarunkowań, które zapewnią skupienie funduszy UE na wynikach, i które będą stanowić silne bodźce motywujące państwa członkowskie do zapewnienia skutecznej realizacji celów strategii „Europa 2020" w ramach polityki spójności. Aby skuteczność wydatków na spójność nie została zagrożona w wyniku stosowania niewłaściwej polityki makrobudżetowej, uzupełnieniem uwarunkowań *ex ante* właściwych dla danego sektora i określonych w poszczególnych umowach będą uwarunkowania powiązane z nowym zarządzaniem gospodarczym.

Uwarunkowania przyjmą formę zarówno uwarunkowań *ex ante*, które muszą obowiązywać zanim fundusze zostaną przydzielone, jak również uwarunkowań *ex post*, określających wyniki, jakie będzie musiał osiągnąć beneficjent, by umożliwić uwolnienie dodatkowych funduszy. Celem usprawnienia określone zostaną wyraźnie etapy pośrednie i wskaźniki, a postępy będą ściśle monitorowane poprzez roczne sprawozdania. Brak postępu spowoduje zawieszenie lub anulowanie finansowania.

3.5. Rezerwa na wykonanie

W celu położenia większego nacisku na wyniki i lepszego osiągania zamierzeń strategii „Europa 2020", 5 % budżetu spójności zostanie odłożone i – w następstwie przeglądu śródokresowego – przydzielone państwom członkowskim oraz regionom, które osiągnęły w swoich programach cele pośrednie w odniesieniu do celów programowych związanych z realizacją celów strategii „Europa 2020". Cele pośrednie zostaną zdefiniowane zgodnie z przepisami dotyczącymi polityki spójności.

3.6. Innowacyjne narzędzia finansowania

W uzupełnieniu finansowania za pośrednictwem dotacji proponuje się, aby wsparcie udzielane w ramach polityki spójności przedsiębiorstwom oraz na projekty, mające przynieść zasadniczy zwrot zainwestowanych środków finansowych, realizowane było przede wszystkim z wykorzystaniem innowacyjnych narzędzi finansowych. (Dalsze informacje znajdują się w oddzielnej części dotyczącej innowacyjnych instrumentów finansowych).

4. PROPONOWANY PRZYDZIAŁ ŚRODKÓW BUDŻETOWYCH NA LATA 2014–2020

Wszystkie liczby podano w cenach stałych z 2011 r.

Proponowany budżet na lata 2014-2020 ogółem w tym	376 mld EUR
• Regiony konwergencji • Regiony w fazie przejściowej • Regiony konkurencyjności • Współpraca terytorialna • Fundusz Spójności • Specjalne przydziały na rzecz regionów peryferyjnych i słabo zaludnionych	162,6 mld EUR 39 mld EUR 53,1 mld EUR 11,7 mld EUR 68,7 mld EUR 926 mln EUR
• Instrument „Łącząc Europę” – transport, energia oraz TIK	40 mld EUR plus 10 mld EUR wydzielone w ramach Funduszu Spójności

EDUKACJA I KULTURA

1. CELE POLITYKI

Edukacja i szkolenia są niezbędne do rozwoju i wzrostu europejskiej gospodarki, a ponadto będą odgrywać kluczową rolę we wspólnym realizowaniu celów strategii „Europa 2020". Zwiększone inwestycje w kapitał ludzki oraz modernizacja systemów edukacji i szkolenia pomogą Unii stać się gospodarką inteligentną, zrównoważoną i sprzyjającą integracji społecznej.

Wiele spośród tych inwestycji dokonywanych będzie na szczeblu krajowym. Ze względu na rosnącą liczbę europejskich obywateli szukających możliwości nauki i szkoleń za granicą swojego kraju, UE ma jednak do odegrania ważną rolę jako podmiot gwarantujący powszechną dostępność możliwości wynikających z jednolitego rynku.

UE stara się wspierać edukację i szkolenia na wiele różnych sposobów. Programy wspierające międzynarodową mobilność edukacyjną – takie jak program Erasmus – okazały się niezwykle udane, pomagając w zdobywaniu nowych umiejętności, które będą w przyszłości potrzebne do zdobycia zatrudnienia. Większa mobilność może także przyczynić się do reformy systemów edukacji i szkolenia przez ułatwienie transgranicznego rozpowszechniania pomysłów i najlepszych praktyk. Dzięki połączeniu odpowiednio ukierunkowanych programów finansowych oraz wykorzystaniu innych źródeł finansowania, takich jak fundusze strukturalne, budżet UE może zapewnić realną wartość dodaną, wspierając mobilność, ułatwiając współpracę i wymianę najlepszych praktyk, a także wspierając państwa członkowskie w modernizowaniu systemów edukacji i szkolenia.

Europejska różnorodność kulturowa jest jednym z naszych największych atutów, gdyż wzbogaca i inspiruje obywateli, a także przynosi realne korzyści gospodarcze. Coraz wyraźniej widoczna jest społeczno-gospodarcza rola sektora kultury i sektora kreatywnego, które w 2008 r. zapewniały 4,5 % europejskiego PKB i zatrudniały około 3,8 % siły roboczej. UE ściśle współpracuje w tym obszarze z państwami członkowskimi, aby wykorzystać potencjał jednolitego rynku oraz zapewnić sektorowi kultury i sektorowi kreatywnemu właściwe warunki do rozwoju.

Kolejna generacja programów finansowanych z budżetu UE zajmie się niedociągnięciami ograniczającymi potencjał wzrostu tego sektora, rozwiązując problem rozdrobnienia rynków, zwiększając konkurencyjność sektorów kultury i audiowizualnego oraz koncentrując się na środkach zwiększających możliwości i na wspieraniu przepływu dzieł kultury.

2. INSTRUMENTY

Komisja proponuje, aby budżet UE wspierał politykę w obszarze edukacji i kultury za pośrednictwem następujących dwóch głównych instrumentów:

2.1. Program na rzecz edukacji, szkolenia i młodzieży - „Europa edukacji"

Program ten połączy realizowane jak dotąd osobno części programu „Uczenie się przez całe życie", międzynarodowe inicjatywy w ramach szkolnictwa wyższego, w tym Erasmus

Mundus oraz „Młodzież w działaniu”. Pozwoli to na zwiększenie wydajności, lepsze skoncentrowanie na celach strategicznych oraz wykorzystanie synergii między różnymi aspektami programu.

Aktualne unijne instrumenty na rzecz mobilności są najskuteczniejszymi dyplomami jeśli chodzi o innowacyjne miejsca pracy i badania naukowe, nie są one jednak przystosowane do potrzeb studentów studiów magisterskich. Najbardziej opłacalnym sposobem dotarcia do tych kategorii studentów jest wykorzystanie budżetu UE do pozyskania środków z sektora prywatnego, zwłaszcza banków krajowych, w celu zagwarantowania możliwości przenoszenia pożyczek i dotacji studenckich.

Działania finansowane aktualnie w ramach programu Leonardo otrzymają wsparcie w ramach działań mających na celu zwalczanie bezrobocia wśród młodzieży, a Komisja będzie współpracować z EBI w celu zagwarantowania zabezpieczenia pożyczek studentom studiów magisterskich pragnących odbywać te studia w innym państwie członkowskim.

Nowy program będzie w szczególności służył:

– zapewnieniu ukierunkowanych możliwości nauki za granicą;

– łączeniu umiejętności oraz zapotrzebowania na rynku pracy w celu zwiększenia możliwości zatrudnienia, przedsiębiorczości i zaangażowania młodych ludzi;

– wolontariatowi oraz nieformalnemu i pozaformalnemu uczeniu się; oraz

– wspieraniu szeroko zakrojonych reform i modernizacji systemów edukacji i szkolenia w całej Europie i poza jej granicami.

Program będzie obejmował trzy główne kierunki działania:

(1) międzynarodowa mobilność edukacyjna – każdego roku nawet 800 000 obywateli UE, zwłaszcza uczniów i studentów, mogłoby otrzymać pomoc w tym zakresie;

(2) wspierana będzie współpraca między placówkami edukacyjnymi a pracodawcami w celu zmodernizowania edukacji, wspierania innowacji i przedsiębiorczości;

(3) zapewniane będzie wsparcie w ramach realizowanej polityki w celu gromadzenia danych dotyczących skuteczności inwestycji w edukację oraz w celu wspierania państw członkowskich w realizowaniu skutecznej polityki.

Ściśle określone kryteria jakości w zakresie mobilności, skoncentrowanie na najważniejszych celach polityki, w których możliwe jest osiągnięcie masy krytycznej, oraz komplementarność z innymi programami UE będą najważniejsze dla zapewnienia bardzo wysokiej europejskiej wartości dodanej.

Program „Europa edukacji” połączy w ramach jednego instrumentu istniejące programy międzynarodowe, takie jak Erasmus Mundus, Tempus, Alfa i Edulink oraz programy współpracy z krajami uprzemysłowionymi, a także będzie realizował różnorodne cele (atrakcyjność europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego, doskonałość, solidarność i równość).

Takie podejście pozwoli zakończyć dotychczasowe rozdrobnienie unijnych instrumentów wspierających międzynarodową współpracę w ramach szkolnictwa wyższego, utrudniające studentom i uniwersytetom dostęp do informacji na temat możliwości wyższego wykształcenia w Europie oraz ograniczające widoczność europejskiego wyższego wykształcenia na arenie międzynarodowej.

2.2. Sport

W ramach programu „Europa edukacji" proponowany podprogram dotyczący sportu będzie służył w szczególności:

- eliminowaniu międzynarodowych zagrożeń związanych ze sportu, takich jak doping, przemoc, rasizm i nietolerancja oraz kwestii dotyczących sprawiedliwego przebiegu zawodów i uczciwości sportowców;

- rozwijaniu europejskiej współpracy w sporcie, na przykład poprzez wytyczne dotyczące równoległej kariery zawodowej sportowców lub wzorców należytego zarządzania organizacjami sportowymi oraz

- wspieraniu lokalnych organizacji sportowych, które mogą odegrać ważną rolę w rozwiązywaniu szerszych problemów społeczno-ekonomicznych, takich jak integracja społeczna.

Omawiany program zapewni europejską wartość dodaną kwestiom specyficznym dla sportu przez wykorzystanie finansowania z sektora prywatnego pochodzącego od podmiotów aktywnych w dziedzinie sportu oraz wspieranie organizacji stanowiących podstawę sportowej piramidy, a nie zaś tych, które działają na najwyższym poziomie zawodowym.

2.3. Program na rzecz kultury i przemysłu audiowizualnego – „Europa kreatywna"

Program ten pozwoli połączyć dotychczasowe programy Kultura, MEDIA i MEDIA Mundus w celu skoncentrowania wsparcia na osiąganiu celów strategii „Europa 2020" oraz rozwinięcia możliwości w zakresie tworzenia miejsc pracy przez sektor kultury i sektor kreatywny. Program będzie uzupełnieniem innych programów UE, ponieważ będzie ukierunkowany na potrzeby sektora kultury i kreatywnego, których celem jest działanie ponad granicami krajów i ze szczególnym powiązaniem z promocją różnorodności kulturowej i językowej. Uwzględnione zostaną szczególne cechy każdego sektora, w tym poprzez specjalne przydziały budżetowe, natomiast trzeci nurt tego programu zapewni horyzontalne wsparcie dla sektorów kreatywnego i kultury poprzez wykorzystanie innowacyjnych instrumentów finansowych.

3. WDROŻENIE

Wdrożenie nowych programów zostanie w dużym stopniu uproszczone.

Nowy program **„Europa edukacji"** pozwoli znacząco uprościć działania i przepisy dzięki wyeliminowaniu podprogramów, zmniejszeniu łącznej liczby działań oraz szerszemu wykorzystaniu płatności ryczałtowych.

Zarządzanie programem **„Europa kreatywna"** będzie scentralizowane i należeć będzie do Agencji Wykonawczej ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego, podobnie jak to

było dotychczas w przypadku programów Kultura i MEDIA. Zarządzaniem kilkoma działaniami będzie się zajmować bezpośrednio Komisja (np. Europejskie Stolice Kultury, nagrody UE w dziedzinie kultury, działania realizowane wspólnie z instytucjami międzynarodowymi).

Do wchodzących w skład programu „Europa kreatywna" elementów Kultura i MEDIA dołączony zostanie innowacyjny instrument finansowy, za który odpowiedzialna będzie grupa EBI, a który zapewni finansowanie kredytów i kapitału w sektorze kultury i sektorze kreatywnym. Pozwoli to usunąć jedną z największych przeszkód dla rozwoju treści kulturalnych i kreatywnych, jaką jest dostęp do finansowania, oraz dotrzeć do tych sektorów kultury i twórczości, które nie otrzymują wsparcia z innych programów UE.

4. PROPONOWANY PRZYDZIAŁ ŚRODKÓW BUDŻETOWYCH NA LATA 2014–2020

Wszystkie kwoty w cenach stałych z 2011 r.

Proponowany budżet na lata 2014–2020 ogółem w tym	16,8 mld EUR
• Europa edukacji	15,2 mld EUR
• Europa kreatywna	1,6 mld EUR

ZATRUDNIENIE I SPRAWY SPOŁECZNE

1. CELE POLITYKI

Unia Europejska stoi przed poważnymi wyzwaniami w zakresie zatrudnienia i spraw społecznych. Blisko 23 miliony osób pozostaje dziś bez pracy, a ponad 113 milionów jest zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem[8]. Sprawy społeczne i zatrudnienie to źródło niepokoju obywateli Europy oraz dziedzina, w której wobec Unii istnieją duże oczekiwania. Mimo nieco lepszych w ostatnim czasie prognoz gospodarczych, średniookresowe perspektywy związane z zatrudnieniem są dość rozbieżne, m.in. na skutek zróżnicowanej sytuacji w państwach członkowskich oraz przewidywanych zagrożeń dla gospodarczej restrukturyzacji wynikających z gospodarki światowej.

Bezrobocie i utrzymujące się wysokie wskaźniki ubóstwa wymagają kompleksowego działania. Należy zaktualizować i wzmocnić już istniejące kierunki polityki, gdyż Unia stoi przed poważnymi wyzwaniami, do których należą: niedostatki w poziomach umiejętności, słabe wyniki w zakresie aktywnej polityki rynku pracy i systemów edukacji, wykluczenie społeczne grup zmarginalizowanych i niska mobilność siły roboczej. Wiele z tych problemów uległo zaostrzeniu w wyniku kryzysu finansowego i gospodarczego, tendencji demograficznych i migracyjnych oraz szybkiego tempa zmian technologicznych. O ile nie zostaną podjęte efektywne działania w celu rozwiązania tych kwestii, będą one stanowiły poważne zagrożenie dla spójności społecznej i konkurencyjności.

Odpowiedzialność za modernizację rynku pracy oraz systemów polityki społecznej ponoszą przede wszystkim państwa członkowskie. Unia Europejska wspiera jednak ich wysiłki poprzez przyczynianie się do propagowania i ułatwiania reformy, zapewniając finansowanie między innymi ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz umożliwiając kluczowym partnerom społecznym, organizacjom społecznym oraz innym zainteresowanym stronom uczestnictwo w przeprowadzeniu reformy.

2. INSTRUMENTY

Europejska inicjatywa na rzecz zatrudnienia i włączenia społecznego zostanie wprowadzona poprzez wspólne działanie w obszarze edukacji i szkolenia zawodowego, zatrudnienia i włączenia. Finansowanie w tym obszarze będzie zapewnione głównie w ramach trzech podstawowych instrumentów. Instrumenty te zostaną w pełni dostosowane do celów strategii „Europa 2020", a ich wdrożenie – usprawnione poprzez zwiększenie ich komplementarności z pozostałymi instrumentami oraz uproszczenie stosownych procedur.

2.1. Europejski Fundusz Społeczny

Europejski Fundusz Społeczny (EFS) zapewni finansowanie dla **działań strukturalnych na rzecz spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej**. Finansowanie będzie skupiało się na kluczowych priorytetach strategii „Europa 2020", w szczególności będzie ono realizowane w ramach czterech następujących „okien inwestycyjnych":

[8] Sprawozdanie Eurostatu z 10 maja 2011 r. dotyczące zatrudnienia oraz dane Eurostatu z 20 maja 2011 r. dotyczące wskaźników ilustrujących realizację celów strategii „Europa 2020".

– promocji zatrudnienia;

– inwestycji w umiejętności, edukację i uczenie się przez całe życie;

– włączenia społecznego i walki z ubóstwem; oraz

– zwiększenia potencjału instytucjonalnego i usprawnienia administracji publicznej.

W ramach tych okien EFS przyczyni się także do realizacji innych celów polityki, takich jak ułatwienie przejścia na niskoemisyjną gospodarkę efektywnie korzystającą z zasobów, wspieranie badań i innowacji, zwłaszcza w obszarze socjalnym, wzmocnienie równości płci i zwalczanie dyskryminacji. Proponuje się skoncentrowanie działań, głównie na rzecz włączenia społecznego, poprzez przeniesienie do EFS systemu wsparcia żywnościowego dla najbardziej potrzebujących.

W pierwszym okresie po roku 2013 EFS zostanie objęty zakresem wspólnych ram strategicznych na rzecz funduszy strukturalnych[9]. Finansowanie będzie planowane jako część umów o partnerstwie, które będą przedmiotem negocjacji z państwami członkowskimi. Wyznaczone cele zostaną dostosowane do krajowych programów reform i stanowić będą przełożenie uzgodnionych celów na decyzje w sprawie inwestycji.

Aby zapewnić lepsze skupienie się na wynikach, zostanie wprowadzony mechanizm warunkowości oparty na kompleksowym zestawie wymogów określonych *ex-ante*, który pozwoli na zwiększenie wpływu unijnego budżetu oraz rozpoczęcie i sprawne przeprowadzenie niezbędnych reform w państwach członkowskich.

Aby zapewnić realny wkład EFS w realizację celów strategii „Europa 2020", niezbędny jest istotny poziom finansowania zarówno na szczeblu UE, jak i na poziomie programów operacyjnych. Niezbędny minimalny udział inwestycji w ramach polityki spójności przypisanych do EFS będzie dopasowany do poszczególnych kategorii regionów, odzwierciedlając zróżnicowaną intensywność pomocy, jaką regiony otrzymują oraz wyzwań, przed jakimi stoją: cel ten zostanie osiągnięty poprzez ustanowienie minimalnego udziału EFS we wsparciu z funduszy strukturalnych dla każdej kategorii regionów (25% dla regionów konwergencji, 40% dla regionów w fazie przejściowej, 52% dla regionów konkurencyjności, na podstawie funduszu spójności, który nadal stanowi jedną trzecią przydziału w ramach polityki spójności w zakwalifikowanych państwach członkowskich, oraz z wyłączeniem współpracy terytorialnej). Zastosowanie tych udziałów daje minimalny ogólny udział EFS w środkach budżetowych przydzielonych na politykę spójności w wysokości 25%.

2.2. Zintegrowany program na rzecz zatrudnienia, polityki społecznej i włączenia społecznego

Zintegrowany program na rzecz zatrudnienia, polityki społecznej i włączenia społecznego przyczyni się do realizacji celów strategii „Europa 2020" oraz jej wzajemnie uzupełniających się celów głównych poprzez wsparcie działań na rzecz promocji wysokiego poziomu zatrudnienia oraz odpowiedniej ochrony socjalnej, walki z wykluczeniem

[9] Wspólne ramy strategiczne będą obejmowały EFS, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejski Fundusz na rzecz Gospodarki Morskiej i Rybołówstwa.

społecznym i ubóstwem oraz poprawę warunków pracy. Program przyczyni się do zmian w państwach członkowskich, a w jego skład będą wchodziły następujące elementy:

- ogólnoeuropejska platforma **procesów wzajemnego uczenia się**, mająca na celu wzmocnienie podstawy projektu reformy oraz realizację i wspieranie zaangażowania zainteresowanych stron w podejmowanie decyzji w celu zwiększenia poczucia odpowiedzialności za cele UE w zakresie zatrudnienia, polityki społecznej oraz włączenia społecznego, wykorzystując pozytywne doświadczenia programu PROGRESS;

- wspieranie **innowacyjności społecznej opartej na dowodach** w celu nadania impetu staraniom państw członkowskich na rzecz modernizacji krajowych systemów polityki społecznej i polityki zatrudnienia poprzez wykorzystanie sprawdzonych metod projektowania, wdrażania i oceny innowacji oraz bardziej skuteczne rozpowszechnianie informacji;

- wspieranie **mobilności siły roboczej na terytorium UE oraz zwiększenie dostępu do możliwości zatrudnienia**, szczególnie dla osób młodych, na podstawie działań w ramach sieci EURES;

- wspieranie **przedsiębiorczości i samozatrudnienia** jako sposobów na tworzenie nowych miejsc pracy oraz walkę z wykluczeniem społecznym poprzez zwiększenie dostępności mikrofinansowania dla słabszych grup społecznych, mikroprzedsiębiorstw oraz przeznaczonego na gospodarkę społeczną, z wykorzystaniem instrumentu mikrofinansowego na rzecz zatrudnienia i włączenia społecznego PROGRESS.

2.3. Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji

Szczególne wsparcie dla pracowników zwolnionych w wyniku istotnych zmian strukturalnych będzie zapewnione w ramach Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji.

Dzięki temu funduszowi Unia Europejska będzie nadal pomagała państwom członkowskim w zapewnianiu zindywidualizowanego wsparcia dla pracowników zwolnionych w wyniku istotnych zmian strukturalnych, jakie nastąpiły na skutek postępującej globalizacji produkcji i wzorców handlu. Ponadto fundusz ten pomoże w rozwiązaniu problemu szeroko zakrojonych zwolnień wynikających z poważnych zakłóceń w gospodarce lokalnej, regionalnej lub krajowej, wywołanych nagłym i niespodziewanym kryzysem. Celem Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji będzie znalezienie nowej i stabilnej pracy po upływie 12 miesięcy[10] przez 50% pracowników objętych wsparciem.

Komisja zaproponuje rozszerzenie zakresu Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji w celu zapewnienia w niektórych przypadkach odszkodowania za skutki globalizacji w niektórych sektorach rolnictwa.

---

[10] Dotychczasowe doświadczenie pokazuje, że wskaźnik powrotu na rynek pracy wynosi ok. 40 % po upływie 12 miesięcy, a w dalszej perspektywie można zaobserwować jeszcze lepsze wyniki.

2.4. Niezależne pozycje budżetowe

Oprócz wymienionych instrumentów oraz na mocy uprawnień przyznanych jej w Traktacie Komisja będzie nadal realizowała niezależne pozycje budżetowe[11] w celu:

– ułatwienia europejskiego dialogu społecznego, stanowiącego istotny element europejskiego modelu społecznego;

– zbadania i oceny głównych tendencji w ustawodawstwie krajowym dotyczącym swobodnego przepływu osób oraz wspierania koordynacji krajowych systemów zabezpieczenia społecznego; oraz

– zbadania sytuacji społecznej i skutków zmian demograficznych.

3. WDROŻENIE

Ograniczenie liczby instrumentów finansowych i pozycji budżetowych oraz uproszczenie metod i systemów zarządzania i wdrażania pozwoli na lepszą integrację instrumentów oraz znaczne ich uproszczenie, zwłaszcza dla beneficjentów.

3.1. Europejski Fundusz Społeczny

Wdrażanie Europejskiego Funduszu Społecznego będzie skupiało się na połączeniu silniejszego podejścia opartego na wynikach poprzez włączenie EFS do wspólnych ram strategicznych w odniesieniu do wszystkich instrumentów zarządzania oraz umów partnerskich będących przedmiotem negocjacji z państwami członkowskimi.

Wdrażanie zostanie również uproszczone. Zostanie zwiększone wykorzystanie uproszczonych wariantów kosztowych, zwłaszcza dla małych projektów, co zmniejszy obciążenia administracyjne państw członkowskich i regionów oraz ułatwi dostęp do finansowania inicjatyw lokalnych. Plany wspólnego działania dodatkowo zapewnią ściślejszy związek między płatnościami a realizacją celów określonych w umowach partnerskich.

Ponadto zostaną wprowadzone mechanizmy zachęt opartych na wynikach w celu nagrodzenia pomyślnie realizowanych programów i działań oraz mobilizowania wysiłków na rzecz realizacji tych, które osiągają słabsze wyniki.

3.2. Zintegrowany program na rzecz zatrudnienia, polityki społecznej i włączenia społecznego (zarządzanie bezpośrednie)

Nowy zintegrowany program na rzecz zatrudnienia i włączenia społecznego będzie zarządzany bezpośrednio przez Komisję. Do głównych procedur należą m.in. zaproszenie do składania ofert, zaproszenie do składania wniosków oraz wspólne zarządzanie, szczególnie w zakresie wdrażania instrumentu mikrofinansowego we współpracy z Europejskim Funduszem Inwestycyjnym. Nowy program będzie się skupiał na obszernych projektach zakładających wyraźną wartość dodaną UE, tak aby mógł on dotrzeć do wystarczająco dużej liczby potencjalnych beneficjentów i pozwolił na zmniejszenie obciążeń administracyjnych. W celu

[11] Zgodnie z rozporządzeniem finansowym działania te nie wymagają szczególnego aktu podstawowego dotyczącego ich wykonania. Ostateczne środki są co roku przyznawane przez władzę budżetową.

ułatwienia dostępu do programu, zwłaszcza małym organizacjom, zostaną wprowadzone zharmonizowane i uproszczone zasady i procedury.

Ponadto zostanie wprowadzone programowanie wieloletnie, które pozwoli na określenie długoterminowych celów polityki oraz finansowania rocznego, gwarantując tym samym, że program będzie instrumentem faktycznie opierającym się na polityce. Program będzie wdrażany metodą zarządzania opartego na wynikach, polegającego na stałym monitorowaniu postępu na podstawie jasnych wskaźników.

3.3. Wsparcie dla zwolnionych pracowników

Mobilizacja Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji będzie nadal wymagała decyzji władzy budżetowej. Komisja będzie starała się zapewnić uproszczenie funkcjonowania funduszu i dostosowania go do zmieniających się warunków gospodarczych.

3.4. Niezależne pozycje budżetowe

Wdrażanie niezależnych pozycji budżetowych będzie w pełni skoordynowane z oboma instrumentami, tak aby zapobiec nakładaniu się na siebie działań i wykorzystać w jak największym stopniu efekt synergii. Ich liczba zostanie ograniczona, a pierwszeństwo zostanie przyznane większym projektom w celu osiągnięcia wystarczająco istotnych wyników i zmniejszenia obciążeń administracyjnych.

4. PROPONOWANY PRZYDZIAŁ ŚRODKÓW BUDŻETOWYCH NA LATA 2014–2020

Wszystkie kwoty w cenach stałych z 2011 r.

Proponowany budżet na lata 2014–2020 ogółem w tym	88,3 mld EUR
• Europejski Fundusz Społeczny (oparty na formule 25/40/52 według kategorii regionów, co stanowi 25 % wszystkich środków dla celów spójności, z wyłączeniem instrumentu „Łącząc Europę”)	84 mld EUR
• Zintegrowana polityka na rzecz zatrudnienia, polityki społecznej i włączenia społecznego	850 mln EUR
• Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji	3 mld EUR
• Niezależne pozycje budżetowe	400 mln EUR

ŚRODOWISKO

1. CELE POLITYKI

Polityka Unii Europejskiej **w dziedzinie ochrony środowiska** przyczynia się do realizacji celów strategii „Europa 2020" na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. Inwestycje w ochronę środowiska to inwestycje w modernizację naszego społeczeństwa. Pomogą one w przekształceniu Europy w zasobooszczędną gospodarkę opartą na wiedzy. Są one niezbędne dla ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego.

Ekologizacja gospodarki wiąże się z ograniczeniem kosztów środowiskowych poprzez bardziej efektywne wykorzystanie zasobów, przyczyniając się tym samym do wzrostu gospodarczego, konkurencyjności i tworzenia miejsc pracy. Ochrona różnorodności biologicznej – naszego kapitału naturalnego – oraz zwiększenie odporności ekosystemów wniosą istotny wkład w realizację naszych celów w zakresie trwałego wzrostu gospodarczego. Ekosystemy są źródłem żywności, świeżej wody i surowców, a także zapewniają wiele innych korzyści, przyczyniając się w ten sposób do produktywności i jakości życia oraz ograniczając koszty publicznego systemu opieki zdrowotnej. Restytucja ekosystemów i pełnionych przez nie funkcji przyczynia się do ekologizacji gospodarki dzięki tworzeniu nowych umiejętności, zatrudnienia i szans na rynku poprzez pobudzanie innowacji i przyczynianie się do łagodzenia skutków zmiany klimatu i dostosowania się do nich.

Ze względu na ponadgraniczny charakter problemów związanych z ochroną środowiska powszechnie uznaje się wartość dodaną współpracy na szczeblu europejskim służącej realizacji wspólnych celów w zakresie ochrony środowiska. Ścisła współpraca z sąsiadami UE oraz z krajami o gospodarkach wschodzących jest warunkiem wstępnym dla bardziej ekologicznej Europy. Trwałość środowiska naturalnego jest również jednym z milenijnych celów rozwoju, do osiągnięcia których dąży UE.

Oprócz korzyści płynących z europejskiego prawodawstwa w zakresie ochrony środowiska budżet UE może przyczynić się do realizacji celów środowiskowych, zarówno poprzez specjalne programy, jak i poprzez zapewnienie rzetelnego uwzględniania tych celów we wszystkich działaniach finansowanych z budżetu UE.

2. INSTRUMENTY

2.1. Uwzględnianie polityki ochrony środowiska

Priorytety polityki ochrony środowiska zostaną uwzględnione we wszystkich ważnych unijnych instrumentach finansowania, w tym instrumentach polityki spójności, polityki rolnej, morskiej, rybołówstwa, polityki w dziedzinie badań i innowacji oraz w programach pomocy zewnętrznej. Takie podejście zapewni maksymalne zwiększenie synergii między polityką ochrony środowiska i polityką w innych obszarach przy założeniu, że te same działania mogą i powinny prowadzić do realizacji różnorodnych celów uzupełniających. Podejście to pomoże również w zapobieżeniu powstaniu nadmiernej liczby programów oraz w ograniczeniu obciążenia administracyjnego.

- **Rolnictwo**. Głównym celem reformy wspólnej polityki rolnej (WPR) jest wspieranie realizacji celów środowiskowych poprzez **uekologicznienie płatności bezpośrednich** na rzecz rolników. 30% płatności bezpośrednich zostanie uzależnionych od przestrzegania szeregu najlepszych praktyk środowiskowych ponad obowiązujące wymogi w zakresie zasady wzajemnej zgodności. Ponadto komponent WPR dotyczący **rozwoju obszarów wiejskich** zostanie w większym stopniu ukierunkowany na zapewnianie dóbr publicznych, m.in. poprzez środki rolno-środowiskowe. Środki te przyczynią się do zapewnienia trwałości sektora rolnego w UE, będącego kluczowym dostawcą środowiskowych dóbr publicznych, takich jak czysta woda, różnorodność biologiczna, ochrona gleby i klimatu, czystsze powietrze i ochrona krajobrazu. Przyczyni się to również do osiągnięcia unijnych celów w dziedzinie klimatu, zarówno w zakresie łagodzenia skutków zmiany klimatu, jak i dostosowywania się do nich.

- **Polityka morska i polityka rybołówstwa**. Trwałość środowiska naturalnego będzie centralną kwestią przyszłej polityki morskiej i polityki rybołówstwa. Zostanie ona osiągnięta między innymi poprzez ograniczenie przełowienia i nadmiernej zdolności połowowej oraz poprzez zmniejszenie skutków bezpośrednich (takich jak przyłowy lub oddziaływanie na dno morskie), a także poprzez wspieranie obszarów morskich objętych ochroną. W kontekście wdrażania dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej w ramach zintegrowanej polityki morskiej w ściślejszy sposób zostaną określone granice zrównoważonego rozwoju działalności człowieka, która oddziałuje na środowisko morskie.

- **Polityka spójności**. Polityka spójności skoncentruje się w większym stopniu na priorytetach strategii „Europa 2020”, w tym na dążeniu do przekształcenia UE w bardziej zasobooszczędną, ekologiczną i konkurencyjną gospodarkę. Zostanie to osiągnięte dzięki poświęceniu większej uwagi rezultatom i warunkowości, również w powiązaniu z celami środowiskowymi. Cele te obejmują wspieranie wdrażania dorobku prawnego w dziedzinie ochrony środowiska (prawodawstwo dotyczące wody, odpadów, gospodarki morskiej, azotanów, jakości powietrza, powodzi i dyrektywa w sprawie emisji przemysłowych) oraz finansowanie powiązanej infrastruktury środowiskowej, a także ochronę i przywracanie różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów, w tym poprzez rozwój zielonej infrastruktury oraz ograniczanie pustynnienia i zapobieganie mu. W ramach polityki spójności wzmocniona zostanie weryfikacja pod kątem ochrony środowiska.

- **Badania i innowacje**. Nowe Wspólne ramy strategiczne na rzecz badań naukowych i innowacji przyczynią się do katalizowania przełomowych dokonań naukowo-technicznych niezbędnych do przejścia na zasobooszczędną gospodarkę. Szersze zastosowanie ciągłego wsparcia finansowego dla **ekoinnowacji** przyczyni się również do inteligentnego trwałego wzrostu gospodarczego. Partnerstwa w dziedzinie innowacji będą bezpośrednio oddziaływać na efektywne gospodarowanie zasobami, na przykład w zakresie wody, ekosystemów, surowców i inteligentnych miast.

- Jeśli chodzi o **działania zewnętrzne**, Instrument Pomocy Przedakcesyjnej pomoże kandydatom sfinansować budowę infrastruktury ochrony środowiska i potencjału potrzebnych do przestrzegania unijnych przepisów prawnych. Za pośrednictwem dialogu politycznego na szczeblu lokalnym i regionalnym Komisja będzie w dalszym

ciągu uwzględniać wsparcie dla ochrony środowiska w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa. Kwestie dotyczące środowiska powinny być również w dalszym ciągu uwzględniane w programach pomocy dla krajów rozwijających się. Różnorodność biologiczna i ekosystemy są najważniejszymi dobrami publicznymi na świecie. Będą one stanowić część planowanego programu tematycznego dotyczącego światowych dóbr publicznych i wyzwań. Traktat lizboński nadaje UE pocześniejszą rolę do odegrania w wielostronnych umowach środowiskowych oraz w międzynarodowym ładzie środowiskowym, co zostanie odzwierciedlone w zwiększonych nakładach finansowych.

2.2. Specjalny instrument na rzecz środowiska i działań w dziedzinie klimatu

Oprócz uwzględniania kwestii środowiskowych Komisja proponuje kontynuować realizację **programu LIFE+** i dostosować go w większym stopniu do celów strategii „Europa 2020". Podobnie jak w przypadku obecnego okresu programowania nowy instrument obejmie w ramach jednego programu różnorodne działania w obszarach środowiska i działań w dziedzinie klimatu.

W ramach podprogramu „Środowisko"[12] instrument skoncentruje się na dwóch rodzajach projektów: nowych projektach zintegrowanych, których liczba i udział finansowy będą stopniowo wzrastać w miarę realizacji programu; oraz „tradycyjnych" projektach. Komisja uważa, że zintegrowane projekty mogą odgrywać istotną rolę jako katalizator dla osiągnięcia celów takich jak ochrona i restytucja różnorodności biologicznej i ekosystemów, skuteczne zarządzanie siecią Natura 2000, promowanie ładu środowiskowego, gospodarowanie odpadami i zasobami wodnymi, oraz skutecznie mobilizować inne fundusze na rzecz realizacji tych celów. Projekty będą w dalszym ciągu wybierane pod kątem unijnej wartości dodanej oraz potencjału w zakresie transferu wiedzy fachowej.

Celem **zintegrowanych projektów LIFE** jest wykazanie trwałego wdrażania planów działań w dziedzinie ochrony środowiska[13] związanych z najważniejszymi unijnymi dyrektywami dotyczącymi środowiska: dyrektywą siedliskową, czy też ramową dyrektywą wodną. W ramach zintegrowanych projektów wspierany będzie szereg konkretnych działań i środków. Dodatkowe fundusze na realizację tych projektów zostaną uzyskane z innych unijnych programów finansowania oraz ze środków krajowych, regionalnych, jak również z sektora prywatnego. Zostaną one wspólnie przeznaczone na realizację celów środowiskowych. Finansowanie w ramach LIFE pełniłoby zatem rolę katalizatora, zapewniając spójność i strategiczne skoncentrowanie się na kwestiach środowiskowych oraz wykorzystując w pełni synergie. Poprzez wspólne ramy strategiczne zostanie ustanowiona bardziej ustrukturyzowana współpraca z pozostałymi funduszami UE.

Podprogram „Środowisko" dotyczyć będzie następujących tematów priorytetowych:

---

[12] Proponowane cechy podprogramu Działania w dziedzinie klimatu – zob. odrębny rozdział na temat polityki działań w dziedzinie klimatu.

[13] Plany działań w dziedzinie ochrony środowiska to plany lub programy służące wdrażaniu konkretnej polityki w zakresie ochrony środowiska zgodnie z wymogami unijnych dyrektyw dotyczących środowiska (np. traktowany priorytetowo ramowy program w ramach dyrektywy siedliskowej, plan gospodarowania wodami w dorzeczu w ramach ramowej dyrektywy wodnej, plan ograniczenia ilości odpadów w ramach ramowej dyrektywy w sprawie odpadów, plan ograniczenia zanieczyszczenia powietrza służący realizacji wymogów w zakresie jakości powietrza w ramach prawodawstwa dotyczącego programu CAFÉ, itp.) lub opracowane przez władze zgodnie z zaleceniami UE (np. zrównoważone plany miejskie, plany zintegrowanego zarządzania strefą przybrzeżną, itp.).

a) **LIFE Różnorodność biologiczna** będzie się w dalszym ciągu koncentrować na sieci Natura 2000 oraz na rozwoju i wymianie najlepszych praktyk w zakresie różnorodności biologicznej, a ponadto zajmie się szerszymi wyzwaniami związanymi z różnorodnością biologiczną zgodnie z ustalonym w ramach strategii „Europa 2020" celem w zakresie różnorodności biologicznej: utrzymaniem i odbudową ekosystemów oraz ich funkcji.

b) **LIFE Środowisko** skoncentruje się na wspieraniu wdrażania polityki UE w dziedzinie ochrony środowiska przez sektor publiczny i prywatny, a w szczególności na wdrażaniu prawodawstwa dotyczącego ochrony środowiska związanego z celami strategii „Europa 2020" w zakresie efektywnego wykorzystania zasobów (takiego jak ramowa dyrektywa wodna lub ramowa dyrektywa w sprawie odpadów).

c) **LIFE Zarządzanie** przyczyni się do utworzenia platform wymiany najlepszych praktyk w celu zapewnienia lepszej zgodności z priorytetami polityki UE w dziedzinie ochrony środowiska oraz w celu egzekwowania prawa, rozwoju polityki i podejmowania decyzji w oparciu o wiedzę (np. szerokie upowszechnianie wyników projektów). Nacisk będzie przy tym kładziony na właściwe zarządzanie. W ramach tego komponentu wspierane będą organizacje pozarządowe zajmujące się środowiskiem oraz działania w zakresie podnoszenia świadomości, rzecznictwa i upowszechniania informacji o środowisku. Są one bowiem nierozerwalnie związane z osiągnięciem właściwego zarządzania oraz pełnego wdrożenia i zgodności.

2.3. Finansowanie różnorodności biologicznej

Finansowanie **unijnej strategii ochrony różnorodności biologicznej** na okres do 2020 r.[14]**.** wymaga **uwzględnienia różnorodności biologicznej** w całym budżecie UE, zarówno w ramach głównych instrumentów finansowania, jak i poprzez finansowanie działań zewnętrznych. By zwiększyć skuteczność wydatków UE, istotne jest również maksymalne zwiększenie – zarówno w UE, jak i poza nią – synergii z finansowaniem działań w dziedzinie klimatu poprzez finansowanie realizowanych w oparciu o podejście ekosystemowe projektów w zakresie adaptacji do zmiany klimatu i łagodzenia jej skutków, gwarantujących również szersze funkcje ekosystemów.

Skuteczne zarządzanie obszarami chronionymi w ramach sieci Natura 2000 oraz ich restytucja mają zasadnicze znaczenie dla realizacji określonego przez Radę Europejską w 2010 r. celu strategii „Europa 2020", jakim jest powstrzymanie i odwrócenie procesu zmniejszania się różnorodności biologicznej w UE. Na szczeblu UE solidną podstawą dla nowej strategii finansowania sieci Natura 2000 będzie wzmocnione zintegrowane podejście wykorzystujące różne unijne fundusze sektorowe, zapewniające ich zgodność z priorytetami ramowych programów w ramach sieci Natura 2000, oraz wzmocniony komponent LIFE Różnorodność biologiczna.

Na arenie międzynarodowej UE zobowiązała się – wraz z pozostałymi Stronami uczestniczącymi w 10. Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej w październiku 2010 r. w Nagoi – do znacznego zwiększenia **mobilizacji zasobów finansowych na rzecz różnorodności biologicznej na świecie** do 2020 r. Finansowanie z budżetu UE odbywać się będzie na zasadzie geograficznych i regionalnych przydziałów z

[14] COM(2011) 244.

unijnych programów działań zewnętrznych, a także w ramach programu tematycznego dotyczącego światowych dóbr publicznych.

Poza uwzględnieniem bioróżnorodności w budżecie działań zewnętrznych Komisja proponuje również utworzenie pozabudżetowego mechanizmu lub funduszu, by połączyć wkłady państw członkowskich z budżetem UE.

3. WDROŻENIE

3.1. Uwzględnianie polityki ochrony środowiska

Uwzględnianie polityki ochrony środowiska zostanie zapewnione za pośrednictwem struktur i instrumentów opisanych w pozostałych rozdziałach dotyczących polityki w poszczególnych sektorach. By zapewnić osiągnięcie wyników, w odniesieniu do wszystkich istotnych instrumentów polityki UE zostaną jasno określone poziomy odniesienia oraz zasady dotyczące monitorowania i sprawozdawczości, wraz z odpowiednimi wskaźnikami.

W celu maksymalnego zwiększenia synergii między poszczególnymi celami polityki przewiduje się procedurę monitorowania wydatków związanych ze środowiskiem, podobną do procedury proponowanej w odniesieniu do wydatków związanych z przeciwdziałaniem zmianie klimatu.

Jeżeli chodzi o różnorodność biologiczną, tak zwane „wskaźniki z Rio", ustanowione przez OECD i już stosowane przez Komisję w odniesieniu do instrumentów zewnętrznych, zostaną uwzględnione w istniejącej metodologii pomiaru wydajności stosowanej w odniesieniu do programów UE. Pomogą one również w zaprezentowaniu dodatkowych korzyści wynikających z wydatków związanych ze zmianą klimatu i różnorodnością biologiczną oraz w uwypukleniu korzyści, jakie różnorodność biologiczna odnosi z wydatków na działania związane ze zmianą klimatu w ramach REDD+ (redukcja emisji spowodowanych wylesianiem i degradacją lasów).

3.2. Specjalny instrument na rzecz środowiska i działań w dziedzinie klimatu

Realizowany obecnie program LIFE+ jest zarządzany przez Komisję w sposób bezpośredni i scentralizowany. Komisja uważa, że przyszły program powinien w dalszym ciągu być zarządzany centralnie, jednak zadania związane z zarządzaniem mogłyby w znacznym zakresie zostać oddelegowane do istniejącej agencji wykonawczej. Zakres i warunki oddelegowania powinny uwzględniać potrzebę utrzymania przez Komisję silnych powiązań politycznych w odniesieniu do zintegrowanych projektów.

4. PROPONOWANY PRZYDZIAŁ ŚRODKÓW BUDŻETOWYCH NA LATA 2014–2020

Wszystkie kwoty w cenach stałych z 2011 r. Z wyłączeniem funduszy na uwzględnianie polityki ochrony środowiska, które są objęte przydziałami środków budżetowych na sektorowe instrumenty finansowania.

Program LIFE+ (podprogram „Środowisko")	2,4 mld EUR

DZIAŁANIA ZEWNĘTRZNE

1. CELE POLITYKI

Unia Europejska, ze względu na liczbę ludności i znaczenie gospodarcze, jest podmiotem liczącym się na arenie międzynarodowej. Mając 500 mln mieszkańców, zapewnia ponad 25 % światowego produktu krajowego brutto i jedną piątą światowego handlu. Unia jest także aktywna na scenie politycznej, realizując cele dotyczące bezpieczeństwa w skali regionalnej (szczególnie w swoim sąsiedztwie) i światowej, a także wypełniając związane z tym obowiązki. Wykazuje się przy tym solidarnością, gdyż zapewnia ponad połowę całej światowej pomocy rozwojowej i jest największym na świecie ofiarodawcą pomocy humanitarnej. Aktywnie angażuje się w ochronę praw człowieka, propagowanie godnej pracy, innych uniwersalnych wartości, a także poszanowanie międzynarodowych konwencji dotyczących ochrony środowiska i kwestii społecznych.

UE coraz aktywniej uczestniczy w zapobieganiu konfliktom, zarządzaniu kryzysowym i budowaniu pokoju za pomocą prowadzonych pod jej przewodnictwem misji zarządzania kryzysowego, a także unijnych instrumentów reagowania kryzysowego i instrumentów stabilizacyjnych. UE wspiera także misje ONZ i Unii Afrykańskiej polegające na utrzymywaniu i przywracaniu pokoju w krajach o niestabilnej sytuacji lub targanych konfliktem zbrojnym. Ponadto UE jest zdecydowana wspierać system wielostronny i jego reformę, dauhańskie wielostronne negocjacje handlowe, negocjacje w sprawie zmiany klimatu w związku z UNFCCC (Ramową konwencją Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu), negocjacje w sprawie bioróżnorodności w ramach CBD (Konwencji o różnorodności biologicznej),, negocjacje w sprawie innych umów wielostronnych, reformy G-8 i G-20 oraz program globalnego zarządzania.

Polityka zewnętrzna jest zatem głównym obszarem działania UE i została dodatkowo wzmocniona w ramach nowej struktury instytucjonalnej wprowadzonej traktatem lizbońskim.

UE wykorzystuje instrumenty finansowe dotyczące stosunków zewnętrznych, aby wspierać wdrażanie opisanej wyżej polityki zewnętrznej, zwłaszcza w zakresie:

(1) **propagowania i obrony unijnych wartości za granicą**. Zważywszy, że jej najważniejszym elementem są prawa człowieka, demokracja i praworządność, ostatnie wydarzenia w różnych częściach świata wymagają dokonania przeglądu unijnej pomocy na rzecz procesów przejściowych i demokratycznych oraz na rzecz społeczeństwa obywatelskiego;

(2) **kształtowania polityki UE w taki sposób, aby wspierać** rozwiązywanie największych globalnych programów, takich jak walka ze zmianą klimatu, odwrócenie utraty bioróżnorodności i ochrona światowych dóbr publicznych i zasobów. Komisja proponuje opracowanie aktywnego harmonogramu realizacji interesów UE i tych które dzieli ona z państwami trzecimi, ze szczególnym uwzględnieniem partnerów strategicznych;

(3) **zwiększania wpływu unijnej współpracy na rzecz rozwoju**, której głównym celem będzie pomoc w eliminowaniu ubóstwa. UE skoncentruje pomoc na tych obszarach, w których może zaoferować szczególną wiedzę specjalistyczną, dokonując

rozróżnienia na kraje i regiony partnerskie, aby zagwarantować przydzielanie zasobów w ramach pomocy stosownie do potrzeb, możliwości, interesów i zobowiązań; poprawi koordynację pomocy i zwiększy spójność polityki na rzecz rozwoju oraz zapewni odpowiednie finansowanie na rzecz rozwoju. Zostanie utworzony instrument panafrykański w celu wspierania realizacji wspólnej strategii „Europa-Afryka", ukierunkowany na bezpośrednią wartość dodaną działań międzyregionalnych i międzykontynentalnych. Będzie on na tyle elastyczny, by móc przyjąć wkłady finansowe państw członkowskich UE, państw afrykańskich, instytucji finansowych oraz sektora prywatnego.

(4) **inwestowania w długoterminowy dobrobyt i stabilność w krajach sąsiedzkich**. Cel, jakim jest ustanowienie obszaru stabilności, dobrobytu i demokracji, będzie realizowany przez przygotowanie (potencjalnych) państw kandydujących do członkostwa i przez odnowioną politykę sąsiedztwa. UE będzie aktywnie wspierać wartości i zasady demokratyczne w swoim sąsiedztwie oraz bardziej sprawiedliwy podział korzyści płynących ze wzrostu poprzez szerszą współpracę polityczną oraz głębszą integrację gospodarczą z południowymi i wschodnimi sąsiadami;

(5) **zwiększania europejskiej solidarności w kontekście klęsk żywiołowych i katastrof spowodowanych przez człowieka.** Przez ochronę międzynarodowych zasad prawa humanitarnego oraz zwiększenie swoich zdolności w zakresie pomocy humanitarnej i ochrony ludności budżet UE będzie wspierał działania w zakresie przewidywania klęsk, przygotowywania się na nie, zapobiegania im i szybszego reagowania, a także umożliwi elastyczniejsze angażowanie się w działania na rzecz rozwoju w ramach odbudowy pokryzysowej oraz tworzenia przyszłej odporności;

(6) **poprawy zapobiegania kryzysom i ich usuwania.** Nasilone zostaną działania UE w zakresie zapobiegania kryzysom i ich usuwania, utrzymywania pokoju oraz zwiększania międzynarodowego bezpieczeństwa, w tym zwiększania możliwości UE w zakresie gotowości na wypadek wystąpienia kryzysu.

Otwarta Europa, działająca w ramach międzynarodowych regulacji, to najlepsza droga do czerpania korzyści z globalizacji, prowadząca do zwiększenia wzrostu i poziomu zatrudnienia.

2. INSTRUMENTY

Komisja proponuje nadanie przyszłym programom działań zewnętrznych UE następującej struktury:

2.1. Współpraca na rzecz rozwoju

Komisja proponuje wykorzystanie obecnego instrumentu finansowania współpracy na rzecz rozwoju pod względem jego zakresu geograficznego i tematycznego. Proponuje także, aby Europejski Fundusz Rozwoju (EFR) obejmujący współpracę z krajami AKP (Afryki, Karaibów i Pacyfiku) oraz KTZ (Krajami i Terytoriami Zamorskimi) pozostał poza budżetem w okresie kolejnych wieloletnich ram finansowych.

2.2. Instrument dla państw kandydujących do przystąpienia

Proponowanym filarem finansowym strategii rozszerzenia, obejmującej wszystkie aspekty polityki wewnętrznej i wszystkie kwestie tematyczne, jest jednolity zintegrowany Instrument Pomocy Przedakcesyjnej. Jego celem będzie zagwarantowanie pełnego przygotowania państw kandydujących i potencjalnych państw kandydujących do ewentualnego przystąpienia. Położony zostanie nacisk na rozwój społeczno-ekonomiczny, na współpracę regionalną, na przyjęcie i wdrożenie dorobku prawnego oraz na przygotowanie do zarządzania polityką wewnętrzną po przystąpieniu. Będzie on wdrażany za pomocą krajowych programów skierowanych do wielu beneficjentów i z nimi uzgodnionych, a ponadto będzie odzwierciedleniem struktury złożonej z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), co dotyczy także ich skierowania w stronę dóbr publicznych. Ponadto związane z kryzysem instrumenty polityczne i finansowe (pomoc makrofinansowa, Instrument na rzecz Stabilności) w razie potrzeby będą nadal dostępne w państwach kandydujących do przystąpienia.

2.3. Europejski Instrument Sąsiedztwa

Europejski Instrument Sąsiedztwa przyniesie korzyści krajom sąsiadującym z UE, wspierając ściślejszą współpracę polityczną, bliższą integrację ekonomiczną z UE oraz wsparcie na rzecz skutecznego, zrównoważonego przejścia do demokracji. Współpraca z sąsiadami UE będzie opierała się na zasadzie „więcej za więcej" zgodnie z wnioskami zawartymi w komunikacie Komisji: „Nowa koncepcja działań w obliczu zmian zachodzących w sąsiedztwie". Instrument zapewni większość finansowania przekazywanego krajom sąsiedzkim przez UE i w razie konieczności będzie uzupełniany innymi instrumentami zewnętrznymi[15].

2.4. Instrument Partnerstwa

Ten nowy program będzie zapewniał doraźne wsparcie w ramach współpracy ze wszystkimi państwami trzecimi (rozwiniętymi i rozwijającymi się), ze szczególnym uwzględnieniem partnerów strategicznych / gospodarek wschodzących. Będzie on finansował działania wspierające rozszerzanie wpływu polityki UE poza jej granice za pomocą współpracy dwustronnej i wspólnych strategii w zakresie wyzwań, partnerstw gospodarczych i współpracy biznesowej, dyplomacji publicznej i sieci, kontaktów międzyludzkich; prowadzenie debat politycznych i wspólnych działań z pojedynczymi krajami partnerskimi oraz wspieranie spójności przepisów dotyczących handlu i inwestycji ze strategicznymi partnerami.

2.5. Wspieranie praw człowieka na świecie

Wzmocniony Europejski Instrument na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka na Świecie będzie dotyczył w szczególności dwóch działań. Po pierwsze zapewnione zostanie większe wsparcie dla dynamicznego rozwoju społeczeństwa obywatelskiego oraz jego szczególnej roli jako czynnika sprzyjającego zmianom, a także dla praw człowieka i demokracji. Dotyczy to także zwiększonych możliwości UE w zakresie szybkiego reagowania na sytuacje kryzysowe dotyczące praw człowieka, a także bardziej zdecydowanego wsparcia dla międzynarodowych i regionalnych obserwacji i mechanizmów w zakresie praw

---

[15] Rosja w dalszym ciągu będzie korzystać ze wsparcia współpracy transgranicznej i regionalnej w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa.

człowieka. Po drugie, zostanie udzielone wsparcie wyborczym misjom obserwacyjnym oraz usprawnieniom w procesach wyborczych.

2.6. Solidarność i pomoc dla ludności dotkniętej klęską żywiołową lub katastrofą spowodowaną przez człowieka

Zwiększona zostanie pomoc humanitarna i ochrona ludności. W dalszym ciągu stosowane będzie podejście dostosowane do potrzeb i głównych zasad.

– **Instrument pomocy humanitarnej** zapewni reakcję na klęski żywiołowe i katastrofy spowodowane przez człowieka na podstawie międzynarodowych zasad prawa humanitarnego i przy wykorzystaniu wyspecjalizowanych organizacji.

– **Mechanizm ochrony ludności** pozwoli reagować na klęski żywiołowe i katastrofy spowodowane przez człowieka w państwach trzecich dzięki koordynacji agencji ochrony ludności w państwach członkowskich UE.

2.7. Zapobieganie sytuacjom kryzysowym i zarządzanie nimi

Wśród działań UE w tym obszarze można wyróżnić kilka aspektów:

- reagowanie na sytuacje kryzysowe, w tym na klęski żywiołowe, za pośrednictwem Instrumentu na rzecz Stabilności, ze zwróceniem szczególnej uwagi na zapobieganie konfliktom, budowanie pokoju i państwowości; działania w perspektywie długofalowej dotyczyć będą globalnych i ponadregionalnych zagrożeń, takich jak rozprzestrzenianie broni masowego rażenia, zwalczanie terroryzmu i zorganizowanej przestępczości, zapobieganie przemytowi itp.;

- zaspokojenie potrzeb w zakresie finansowania krótkoterminowego krajów objętych programami stabilizacji i dostosowania za pośrednictwem pomocy makrofinansowej;

- utrwalanie bezpieczeństwa jądrowego w ramach wsparcia dla uregulowań międzynarodowych za pośrednictwem Instrumentu Współpracy w dziedzinie Bezpieczeństwa Jądrowego. Celem tego instrumentu będzie wsparcie na rzecz wysokiego poziomu bezpieczeństwa jądrowego, ochrony przed promieniowaniem oraz stosowania wydajnych i skutecznych środków zabezpieczenia materiału jądrowego w państwach trzecich;

- ponadto budżet wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa będzie wspierał działania niemające wpływu na kwestie wojskowe lub obronne.

3. WDROŻENIE

Wdrożenie nowych programów zostanie dodatkowo **uproszczone**, w szczególności w celu uwzględnienia skuteczności pomocy. Nowe instrumenty przewidują w razie potrzeby **wzajemną odpowiedzialność** w ramach przydzielania i wydatkowania środków finansowych. Prowadzone będą starania na rzecz zwiększenia **synergii** w wykorzystaniu funduszy zewnętrznych na potrzeby wielu celów polityki UE, np. realizacji zobowiązań finansowych UE w zakresie zmniejszenia ubóstwa i klimatu i bioróżnorodności.

Zaproponowana zostanie także większa **elastyczność** działań zewnętrznych. Wzmocnione zostaną mechanizmy budżetowe niewchodzące w zakres ram finansowych, a przeznaczone na reagowanie na nieprzewidziane zdarzenia o dużej skali (rezerwa na pomoc nadzwyczajną, Instrument Elastyczności).

Uproszczenie zostanie zapewnione przez wyraźniejsze rozgraniczenie działań oraz zmniejszenie nakładania się instrumentów, tak aby każdy z nich zyskał odrębną definicję z jasno określonymi celami polityki. Zaproponowane zostanie także uproszczenie przepisów i procedur dotyczących przekazywania unijnej pomocy, tak aby programowanie prowadziło do realizacji wspólnych działań z państwami członkowskimi.

W ramach wszystkich instrumentów proponuje się dalsze wykorzystanie **innowacyjnych instrumentów finansowych** (zwłaszcza w ramach regionalnych funduszy inwestycyjnych), co powinno pozwolić na połączenie większej części dotacji z kredytami w celu uruchomienia dodatkowego finansowania i zaspokojenia w ten sposób potrzeb inwestycyjnych państw partnerskich.

Uważa się, że należy poprawić **demokratyczną kontrolę** pomocy zewnętrznej. Można byłoby to osiągnąć przez wykorzystanie aktów delegowanych zgodnie z art. 290 Traktatu w odniesieniu do niektórych aspektów programów, co nie tylko zapewniłoby organom legislacyjnym jednakową pozycję, ale także zapewniłoby większą elastyczność w ramach programowania. W odniesieniu do EFR proponuje się dostosowanie kontroli do Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju z uwzględnieniem jego szczególnych cech.

4. PROPONOWANY PRZYDZIAŁ ŚRODKÓW BUDŻETOWYCH NA LATA 2014–2020

Wszystkie kwoty w cenach stałych z 2011 r.

Proponowany budżet na lata 2014–2020 ogółem w tym	70 mld EUR
• Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju	20,6 mld EUR
• Instrument Pomocy Przedakcesyjnej	12,5 mld EUR
• Europejski Instrument Sąsiedztwa	16,1 mld EUR
• Instrument Partnerstwa	1 mld EUR
• Instrument na rzecz Stabilności	2,5 mld EUR
• Europejski Instrument na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka na Świecie	1,4 mld EUR
• Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa	2,5 mld EUR
• Instrument na rzecz Pomocy Humanitarnej	6,4 mld EUR
• Ochrona ludności i Potencjał Reagowania Kryzysowego	0,2 mld EUR
• Europejski Ochotniczy Korpus Pomocy Humanitarnej	0,2 mld EUR
• Instrument Współpracy w dziedzinie Bezpieczeństwa Jądrowego	0,56 mld EUR
• Pomoc makrofinansowa	0,6 mld EUR
• Fundusz Gwarancyjny dla działań zewnętrznych	1,26 mld EUR
Rezerwa na pomoc nadzwyczajną	2,45 mld EUR
Łączny proponowany budżet w ramach 11. EFR	30,3 mld EUR

ZWALCZANIE NADUŻYĆ FINANSOWYCH

1. CELE POLITYKI

Celem unijnej polityki zwalczania nadużyć finansowych jest ochrona interesów finansowych Unii Europejskiej poprzez zapobieganie nadużyciom finansowym wymierzonym przeciwko budżetowi UE, odstraszanie od ich popełniania, prowadzenie dochodzeń i zapewnianie ścigania w sprawie tych nadużyć. Politykę w tym zakresie realizuje Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF), który organizacyjnie jest częścią Komisji, lecz swoje dochodzenia prowadzi całkowicie niezależnie.

Jako służb Komisji, OLAF zarządza opisanymi poniżej programami wspierającymi unijną politykę zwalczania nadużyć finansowych. Szczególną gałęzią działalności związanej ze zwalczaniem nadużyć finansowych jest ochrona euro przed fałszerstwami banknotów i monet, co ma zasadnicze znaczenie dla funkcjonowania wspólnej waluty.

2. INSTRUMENTY

Zgodnie z obowiązkiem ścisłej i regularnej współpracy określonym w art. 325 TFUE, w celu koordynacji działań państw członkowskich w zakresie zwalczania nadużyć finansowych dotyczących budżetu opracowano trzy programy:

- **program Herkules II** propaguje działania dotyczące zwalczania nadużyć finansowych poprzez wspieranie ponadnarodowej i interdyscyplinarnej współpracy, szkolenia, specjalistyczne opracowania prawne, świadczenie innych specjalistycznych usług w zakresie zwalczania nadużyć finansowych na rzecz władz państw członkowskich odpowiedzialnych za ten obszar polityki (policji i agencji celnych, prokuratorów, itp.), budowanie sieci profesjonalistów, w tym pochodzących z państw przystępujących i kandydujących, a także finansowanie wyposażenia technicznego dla państw członkowskich. Program Herkules odgrywa szczególną rolę we wspieraniu walki z przemytem papierosów.

- System informacji w celu zwalczania nadużyć finansowych (**AFIS**) zapewnia bezpieczną infrastrukturę dla wymiany informacji dotyczących nadużyć finansowych między państwami członkowskimi, a także między państwami członkowskimi a Komisją. Ta infrastruktura umożliwia też wspólne operacje celne z udziałem państw członkowskich i państw trzecich, koordynujące zasoby różnych służb skierowanych przeciwko celom wspólnego zainteresowania przedstawiających wysokie ryzyko.

- program **Perykles** poświęcony ochronie euro przed fałszerstwami zapewnia wymiany pracowników, pomoc i programy szkoleniowe. Sukcesy w walce z fałszerstwami euro można przypisać spójnemu zestawowi środków kładących nacisk na ścisłą współpracę między wszystkimi podmiotami zaangażowanymi na poziomie krajowym i europejskim, jak i szkoleniom oraz podnoszeniu świadomości.

Poza szczególnym programem wydatków na cele walki z nadużyciami finansowymi, większa spójność przepisów dotyczących zwalczania nadużyć finansowych w całej gamie programów wydatków pomoże zapewnić skuteczną realizację zobowiązania Unii do walki z nadużyciami

finansowymi. Przepisy dotyczące zwalczania nadużyć finansowych zostaną więc ujęte w każdej podstawie prawnej dla nowej generacji programów na lata 2014–2020.

3. WDROŻENIE

Oceny poprzednich programów **Herkules** wskazały na znaczące skutki pod względem poprawy poziomu wyposażenia technicznego wykorzystywanego przez państwa członkowskie, ułatwienia operacji transgranicznych oraz jakości dowodów. Wzmocnione zostały kontakty między wyspecjalizowanymi funkcjonariuszami wymiaru sprawiedliwości. Opracowania prawne ukierunkowane na konkretne kwestie dotyczące transgranicznych operacji zwalczania nadużyć finansowych wzmocniły podstawę współpracy.

Wykorzystanie systemu **AFIS** w państwach członkowskich znacząco wzrosło na skutek wprowadzenia w 2010 r. nowych technologii. Planowane są dalsze udoskonalenia, w szczególności rozwiązania ułatwiające analizę ryzyka. Zwiększona zostanie zdolność przeprowadzania wspólnych operacji celnych.

Program **Perykles** przyczynił się do utrzymania stosunkowo niskiego poziomu fałszerstw banknotów i monet euro oraz zakończonych sukcesem akcji powstrzymania podróbek nawet przed ich wejściem do obrotu. Perykles stanowi istotny element zestawu środków służących ochronie euro przed fałszerstwami, czemu wyraz daje około 110 działań i blisko 6 000 przeszkolonych urzędników.

Programy te są realizowane w drodze dotacji i zamówień publicznych.

W odniesieniu do wszystkich trzech programów proponuje się poprawę aktualnego podejścia na podstawie zgromadzonych doświadczeń, w zgodzie z komisyjną strategią zwalczania nadużyć finansowych, przy jednoczesnym utrzymaniu odpowiedniego poziomu wydatków.

4. PROPONOWANY PRZYDZIAŁ ŚRODKÓW BUDŻETOWYCH NA LATA 2014–2020

Wszystkie kwoty w cenach stałych z 2011 r.

Proponowany budżet na lata 2014–2020 ogółem na programy HERKULES, PERYKLES i AFIS	150 mln EUR

ZDROWIE I OCHRONA KONSUMENTÓW

1. CELE POLITYKI

Polityka Unii Europejskiej w obszarze zdrowia i ochrony konsumentów koncentruje się na zagadnieniach mających ogromne znaczenie dla ogółu obywateli europejskich – ich zdrowia i bezpieczeństwa, a także dostępności szerokiego wachlarza produktów spożywczych i konsumpcyjnych na wydajnym i bezpiecznym rynku wewnętrznym. Polityka UE w tym obszarze ma rozszerzyć możliwości dostępne dla europejskich konsumentów, chronić zdrowie europejskich obywateli, a także poprawiać jego stan, gwarantować, że żywność jest bezpieczna i zdrowa, a ponadto chronić zdrowie roślin oraz dobrostan i zdrowie zwierząt.

Komisja ponosi szczególną odpowiedzialność za pomoc w zapewnieniu ochrony zwierząt we Wspólnocie – zwłaszcza zwierząt wykorzystywanych do produkcji żywności – w poprawie ich stanu zdrowia oraz warunków życia, ułatwiając równocześnie wewnątrzwspólnotowy handel zwierzętami i produktami zwierzęcymi oraz ich przywóz zgodnie z odpowiednimi normami zdrowotnymi i zobowiązaniami międzynarodowymi. UE nadzoruje także wprowadzanie do obrotu i wykorzystanie środków ochrony roślin oraz ustanawia normy dotyczące monitorowania i kontroli pozostałości pestycydów. Unia stosuje środki zapobiegawcze, aby przeciwdziałać wprowadzaniu i rozprzestrzenianiu się organizmów szkodliwych dla roślin i produktów roślinnych w UE. Zapewnia także dobre warunki sprzedaży nasion i materiału rozmnożeniowego w UE. Zadanie to jest realizowane skuteczniej i oszczędniej za pośrednictwem budżetu UE niż 27 budżetów krajowych.

Promowanie dobrego zdrowia ludzkiego stanowi nieodłączny element celów w zakresie inteligentnego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, określonych w strategii „Europa 2020”. Utrzymanie społeczeństwa w zdrowiu i aktywności przez dłuższy czas ma pozytywny wpływ na wydajność i konkurencyjność. Innowacje w opiece zdrowotnej pomagają podjąć wyzwanie, jakim jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju tego sektora w kontekście zmian demograficznych.

Także polityka ochrony konsumentów znacznie przyczynia się do zapewnienia wydajności europejskiej gospodarki, umożliwiając obywatelom pełne zaangażowanie się w funkcjonowanie jednolitego rynku oraz zwiększając ich możliwości i poczucie bezpieczeństwa w zakresie nabywania towarów i usług w handlu transgranicznym, szczególnie przez Internet. W sytuacji gdy wydatki konsumentów stanowią 56 % unijnego PKB, skuteczna polityka ochrony konsumentów może aktywnie przyczynić się do realizacji celów strategii „Europa 2020”.

Programy finansowane w ramach unijnej polityki w dziedzinie zdrowia i ochrony konsumentów przyczyniają się do poprawy warunków życia obywateli Unii Europejskiej. Wartość dodana realizowanych przez UE programów na rzecz zdrowia i ochrony konsumentów polega na ich zdolności do rozwiązywania problemów, z którymi państwa członkowskie pojedynczo nie są w stanie sobie poradzić. Na przykład działania promujące transgraniczne zakupy lub będące odpowiedzią na najpoważniejsze wyzwania, choroby lub pandemie dotykające kilka państw członkowskich wymagają skoordynowanej i spójnej reakcji. Choroby zwierząt i roślin także nie przestrzegają granic krajowych. Zapewnienie jednolitego, wysokiego poziomu zdrowia zwierząt i bezpieczeństwa żywności w całej Unii umożliwia swobodny przepływ żywych zwierząt i produktów zwierzęcych, który jest

niezbędny do funkcjonowania jednolitego rynku i przynosi konsumentom korzyści w postaci większego wyboru i zaostrzonej konkurencji, a także zapewnia unijnym producentom żywności korzyści skali.

2. INSTRUMENTY

W ramach wsparcia dla realizacji unijnej polityki w obszarze zdrowia i ochrony konsumentów Komisja proponuje następujące programy.

2.1. Zdrowie

2.1.1. Program „Zdrowie na rzecz wzrostu”

Nowy program „Zdrowie na rzecz wzrostu” będzie ukierunkowany na działania o wyraźnej unijnej wartości dodanej, zgodnie z celami strategii „Europa 2020” i nowymi zobowiązaniami prawnymi. Głównym celem jest współpraca z państwami członkowskimi w celu ochrony obywateli przed transgranicznymi zagrożeniami zdrowotnymi, większego zrównoważenia usług opieki zdrowotnej oraz poprawy stanu zdrowia społeczeństwa przy jednoczesnym zachęcaniu do innowacji w ochronie zdrowia. Program ten będzie wspierał na przykład politykę w obszarze zdrowia przez opracowanie najlepszych praktyk i wytycznych dotyczących diagnozowania i leczenia rzadkich chorób, wspierając europejskie sieci odniesienia w zakresie chorób, opracowując najlepsze praktyki i wytyczne dotyczące badań przesiewowych pod kątem chorób nowotworowych oraz przygotowując wspólną unijną strategię w dziedzinie oceny technologii medycznych i e-zdrowia. Działania w zakresie badań naukowych i innowacji w obszarze zdrowia będą wspierane we Wspólnych ramach strategicznych na rzecz badań naukowych i innowacji.

2.1.2. Zdrowie zwierząt i roślin oraz bezpieczeństwo żywności

Program na rzecz zdrowia zwierząt i roślin oraz bezpieczeństwa żywności koncentruje się na eliminowaniu chorób zwierzęcych, funduszu nadzwyczajnym na schorzenia zwierząt i działaniach powiązanych, takich jak finansowanie laboratoriów referencyjnych UE, programów szkoleń i banków szczepionek. Działania te zostaną uwzględnione w przyszłym programie ze szczególnym naciskiem na wyniki. W ramach tego programu finansowane będą również dodatkowe i niezwykle potrzebne działania wymierzone przeciwko szkodnikom i chorobom roślinnym rozprzestrzeniającym się w UE.

2.2. Ochrona konsumentów

Program ochrony konsumentów

Program ochrony konsumentów będzie wspierał rozszerzenie możliwości dostępnych dla konsumentów jako kluczowy środek zapewnienia wysokiego poziomu ochrony na całym obszarze jednolitego rynku. Będzie on koncentrował się na poprawie przepływu informacji do konsumentów oraz reprezentowaniu ich interesów. Będzie wspierał skuteczne stosowanie przepisów dotyczących ochrony konsumentów poprzez współpracę władz i organizacji odpowiedzialnych za wdrażanie przepisów, informowanie, działania edukacyjne i rozstrzyganie sporów. Nowy program będzie wykorzystywał pozytywne efekty obecnego programu; zmieniony zostanie jedynie jego kierunek w celu uwzględnienia nowych priorytetów. Komisja proponuje w szczególności zwiększenie zasobów przeznaczonych na

alternatywne sposoby rozstrzygania sporów oraz na budowanie potencjału w zakresie doradztwa skierowanego do konsumentów dokonujących zakupów za granicą.

3. WDROŻENIE

Budżet przeznaczony na obszar zdrowia i ochrony konsumentów jest realizowany poprzez bezpośrednie i pośrednie zarządzanie scentralizowane. Większość budżetu przeznaczonego na żywność i pasze jest wykonywana przez bezpośrednie zarządzanie scentralizowane, w szczególności za pomocą dotacji wypłacanych organom państw członkowskich.

W 2004 r. Komisja ustanowiła Agencję Wykonawczą ds. Zdrowia i Konsumentów i powierzyła jej zadanie zarządzania programem na rzecz zdrowia publicznego. Uprawnienia agencji zostały rozszerzone w 2008 r. i obejmują także wdrażanie programu ochrony konsumentów oraz szkoleń z zakresu bezpieczeństwa żywności w ramach budżetu przeznaczonego na żywność i pasze. Działalność w tym obszarze prowadzi także szereg innych agencji regulacyjnych: Wspólnotowy Urząd Ochrony Odmian Roślin (CPVO), Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC), Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) i Europejska Agencja Leków (EMA). CPVO w całości finansowane jest z pobieranych opłat. ECDC i EFSA finansowane są z rocznej dotacji budżetowej, natomiast EMA otrzymuje dotację z budżetu oraz pobiera opłaty od sektora prywatnego. Organy te zostaną wykorzystane do realizacji nowych programów w obszarach, w których się specjalizują.

4. PROPONOWANY PRZYDZIAŁ ŚRODKÓW BUDŻETOWYCH NA LATA 2014–2020

Wszystkie kwoty w cenach stałych z 2011 r.

Proponowany budżet na lata 2014–2020 ogółem w tym	2,75 mld EUR
• Bezpieczeństwo żywności	2,2 mld EUR
• Program „Zdrowie na rzecz wzrostu”	396 mln EUR
• Program ochrony konsumentów	175 mln EUR

SPRAWY WEWNĘTRZNE

1. CELE POLITYKI

Celem polityki Unii Europejskiej w zakresie spraw wewnętrznych jest utworzenie obszaru pozbawionego granic wewnętrznych, do którego obywatele mogą swobodnie wjeżdżać, a także przemieszczać się, mieszkać w nim i pracować, mając pewność, że ich prawa będą w pełni przestrzegane, a ich bezpieczeństwo – zagwarantowane.

UE ma do odegrania decydującą rolę w przeciwdziałaniu zagrożeniom związanym z poważną przestępczością zorganizowaną, cyberprzestępczością i terroryzmem. Równie ważne jest zapewnienie skutecznego zarządzania zewnętrznymi granicami UE oraz bezzwłoczne reagowanie na pojawiające się kryzysy spowodowane przez człowieka lub klęski żywiołowe. W erze globalizacji, w obliczu rosnących zagrożeń, które mają coraz szerszy, międzynarodowy zasięg, żadne państwo członkowskie nie jest w stanie samodzielnie zapewnić skutecznej reakcji. Potrzebne są spójne, kompleksowe działania w skali europejskiej, aby organy ścigania mogły działać skutecznie pomimo granic i różnic w systemach prawnych.

Współpraca i solidarność na poziomie Unii umożliwiły już znaczne postępy w budowaniu bardziej otwartej i bezpieczniejszej Europy. UE będzie nadal zmagać się z dużymi wyzwaniami, zwłaszcza w kontekście starzejącego się społeczeństwa i coraz mniej licznej siły roboczej. Perspektywiczna polityka w obszarze legalnej imigracji i integracji ma ogromne znaczenie dla zwiększenia konkurencyjności Unii i spójności społecznej, wzbogacenia jej społeczeństwa i tworzenia szans dla wszystkich. Musimy zmierzyć się z problemem nielegalnej migracji i zwalczać handel ludźmi oraz inne formy współczesnego niewolnictwa. Równocześnie Unia musi w dalszym ciągu okazywać solidarność z osobami wymagającymi międzynarodowej ochrony. Priorytetem jest nadal ukończenie procesu tworzenia bezpieczniejszego i wydajniejszego wspólnego europejskiego systemu azylowego, który będzie odzwierciedlał pielęgnowane przez nas wartości.

Wsparcie z unijnego budżetu może zapewnić rzeczywistą wartość dodaną w tym zakresie. Finansowanie przez UE jest namacalnym dowodem solidarności i współodpowiedzialności, które są niezbędnym elementem reagowania na wspólne dla nas wszystkich wyzwania. Na przykład kontrola granic jest podstawowym warunkiem swobodnego przepływu i jest wykonywana przez niektóre państwa członkowskie w interesie i w imieniu całej Unii. Ponadto w sytuacji, w której na granice danego państwa członkowskiego wywierany jest szczególny nacisk, UE powinna być w stanie zapewnić odpowiednie wsparcie. Te państwa członkowskie, które z racji swego położenia geograficznego ponoszą nieproporcjonalnie wysokie koszty przepływów migracyjnych, powinny otrzymywać również odpowiednie wsparcie finansowe za pośrednictwem budżetu UE.

Finansowanie UE może także pomóc w zwiększaniu wydajności poprzez łączenie zasobów i wzmacnianie międzynarodowej, praktycznej współpracy państw członkowskich, a także między państwami członkowskimi a państwami trzecimi. Jest to szczególnie ważne w obszarze bezpieczeństwa wewnętrznego, gdzie wsparcie finansowe dla wspólnych działań, takich jak wspólne zespoły dochodzeniowo-śledcze, usprawnia współpracę policji, służby celnej, straży granicznej i sądownictwa.

Oprócz wsparcia dla wewnętrznych aspektów omawianej polityki, należy zapewnić także wystarczające finansowanie przeznaczone na zewnętrzne aspekty polityki w obszarze spraw wewnętrznych przy zachowaniu pełnej spójności z polityką zewnętrzną Unii. Może to dotyczyć wsparcia na wdrożenie umów o readmisji i partnerstw na rzecz mobilności, pomocy dla państw trzecich na rozwój możliwości w zakresie ochrony granic lub finansowania walki z międzynarodowymi siatkami przestępczymi, handlem ludźmi i przemytem broni i narkotyków.

2. INSTRUMENTY

Komisja proponuje uproszczenie struktury finansowania UE w tym obszarze przez zmniejszenie liczby programów do dwóch:

– z **Funduszu Migracji i Azylu** wspierane będą działania dotyczące azylu i migracji, integracji obywateli państw trzecich i ich powrotu;

– **Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego** zapewni pomoc finansową dla inicjatyw w obszarach granic zewnętrznych i bezpieczeństwa wewnętrznego.

Obydwa fundusze powinny mieć **znaczący wymiar zewnętrzny**, tak aby UE dysponowała środkami potrzebnymi do zrealizowania priorytetów w dziedzinie spraw wewnętrznych w ramach stosunków z państwami trzecimi oraz na ochronę własnych interesów. Zapewnione zostanie wsparcie finansowe potrzebne do zapewnienia ciągłości finansowania w aspekcie terytorialnym – zaczynając od UE i kontynuując w państwach trzecich. Między innymi w związku z przesiedlaniem uchodźców, umowami o readmisji, regionalnymi programami ochrony, walką z nielegalną migracją, wzmocnieniem zarządzania granicami oraz współpracy policyjnej, na przykład z krajami sąsiedzkimi.

Wymienione instrumenty umożliwią także **szybkie reagowanie w sytuacjach nadzwyczajnych**, przy czym fundusze opracowane będą w taki sposób, aby UE mogła odpowiednio reagować na szybko zmieniające się okoliczności.

3. WDROŻENIE

Zmniejszenie liczby programów i odpowiadających im przepisów wykonawczych pozwoli usprawnić procedury i umożliwi lepsze zrozumienie przepisów przez wszystkie zainteresowane podmioty.

Zrezygnowanie w miarę możliwości z zarządzania bezpośredniego na rzecz zarządzania dzielonego wyeliminuje zbędne obciążenia biurokratyczne. Zarządzanie bezpośrednie zostanie utrzymane w przypadku szczególnych projektów międzynarodowych lub projektów szczególnie innowacyjnych, a także w ramach wsparcia dla podmiotów niepaństwowych i promowania różnych wydarzeń i analiz. Zostanie ono zachowane także w odniesieniu do mechanizmu elastycznego reagowania w sytuacjach nadzwyczajnych oraz w przypadku wymiaru zewnętrznego.

W odniesieniu do środków objętych zarządzaniem dzielonym proponuje się przejście na skoncentrowany na wynikach system wieloletniego programowania zamiast programów rocznych. Przyczyni się to do większego skoncentrowania na celach i efektach, zmniejszenia

obciążenia pracą wszystkich zainteresowanych podmiotów i skrócenia czasu potrzebnego na zatwierdzenie programów krajowych, a zatem do przyspieszenia wypłat środków.

Działania UE w tym zakresie wspierane są przez szereg agencji, w tym Europol, Frontex, Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu, Europejskie Kolegium Policyjne, Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii oraz Agencję ds. zarządzania systemami informatycznymi. Możliwa i konieczna jest natomiast poprawa synergii i spójności działań Komisji i jej agencji w celu zagwarantowania, że agencje w sposób skuteczny wspierają praktyczną współpracę między państwami członkowskimi.

Duża część budżetu w tym obszarze przypada na wielkoskalowe systemy informatyczne (takie jak SIS II i VIS). Przynoszą one dużą europejską wartość dodaną. Zarządzaniem tymi systemami obecnie zajmuje się Komisja, ale będzie ono stopniowo przekazywane przyszłej Agencji ds. zarządzania systemami informatycznymi, która rozpocznie działalność w 2012 r. Agencja będzie także odpowiedzialna za tworzenie przyszłych systemów informatycznych w tym obszarze i zarządzanie nimi.

4. PROPONOWANY PRZYDZIAŁ ŚRODKÓW BUDŻETOWYCH NA LATA 2014–2020

Wszystkie kwoty w cenach stałych z 2011 r.

Proponowany budżet na lata 2014–2020 ogółem w tym	8,23 mld EUR
• Fundusz Migracji i Azylu	3,4 mld EUR
• Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego	4,1 mld EUR
• System IT	730 mln EUR

INFRASTRUKTURA – INSTRUMENT „ŁĄCZĄC EUROPĘ”

1. CELE POLITYKI

Gospodarcza przyszłość Europy wymaga inteligentnych, trwałych i w pełni połączonych sieci transportowych, energetycznych i cyfrowych. To niezbędny warunek realizacji europejskiego jednolitego rynku. Przyczynią się one także do osiągnięcia europejskich celów trwałego wzrostu gospodarczego określonych w strategii „Europa 2020” oraz ambitnych celów UE „20-20-20” w dziedzinie polityki w dziedzinie energii i polityki przeciwdziałania zmianie klimatu[16].

Choć w realizacji wymaganej infrastruktury poprzez odpowiednie inwestycje i mechanizmy cenowe główną rolę ma odegrać rynek, to jednak bez odpowiedniej interwencji publicznej (w tym wsparcia z budżetu UE), niektóre inwestycje w infrastrukturę nie będą mogły być przeprowadzone lub nastąpią z dużym opóźnieniem w stosunku do ustalonego terminu (2020 r.).

W sektorze **energetycznym,** w 2010 r. Komisja określiła priorytetowe korytarze na potrzeby przesyłu energii elektrycznej (cztery), gazu (trzy) i ropy. Szacuje się, że do końca 2020 r. należy zainwestować ok. 200 mld EUR w rurociągi gazowe i sieci energetyczne. Z tej łącznej kwoty rynek powinien zapewnić 100 mld EUR bez żadnej pomocy, natomiast pozostałe 100 mld EUR wymaga publicznego działania stanowiącego źródło, a także bodziec dla pozyskania niezbędnego kapitału ze źródeł prywatnych.

W sektorze **transportu** infrastrukturę należy planować tak, aby maksymalnie zwiększyć pozytywny wpływ na wzrost gospodarczy i zminimalizować negatywny wpływ na środowisko. Infrastruktura transportowa we wschodnich i zachodnich częściach UE rozwijała się w sposób nierówny. Należy zniwelować istniejące w tym zakresie różnice. Europa potrzebuje paneuropejskiej **sieci bazowej** obejmującej korytarze, realizującej niskoemisyjny przewóz towarów i osób w sposób wysoce efektywny, szeroko wykorzystującej istniejącą infrastrukturę, uzupełniającej brakujące połączenia, ograniczającej wąskie gardła i wykorzystującej bardziej efektywne usługi w wielomodelowych kombinacjach. Sieć bazową będzie wspierał instrument „Łącząc Europę” oraz kompleksowa sieć infrastruktur krajowych (wspieranych przez unijne fundusze strukturalne). Sieć bazowa zostanie ustanowiona metodą planowania paneuropejskiego. Poza naprawą istniejących zasobów kompleksowa sieć opierałaby się na obecnej europejskiej sieci transportowej (TEN-T) i obejmowałaby istniejącą i planowaną infrastrukturę państw członkowskich. Koszt rozwoju europejskiej infrastruktury dopasowanej do potrzeb transportowych oszacowano na ponad 1,5 biliona EUR na lata 2010–2030. Ukończenie sieci TEN-T wymaga ok. 500 mld EUR do końca 2020 r., z czego 250 mld EUR zostałoby przeznaczone na usunięcie głównych wąskich gardeł.

Sieci **cyfrowe**, zarówno fizyczne, jak i te oparte na usługach, są kluczowymi czynnikami inteligentnego wzrostu. Celem agendy cyfrowej jest m.in. to, aby każdy obywatel Europy miał podstawowy szerokopasmowy dostęp do internetu do 2013 r. oraz dostęp do szybkich i

[16] 20-procentowe zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych, 20-procentowy udział energii ze źródeł odnawialnych w łącznym zużyciu energii w UE oraz 20-procentowy wzrost efektywności energetycznej do końca 2020.

bardzo szybkich sieci szerokopasmowych do 2020 r. We wrześniu 2010 r. Komisja określiła kroki, jakie wraz z państwami członkowskimi może podjąć w celu uruchomienia 180–270 mld EUR inwestycji niezbędnych do zapewnienia szybkiego dostępu do sieci szerokopasmowych dla wszystkich gospodarstw domowych do 2020 r. W przypadku słabych rynków stymulowanie inwestycji prywatnych wymaga ukierunkowanej interwencji publicznej. W miarę modernizacji w Europie wspólna architektura usług cyfrowych będzie coraz lepiej wspierała mobilnych obywateli, umożliwiając powstanie jednolitego rynku cyfrowego, stymulowanie wzrostu usług transgranicznych oraz ograniczenie kosztów transakcji dla przedsiębiorstw, szczególnie MŚP poszukujących możliwości rozwoju poza swoim rynkiem macierzystym.

2. INSTRUMENTY

W ramach działu budżetu skupiającego wszystkie działania na rzecz spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej Komisja proponuje utworzenie instrumentu „Łącząc Europę" w celu wspierania realizacji „transportowej sieci bazowej", „energetycznych korytarzy priorytetowych" oraz infrastruktury cyfrowej, które są Europie niezbędne dla jej przyszłej trwałej konkurencyjności. Instrument będzie stanowił wsparcie dla infrastruktur o wymiarze europejskim i wymiarze jednolitego rynku, przy jednoczesnym nakierowaniu unijnego wsparcia na sieci priorytetowe, które muszą być zrealizowane do 2020 r., i w przypadkach, gdy europejskie działanie jest najbardziej uzasadnione. Z uwagi na coraz większą złożoność sieci, skuteczna koordynacja, która zminimalizuje koszty ponoszone przez wszystkich obywateli, może być osiągnięta wyłącznie na szczeblu europejskim.

Ponadto chodzi o stworzenie środowiska sprzyjającego prywatnym inwestycjom oraz opracowanie instrumentów stanowiących atrakcyjne narzędzia dla wyspecjalizowanych inwestorów infrastrukturalnych. Państwa członkowskie i Unia Europejska muszą określić warunki stymulowania prywatnych inwestycji oraz zwiększyć swoje wysiłki mimo finansowych trudności, z jakimi borykają się obecnie wszystkie władze publiczne, a wręcz z racji takich trudności. Te instrumenty, aby były jak najbardziej skuteczne, muszą mieć charakter wielosektorowy i wielokrajowy, co pozwoli osiągnąć maksymalną dywersyfikację i dzięki temu ograniczać ryzyko. Ten cel można osiągnąć wyłącznie na szczeblu europejskim i za pomocą prawidłowo określonych korytarzy i wyselekcjonowanych obszarów inwestycji. Przyciąganie oszczędności do długoterminowych inwestycji stymulujących wzrost gospodarczy poprawi sytuację gospodarczą, zwiększy liczbę miejsc pracy i konsumpcję oraz będzie stanowiło wsparcie w realizacji ogólnie przyjętych celów w ramach strategii „Europa 2020".

Instrument „Łącząc Europę" będzie wsparciem dla projektów paneuropejskich, a skoordynowane i zoptymalizowane podejście ograniczy wspólne koszty lub rozwiąże problem nierównych zysków. Ponadto, poprzez wspólne ustanowienie instrumentów finansowych, będzie on narzędziem do pozyskiwania funduszy z sektora prywatnego, zarówno na obszarze UE, jak i poza jej granicami. Finansowanie projektów będzie więc uzupełniało i zwiększało wykorzystanie unijnych funduszy. Instrument „Łącząc Europę" pozwoli także na wykorzystanie synergii w dziedzinie infrastruktury materialnej (np. poprzez wspólną realizację istotnych transgraniczych połączeń transportowych i energetycznych) oraz poprzez wykorzystanie inteligentnych technologii informatycznych w infrastrukturze transportowej i energetycznej.

3. WDROŻENIE

Instrument infrastrukturalny będzie posiadał jeden fundusz w wysokości 40 mld EUR na lata 2014–2020. W ramach tej kwoty zostanie dokonany przydział określonego finansowania na sieci energetyczne, transportowe i cyfrowe. Instrument będzie zarządzany centralnie przez Komisję, którą będzie wspierała agencja wykonawcza (np. podobna do obecnej Agencji Wykonawczej ds. TEN-T) oraz pośrednicy finansowi. Faktycznym wdrażaniem technicznym projektów w terenie (np. zbieraniem ofert przetargowych i realizacją zamówień publicznych) zajmą się promotorzy projektu. Instrument zostanie uzupełniony dodatkowymi 10 mld EUR przeznaczonymi na inwestycje w zakresie powiązanej infrastruktury transportowej w ramach Funduszu Spójności.

W zależności od sektora, lokalizacji geograficznej i rodzaju projektu, będą miały zastosowanie inne stopy finansowania, równoważące zarówno potrzebę maksymalnego efektu dźwigni, jak i umożliwiające znaczne przyspieszenie realizacji projektu. Maksymalne stopy współfinansowania będą kształtowane na podstawie analizy kosztów i korzyści każdego projektu, dostępności środków budżetowych oraz potrzeby maksymalnego zwiększania finansowania unijnego. W przypadku tych trzech sektorów wpływ stosownej stopy współfinansowania zależy w dużej mierze od statusu gospodarczego lub statusu rozwoju danego państwa[17]. Jeśli chodzi o energetykę, europejski plan naprawy gospodarczej uwidocznił potrzebę ustanowienia wyższych stóp współfinansowania w celu stymulowania projektów zwiększających bezpieczeństwo dostaw[18].

Instrument „Łącząc Europę" będzie połączeniem instrumentów rynkowych oraz unijnego wsparcia bezpośredniego, zapewniając tym samym maksymalny wpływ finansowania. Silny efekt dźwigni innowacyjnych instrumentów finansowych (np. który może wynosić nawet 1:25 w przypadku obligacji na finansowanie projektów) oraz właściwe wykorzystanie unijnego wsparcia bezpośredniego (tak jak miało to miejsce w przypadku europejskiego planu naprawy gospodarczej lub programu TEN-T) znacząco przyczyni się do złagodzenia zagrożeń i ułatwienia dostępu do kapitału przewidzianego na duże inwestycje.

Obejmujące całą Europę kluczowe potrzeby sieci priorytetowej zostały zidentyfikowane przez Komisję odpowiednio w zmienionych wytycznych dotyczących programu TEN-T (które mają zostać przyjęte we wrześniu 2011 r.), w pakiecie w sprawie infrastruktury energetycznej (COM(2010) 677), zaakceptowanym przez Radę Europejską 4 lutego 2011 r. oraz w Europejskiej agendzie cyfrowej (COM (2010) 245).

Proponowany wykaz połączeń, dla których przewiduje się finansowanie, znajduje się w załączniku.

---

[17] W przypadku projektów transportowych stopy współfinansowania różnią się w odniesieniu do poszczególnych trybów, w zależności od dostępności finansowania na realizację projektu. Wyższe stopy współfinansowania są przewidziane dla projektów transgranicznych. W regionach konwergencji stopy współfinansowania zależą od stóp współfinansowania na realizację inwestycji przewidzianych w nowych przepisach dotyczących funduszy spójności i funduszy strukturalnych.

[18] Na podstawie doświadczeń europejskiego planu naprawy gospodarczej szacuje się, że podjęcie ostatecznych decyzji w sprawie inwestycji oraz rozpoczęcie realizacji skomplikowanych projektów transgranicznych będzie wymagało średnio do 30 % współfinansowania. W przypadku, gdy dany projekt jest niemożliwy do przyjęcia pod względem gospodarczym, ale ma na celu zwiększenie bezpieczeństwa dostaw lub zakończenie okresu izolacji określonych państw członkowskich, wymagana stopa współfinansowania może być nawet wyższa (do 80 %).

4. PROPONOWANY PRZYDZIAŁ ŚRODKÓW BUDŻETOWYCH NA LATA 2014–2020

Wszystkie kwoty w cenach stałych z 2011 r.

Instrument „Łącząc Europę” w tym	40 mld EUR
• Energetyka	9,1 mld EUR
• Transport	21,7 mld EUR
• Technologie informacyjno-komunikacyjne/cyfrowe	9,2 mld EUR
• Kwoty w ramach funduszu spójności przeznaczone na infrastrukturę transportową	10 mld EUR
• Ogółem	50 mld EUR

Wstępny wykaz europejskich korytarzy na potrzeby mobilności oraz projektów na rzecz transportowych sieci bazowych

Priorytety horyzontalne

Innowacyjne zarządzanie i usługi	*Jednolita europejska przestrzeń powietrzna (SESAR)*
Innowacyjne zarządzanie i usługi	*Systemy Zarządzania Ruchem Drogowym, Kolejowym i Wodami Śródlądowymi*
Innowacyjne zarządzanie i usługi	*Porty i Lotniska w ramach Sieci Bazowej*

Europejskie korytarze

Przygotowywane projekty w ramach korytarzy sieci bazowych TEN-T	**Części projektu, które zostaną objęte finansowaniem do roku 2020**	**tryb**	**Główne terminy**
1. Korytarz bałtycko-adriatycki - Helsinki – Tallinn – Riga – Kaunas – Warszawa – Katowice - Gdynia – Katowice - Katowice – Ostrava – Brno-Wien - Katowice – Žilina – Bratislava – Wien - Wien – Graz – Udine (oraz Koralm) – Venezia - Graz – Maribor – Ljubljana – Trieste / Koper – Venezia - Venezia – Bologna - Ravenna			
	Tallinn - Riga - Kaunas - Warszawa	Wielomodelowy	ukończono studium wykonalności, przekształcanie istniejącej linii zostanie ukończone do końca 2015 r., prace nad nową linią rozpoczną się przed 2020 r.
	Połączenie wielomodelowe Gdynia - Katowice	Wielomodelowy	trwa przekształcanie w połączenie dostosowane do prędkości 160 km/h
	Katowice - Ostrava - Brno & Katowice - Žilina - Bratislava	Kolejowy	trwa przekształcanie
	Połączenie kolejowe Bratislava - lotnisko w: Wien - Wien	Kolejowy	trwa budowa połączenia z lotniskiem
	Połączenie kolejowe Wien - Graz - Klagenfurt (Semmering, Koralm)	Kolejowy	trwają szczegółowe badania dotyczące Semmering, budowa dla Koralm potrwa do

			2024 r.
	Połączenie kolejowe Klagenfurt - Udine (Pontebbana)	Kolejowy	zostaną wprowadzone systemy zarządzania ruchem
	Połączenie kolejowe Graz - Maribor	Kolejowy	zostanie ukończone po 2020 r.
	Połączenie kolejowe Maribor - Ljubljana - Trieste	Kolejowy	trwają badania i częściowe przekształcanie
	Połączenie kolejowe dla miejscowości Koper	Kolejowy	trwa przekształcanie
	Venezia – Bologna - Ravenna	Kolejowy	zostaną wprowadzone systemy zarządzania ruchem, przekształcanie wzajemnego połączenia

2. Korytarz Warszawa – Berlin – Amsterdam - Amsterdam (Rotterdam) – Hannover – Berlin – Poznań – Warszawa			
	Wielomodelowe połączenie Warszawa – Poznań – granica z Niemcami	Wielomodelowy	trwa przekształcanie połączenia drogowego i kolejowego, trwają badania nad kolejowym połączeniem dużej prędkości
	Połączenie kolejowe: Granica PL – Berlin - Hannover - Amsterdam	Kolejowy	trwają badania, zostaną wprowadzone systemy zarządzania ruchem
	Śluzy w Amsterdamie	Śródlądowe drogi wodne	trwają badania

3. Korytarz śródziemnomorski - Algeciras – Madrid – Tarragona- Valencia – Tarragona- Tarragona – Barcelona – Perpignan – Lyon – Torino – Milano- Milano – Venice - Ljubljana – Budapest			
	Połączenie kolejowe Algeciras - Madrid	Kolejowy	trwają badania, prace rozpoczną się przed 2015 r., zostaną ukończone w 2020 r.

	Połączenie kolejowe Walencja - Taragona - Barcelona	Kolejowy	budowa w latach 2014-2020
	Barcelona - Perpignan	Kolejowy	prace trwają, zostaną ukończone do 2015 r.
	bezpośrednie połączenie kolejowe Perpignan - Montpellier	Kolejowy	obwodnica Nîmes - Montpellier zostanie otwarta w 2017 r., Montpellier - Perpignan w 2020 r.
	Połączenie kolejowe Lyon - Torino	Kolejowy	prace zostaną zrealizowane w 2025 r.
	Milano - Brescia	Kolejowy	trwa przekształcanie
	Brescia - Venezia - Trieste	Kolejowy	na kilku odcinkach prace rozpoczną się przed 2014 r.
	Trieste - Divača	Kolejowy	trwają badania i częściowe przekształcanie
	Maribor - Budapest – Záhony	Kolejowy	trwają prace

4. Korytarz Hamburg – Rostock – Constanta – Burgas – Piraeus – Lefkosia - Hamburg – Berlin - Rostock – Berlin - Berlin – Praha – Brno – Bratislava – Budapest - Arad - Arad – Bucureşti – Constanţa - Arad – Timişoara – Sofia – Burgas - Sofia – Thessaloniki – Piraeus – Lefkosia			
	Hamburg - Berlin & Rostock – Berlin - Dresden		zostaną wprowadzone systemy zarządzania ruchem
	Dresden - Praha		zostaną wprowadzone systemy zarządzania ruchem, trwają badania nad kolejowym połączeniem dużej prędkości
	Śluzy w Děčín	Śródlądowe drogi wodne	trwają badania
	wielomodelowe połączenie Bratislava - Budapest (w tym obwodnica Budapesztu)	Wielomodelowy	trwają prace

	Wielomodelowe połączenie Budapest - Bucureşti – Constanţa, Arad - Timişoara - Calafat	Wielomodelowy	przekształcenie na terenie Węgier prawie ukończone, trwa jeszcze na terenie Rumunii
	Wielomodelowe połączenie Calafat - Sofia - Burgas Sofia - Thessaloniki	Wielomodelowy	trwają badania na odcinku Calafat - Sofia- Thessaloniki, trwa przekształcanie odcinka Sofia - Burgas
	Inwestycje portowe i wielomodelowe połączenia na Cyprze	Wielomodelowy	zostaną wprowadzone systemy zarządzania ruchem, przekształcanie wzajemnego połączenia

5. Korytarz Helsinki – Valletta **-** Helsinki – Turku – Stockholm – Malmö – København – Hamburg (w tym Fehmarn) - Hamburg – Hannover – Nurnberg – München – Verona (w tym tunel pod przełęczą Brenner) – Bologna – Roma – Napoli – Bari – Valletta			
	Helsinki - Turku	Wielomodelowy	trwają prace
	Stockholm - Malmö (Trójkąt nordycki)	Wielomodelowy	trwają prace
	tylko Fehmarn	Wielomodelowy	trwają badania, prace budowlane odcinka Fehmarn w latach 2014-2020
	wielomodelowe połączenie København - Hamburg przez Fehmarn: drogi dojazdowe	Wielomodelowy	drogi dojazdu do Danii zostaną ukończone do 2020 r., drogi dojazdu do Niemiec zostaną ukończone w 2 etapach (2020 – 2027)
	Kolejowe wąskie gardła między: Hamburg i München	Kolejowy	ukończenie przewiduje się ok. roku 2017
	München - Wörgl: dojazd do tunelu pod przełęczą Brenner i odcinka transgranicznego	Kolejowy	rozpoczęto badania
	Tunel pod przełęczą Brenner	Kolejowy	prace nad głównym tunelem 2010-2024
	drogi dojazdowe Brenner Base Tunnel do Werony	Kolejowy	trwają badania
	Verona - Bologna - Roma	Kolejowy	przekształcanie modelowego

	- Napoli		wzajemnego połączenia
	Napoli - Bari - Valletta	Kolejowy	trwają badania
	Inwestycje portowe i wielomodelowe połączenia na Malcie	Wielomodelowy	zostaną wprowadzone systemy zarządzania ruchem, przekształcanie wzajemnego połączenia

6. Korytarz Genova – Rotterdam - Genova – Milano/Novara – Basel – Mannheim – Köln - Köln– Düsseldorf – Rotterdam - Köln– Liège – Bruxelles/Brussel– Zeebrugge			
	Terzovalico - Milano/Novara - Genova	Kolejowy	trwają badania i prace
	Połączenie kolejowe Karlsruhe - Basel	Kolejowy	prace zostaną ukończone do końca 2020 r.
	Połączenie kolejowe Frankfurt - Mannheim	Kolejowy	trwają badania
	Połączenie kolejowe Rotterdam - Oberhausen	Kolejowy	prace zostaną ukończone do 2017 r.
	Śluzy morskie w Zeebrugge	Morski	trwają badania

7. Korytarz atlantycki - Sines / Lisboa – Madrid - Valladolid - Lisboa - Aveiro - Oporto - Aveiro – Valladolid – Vitoria – Bordeaux – Paris			
	kolej dużych prędkości Sines/Lisboa - Madrid	kolejowy	trwają badania i prace, przekształcanie modelowego połączenia wzajemnego
	Kolej dużych prędkości Porto - Lisboa	Kolejowy	trwają badania
	Połączenie kolejowe Aveiro - ES	Kolejowy	trwają prace na odcinku transgranicznym
	Połączenie kolejowe Bergara - San Sebastián - Bayonne	Kolejowy	ukończenie przewiduje się w Hiszpanii w 2016 r., we Francji w 2020 r.
	Bayonne - Bordeaux	Kolejowy	trwają konsultacje społeczne

8. Korytarz Dublin – London – Paris – Brussel/Bruxelles - Belfast – Dublin - Dublin – Holyhead - Holyhead – Birmingham – London – Lille – Brussel/Bruxelles - Lille – Paris (w tym Canal Seine – Escaut)			
	Połączenie kolejowe Dublin - Belfast	Kolejowy	prace będą trwały do 2018 r.
	Wielomodelowe połączenia w Anglii (w tym szybka linia 2)	wielomodel owy	zostanie ukończone do 2025 r.
	Canal Seine - Escaut	Śródlądowe drogi wodne	ukończono projektowanie, rozpoczęto dialog konkurencyjny, pełne ukończenie do 2018 r.
	Przekształcanie dróg wodnych w Walonii	Śródlądowe drogi wodne	trwają badania

9. Korytarz Antwerp – Lyon – Basel - Rotterdam – Antwerp – Brussel/Bruxelles – Luxembourg - Luxembourg – Dijon – Lyon - Luxembourg – Strasbourg – Basel			
	Przekształcanie w Maas	Śródlądowe drogi wodne	zostanie ukończone do 2015 r.
	Przekształcanie śluz w Terneuzen	Śródlądowe drogi wodne	trwają badania
	Śluzy morskie w Antwerpii	Morski	trwają badania
	Eurocaprail	Kolejowy	trwają prace
	Połączenia kolejowe Luxembourg Dijon Lyon (TGV Rhin - Rhône)	Kolejowy	trwają badania
	Kanał Saône - Moselle	Śródlądowe drogi wodne	trwają badania
	Strasbourg - Mulhouse - Basel	wielomodel owy	trwają badania i przekształcanie

10. Korytarz Seine – Danube - Le Havre – Paris – Strasbourg – Stuttgart – München – Wien			
	Połączenie szybkiego ruchu Le Havre - Paris	Kolejowy	trwają badania
	Połączenie kolejowe - Paris Strasbourg: druga faza LGV Est	Kolejowy	zostanie ukończone do 2016 r.
	Połączenie kolejowe Strasbourg - Kehl Appenweier	Kolejowy	zostanie ukończone do 2016 r.
	Karlsruhe - Stuttgart - München	Kolejowy	trwają badania i prace
	Połączenie kolejowe München - Salzburg	Kolejowy	trwają badania i prace
	Połączenie kolejowe Wels - Wien	Kolejowy	ukończenie przewiduje się do roku 2017
	Przekształcenie Dunaju	Śródlądowe drogi wodne	trwają badania i prace

Pozostałe odcinki sieci bazowej

Transgraniczny	Połączenie kolejowe Sofia - Plovdiv - Istanbul	Kolejowy	trwa przekształcanie
Transgraniczny	Połączenie drogowe Sofia - Bucureşti via Ruse	Drogowy	trwają badania
Transgraniczny	Połączenie drogowe i kolejowe Sofia - Skopje	Wielomodel owy	trwają badania
Transgraniczny	Połączenie drogowe i kolejowe Timişoara - Belgrade	Wielomodel owy	trwają badania
Transgraniczny	Połączenie kolejowe Nürnberg - Praha	Kolejowy	trwają badania i prace
Transgraniczny	Połączenie drogowe i kolejowe Wrocław - Dresden	Wielomodel owy	trwa przekształcanie
Transgraniczny	Połączenie wielomodelowe Nürnberg - Linz	wielomodel owy	trwają prace
Wąskie gardło	Sieć kolejowa: północno-zachodnia Hiszpania - Portugalia	Kolejowy	trwają prace
Wąskie gardło	Połączenie kolejowe Frankfurt - Fulda - Erfurt - Berlin	Kolejowy	trwają badania

Wąskie gardło	Halle - Leipzig - Nürnberg	Kolejowy	trwają prace, zostaną ukończone do 2017 r.
Wąskie gardło	HSL Provence - Côte d'Azur	Kolejowy	trwają badania
Wąskie gardło	Kolej Egnathia (EL)	Kolejowy	trwają badania
Wąskie gardło	Śródlądowe drogi morskie Dunkerque - Lille	Śródlądowe drogi wodne	trwają badania
Wąskie gardło	Równoległa linia szybkiej kolei Paris- Lyon	Kolejowy	trwają wstępne badania
Inna sieć bazowa	Połączenia szybkiej kolei w ramach sieci bazowej: Zaragoza - Pamplona - Logrono, Valladolid - La Coruña	Kolejowy	Trwają częściowe prace
Inna sieć bazowa	Połączenie kolejowe Shannon - Cork - Dublin	Kolejowy	trwają badania
Inna sieć bazowa	Usprawnienie kolejowe i połączenie szybkiej kolei między dużymi miastami w Polsce (m.in. Warszawą, Łodzią, Wrocławiem, Poznaniem, Krakowem)	Kolejowy	trwają badania
Inna sieć bazowa	Połączenie kolejowe do Wilhelmshaven i Bremerhaven	Kolejowy	trwają badania

Wstępny wykaz priorytetowych korytarzy energetycznych

Priorytety horyzontalne

Wprowadzanie inteligentnych sieci	*Inwestycje w szeroko zakrojone projekty na rzecz zrównoważenia zapotrzebowania i dostaw z wykorzystaniem inteligentnych rozwiązań sieciowych na potrzeby sieci wysokiego i średniego napięcia na dużych obszarach przygranicznych o znacznych i zmiennych zdolnościach w zakresie wytwarzania energii elektrycznej*

Europejskie korytarze przesyłu energii elektrycznej

	Cele do zrealizowania do roku 2020	Zainteresowane państwa	Główne krótkoterminowe wąskie gardło
1. Morska sieć energetyczna w morzach północnych	**Zintegrowana sieć morska w morzach północnych, łącząca planowane 40 GW źródeł energii odnawialnej i przesyłająca energię do ośrodków zużycia**	**BE, DE, DK, FR, IE, LU, NL, SE, UK** **(NO)**	- Optymalne rozwiązania sieciowe wykorzystujące podmorskie połączenia promieniste lub połączenia podstawowe z połączeniami lądowymi i połączenia typu T z połączeniami wzajemnymi w Morzu Północnym, Morzu Irlandzkim i obszarze Kanału
			– usprawnienie sieci lądowych umożliwiające przepływ energii elektrycznej do głównych ośrodków zużycia w państwach przybrzeżnych mórz północnych
			– dostępu do rozwiązań wodnych i innych rozwiązań magazynowania na potrzeby zabezpieczania i równoważenia
2. Wzajemne połączenie energetyczne w Europie	**Wzajemne połączenia w regionie południowo-zachodnim między**	**ES, FR, IT, MT, PT**	- połączenia wzajemne między Półwyspem Iberyjskim a Francją

południowo-zachodniej	**państwami członkowskimi UE a śródziemnomorskimi państwami trzecimi**	**(CH, kraje Afryki północnej)**	- połączenia w dalszej części Europy środkowej
			- połączenia wzajemne między Włochami/Hiszpanią a krajami Afryki północnej na potrzeby ich długoterminowego potencjału źródeł odnawialnych
			- odpowiednie połączenie między Maltą a Włochami

3. Połączenia energetyczne w Europie środkowej i południowo-wschodniej	**Wzmocnienie regionalnej sieci energetycznej na linii przepływu energii elektrycznej północ-południe i wschód – zachód w celu uzupełnienia rynku wewnętrznego i zintegrowania źródeł odnawialnych, zarówno za pomocą połączeń wzajemnych, jak i linii wewnętrznych**	**AT, BG, CZ, DE, GR, HU, IT, PL, RO, SI, SK** **(AL, BA, FYROM, HR, ME, SP)**	- wzmocnienie linii wewnętrznych w Polsce, Republice Czeskiej, Rumunii, na Słowacji, w Chorwacji i Bułgarii oraz Austrii i Niemczech na kierunku północ-południe
			- nowe połączenia wzajemne między Niemcami a Polską, Słowacją i Węgrami
			- zwiększenie możliwości przesyłu między Rumunią, Bułgarią i Grecją w tym z państwami, które podpisały Traktat o Wspólnocie Energetycznej
			- połączenia między Włochami i państwami należącymi do Wspólnoty Energetycznej (głównie Czarnogórą, ale także Albanią i Chorwacją)

4. Plan działań w zakresie połączeń międzysystemowych na rynku energii państw bałtyckich (BEMIP)	**Zakończenie okresu izolacji trzech państw bałtyckich i zwiększenie niezależności ich systemu od sieci energetycznej Rosji W perspektywie długoterminowej – zsynchronizowane połączenie z europejskim systemem**	**DE, DK, EE, FI, LT, LV, PL, SE** **(NO)**	- połączenia energetyczne między trzema państwami bałtyckimi a Szwecją, Finlandią i Polską
			- odpowiednie usprawnienie wewnętrznej sieci państw bałtyckich, szczególnie na Łotwie

	kontynentalnym objętym ENTSO-E		- dalsze połączenia wzajemne między Łotwą a Estonią w celu zwiększenia niezależności systemu
			- usprawnienie polskiej sieci na północnym wschodzie oraz rozbudowa mocy transgranicznych w połączeniu PL-LT w celu przygotowania zsynchronizowanego połączenia

Europejskie korytarze gazowe

5. Korytarz gazowy południowy	**Otwarcie czwartego korytarza przesyłu gazu do UE, umożliwiającego przyłączenie Europy do dostaw gazu z Morza Kaspijskiego i zagłębia na Bliskim Wschodzie (90,6 biliona metrów sześciennych potwierdzonych rezerw).**	Bezpośrednio: IT, EL, BG, RO, AT, HU Pośrednio: DE, CZ, PL, FR (AL, BA, FYROM, HR, ME, SP; Gruzja, Irak, Turcja, kraje regionu kaspijskiego)	- rurociągi, które umożliwiłyby stworzenie bezpośredniego połączenia między obszarem UE a złożami gazu w regionie kaspijskim i na Bliskim Wschodzie
			- rozpatrywanych jest wiele wariantów i konfiguracji rurociągów, w tym specjalny rurociąg biegnący przez terytorium Turcji oraz podmorskie rurociągi na dnie Morza Kaspijskiego i Morza Czarnego (Turkmenistan-Azerbejdżan i Gruzja – UE)

6. Korytarz gazowy północ-południe w Europie zachodniej	**Nowe połączenia wzajemne na osi północ-południe w Europie zachodniej mające na celu usprawnienie wzajemnego połączenia obszaru śródziemnomorskiego z gazowym regionem na północnym zachodzie, a dzięki temu - zapewnienie dalszej dywersyfikacji dostaw z Włoch i Hiszpanii oraz konkurencji w całym obszarze i zapewnienie**	**BE, CY, DE, ES, FR, IE, IT, LU, MT, NL, PT, UK** **(kraje Afryki północnej)**	- dalsze możliwości połączeń wzajemnych między Półwyspem Iberyjskim a Francją oraz usunięcie wewnętrznych wąskich gardeł
			- dalsze możliwości połączeń wzajemnych na północy Włoch z Austrią i na południu z regionem północnej Afryki
			- odpowiednie rozwiązania w zakresie LNG/CNG/rurociągów na Cyprze i Malcie

	dostępu do dostaw z Afryki, Norwegii i Rosji, jak również zwiększenie elastyczności całej sieci gazowej Europy		- rozwój infrastruktury w celu zwiększenia możliwości w Zjednoczonym Królestwie i Irlandii (np. magazynowanie/LNG)
7. Połączenia gazowe północ-południe w Europie środkowo-wschodniej i południowo-wschodniej	**Połączenia gazowe między regionem Morza Bałtyckiego a Morzem Adriatyckim i Egejskim, z kontynuacją do Morza Czarnego, mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa dostaw i dywersyfikację źródeł dostaw w regionie. Na drugim etapie ten proces integracji należy rozszerzyć na państwa, które podpisały Traktat o Wspólnocie Energetycznej poprzez odpowiednie możliwości w zakresie połączeń wzajemnych.**	**BG, HU, CZ, PL, RO, SK, AT, GR, SI** **(HR, państwa należące do Wspólnoty Energetycznej)**	- połączenia północ-południe w państwach i między państwami, szczególnie przekształcenia lub nowe rurociągi w Polsce, Bułgarii i Rumunii, połączenia wzajemne między Polską i Słowacją oraz Słowacją i Węgrami
			- zwiększone możliwości transgraniczne lub umożliwienie dwukierunkowych przepływów między Polską i Republiką Czeską, Polską i Niemcami oraz Rumunią i Węgrami
			- nowa infrastruktura na potrzeby importu gazu z nowych źródeł i połączenie ich z regionalnymi sieciami gazowymi na północy i południu za pomocą nowych rurociągów i terminali LNG w Polsce, Chorwacji i Rumunii obsługujących większy obszar
8. Plan działań w zakresie połączeń międzysystemowych na rynku gazu państw bałtyckich (BEMIP)	**Zakończenie okresu izolacji trzech państw bałtyckich i Finlandii, zakończenie okresu zależności od jednego dostawcy oraz zwiększenie bezpieczeństwa dostaw w całym regionie Morza Bałtyckiego poprzez zwiększoną dywersyfikację dostaw z Norwegii**	**DK, EE, FI, LT, LV, PL, SE, DE** **(NO)**	- połączenia wzajemne łączące Finlandię i Estonię, Polskę i Litwę oraz regionalny terminal LNG we wschodniej części Bałtyku
			- przekształcenia systemu wewnętrznego mające na celu osiągnięcie wystarczającej zdolności umożliwiającej swobodny przepływ gazu we wszystkich kierunkach
			- w odniesieniu do zachodniego obszaru Bałtyku rozwój wzajemnych połączeń między systemami Norwegii i Danii, oraz wzajemnych połączeń między Polską i Danią, a także zwiększenie

			możliwości dwukierunkowego przepływu między Niemcami i Danią

Wstępny wykaz docelowych obszarów dostępu do internetu szerokopasmowego i europejskich korytarzy usług cyfrowych i infrastruktury

Priorytety horyzontalne

Innowacyjne zarządzanie i usługi	**Mapowanie paneuropejskiej infrastruktury szerokopasmowej** pozwoli na rozwój trwających szczegółowych badań fizycznych i sporządzenie dokumentacji dla poszczególnych obszarów, analiza praw dostępu, ocenę potencjalnych przekształceń istniejących obiektów itp.
Innowacyjne zarządzanie i usługi	**Działania z zakresu pomocy technicznej obejmujące planowanie projektów i inwestycji oraz studium wykonalności**, uzupełniane przez środki inwestycyjne i instrumenty finansowe.

Docelowe obszary dostępu do internetu szerokopasmowego

Przygotowywane projekty na rzecz docelowych obszarów dostępu szerokopasmowego	Opis docelowych obszarów, które mają być objęte finansowaniem do 2020 r.	Stopień istotności / główne terminy
1. Rozwój geograficznie zróżnicowanego portfelu projektów na rzecz usług szerokopasmowych, przyczyniających się do realizacji celów określonych w europejskiej agendzie cyfrowej	Geograficznie zróżnicowany portfel projektów na rzecz usług szerokopasmowych odpowiadający poszczególnym docelowym obszarom dostępu szerokopasmowego, głównie określonym jako obszary podmiejskie, w przypadku których firmy z tego portfela będą korzystały z dostępu do specjalnych instrumentów finansowych, które to projekty otrzymają wsparcie w wys. 1 mld EUR z budżetu UE lub których jakość kredytowa zostanie podniesiona przez to wsparcie. Wkład finansowy prawdopodobnie przyciągnie inne środki z sektora publicznego i prywatnego, które mogą wesprzeć inwestycje w usługi szerokopasmowe o wartości brutto 6 – 15 mld EUR, w zależności od zapotrzebowania na finansowanie oraz profil ryzyka poszczególnych inwestycji. W pierwszej fali projektów na rzecz docelowych obszarów dostępu szerokopasmowego zachodzi prawdopodobieństwo, że firmy telekomunikacyjne (dotychczas działające lub operatorzy) będą inwestowały w obszary, na których istnieje silna presja ze strony firm dostarczających instalacje kablowe. Inne firmy zajmujące się dostawą mediów (dostawą wody, usług kanalizacyjnych, energii elektrycznej) powinny inwestować w bierne sieci	Szybszy dostęp szerokopasmowy łączy się ze znacznymi korzyściami gospodarczymi i społecznymi. Bezpośredni wpływ na zatrudnienie związany z budową i wdrażaniem szybkiego dostępu szerokopasmowego. Bezpośrednie skutki średnioterminowe będą wiązały się ze zwiększeniem efektywności kosztowej usług TIK (np. inteligentnych sieci, administracji elektronicznej, korzyści dla konsumentów w zakresie świadczenia usług medycznych). Badanie OECD pokazuje, że wzrost wskaźników penetracji rynku przez usługi szerokopasmowe przekraczający 5 punktów procentowych przekłada się na wzrost wskaźnika wydajności pracy o ponad 0,07 punktu procentowego. W perspektywie długoterminowej będzie można zaobserwować trwały wpływ na poziom PKB.

	szerokopasmowe, samodzielnie lub w partnerstwie z operatorami. Kilku operatorów (często aktywnych na rynku telefonii stacjonarnej lub komórkowej) może połączyć swoje siły na rzecz budowy infrastruktury nowej generacji. Partnerstwa są z zasady bardziej ryzykowne niż samodzielne zaciąganie pożyczek.	

Europejskie korytarze infrastruktury cyfrowej

Przygotowywane projekty na rzecz infrastruktury priorytetowej	Opis infrastruktury usługowej, która ma być objęta finansowaniem do 2020 r.	Stopień istotności / główne terminy
1. Umożliwienie dostępu do cyfrowych zasobów europejskiego dziedzictwa kulturowego (*Europeana*)	Infrastruktura usługowa mająca na celu poznanie cyfrowych źródeł europejskich muzeów, bibliotek, archiwów i zbiorów audiowizualnych. Celem tej infrastruktury jest zapewnienie łatwego, indywidualnego dostępu do europejskich elektronicznych zbiorów informacji o kulturze oraz przekształcenie europejskich zasobów kulturowych w trwałe zasoby gospodarki cyfrowej, połączone z specjalną infrastrukturą praw i służące jako centrum dla kreatywnych sektorów oraz umożliwiające innowacyjne ponowne wykorzystanie materiałów kulturowych Projekt ten czerpie z projektu „Europeana" i dociera do wcześniej niewykorzystywanych zbiorów wszystkich państw członkowskich.	Europeana wspiera dostęp do wiedzy, kulturową różnorodność oraz twórczość, i ma na celu ułatwienie digitalizacji i rozpowszechniania dzieł w Europie. O wzmocnieniu Europeany zadecydowano w konkluzjach Rady z maja 2010 r. Kultura i sektory kreatywne są jednym z najszybciej rozwijających się sektorów w Europie i stanowią 3,3 % całego PKB Unii i odpowiadają za 3 % zatrudnienia. Silne dziedzictwo kulturowe Europy stanowi solidną podstawę dla sektora treści. Publiczne udostępnienie wszystkich dzieł sztuki do roku 2016. Dalszy rozwój treści i usług od 2016 r.
2. Interoperacyjne i bezpieczne elektroniczne systemy identyfikacji i weryfikacji w całej Europie	Infrastruktura usługowa mająca na celu transgraniczne wykorzystanie identyfikacji elektronicznej (eID), w tym również weryfikacji, na terenie całej Europy, umożliwiająca obywatelom i przedsiębiorstwom dostęp do usług cyfrowych w dowolnym państwie członkowskim, w którym się znajdują lub do którego podróżują. Usługi z zakresu elektronicznej identyfikacji i weryfikacji rozszerzone na wszystkie państwa członkowskie uczestniczące w tej infrastrukturze usługowej, zintegrowane z dodatkowymi	Od stworzenia transgranicznej infrastruktury usług z zakresu elektronicznej identyfikacji zależy szereg innych infrastruktur usługowych, takich jak pojedynczy punkt kontaktowy , o którym mowa w dyrektywie usługowej, wymiana danych z rejestrów karnych, danych o stanie zdrowia pacjenta itp. Działania zmierzające do wdrożenia takiej koncepcji usług w ograniczonym

	usługami na wysokim poziomie (elektroniczne zamówienia publiczne, mobilność przedsiębiorstw, elektroniczna wymiana informacji sądowych)	zakresie powinny być prowadzone do 2014 r. Działania w pełnym zakresie należy rozpocząć od 2014 r.

3. Interoperacyjne transgraniczne usługi z zakresu elektronicznych zamówień publicznych	Infrastruktura usługowa umożliwiająca przedsiębiorstwom w UE udział w europejskich postępowaniach przetargowych z dowolnego państwa członkowskiego, obejmująca działania z zakresu elektronicznych zamówień publicznych prowadzonych zarówno przed przyznaniem, jak i po przyznaniu zamówienia. Objęcie wszystkich państw członkowskich i integracja elementów takich jak wirtualna dokumentacja przedsiębiorstwa, elektroniczne katalogi, zamówienia i faktury.	Elektroniczne zamówienia publiczne otwierają rynek dla przedsiębiorstw i organów administracji publicznej oraz zwiększają konkurencję na etapie składania ofert, potencjalnie generując w skali roku oszczędności na poziomie 1-2 % całego rynku zamówień publicznych o wartości 2 tys. mld EUR dzięki wykorzystaniu bardziej efektywnych i konkurencyjnych procedur przetargowych. Od 2014 r. infrastruktura usługowa zostałaby rozszerzona na wszystkie państwa członkowskie na podstawie białej księgi w sprawie sposobu wzajemnego połączenia możliwości w zakresie zamówień publicznych w całym rynku jednolitym.

4. Elektroniczne procedury zakładania przedsiębiorstwa w innym państwie europejskim (w kontekście dyrektywy usługowej)	Infrastruktura usługowa jest nakierowana na dostawców usług, którzy chcą zaoferować profesjonalne usługi poza granicami swojego kraju. Celem jest zapewnienie bezpiecznych transgranicznych elektronicznych procedur rozpoczynania działalności gospodarczej w innym państwie członkowskim umożliwiających przeprowadzenie drogą elektroniczną wszystkich niezbędnych transgranicznych procedur administracyjnych za pośrednictwem pojedynczego punktu kontaktowego w rozumieniu dyrektywy usługowej.	Interoperacyjna infrastruktura usługowa oparta na dyrektywie usługowej Działania zmierzające do zniesienia administracyjnych barier, jakie napotykają europejskie przedsiębiorstwa gdy oferują swoje usługi za granicą, będą realizowane do 2014 r. w ograniczonym zakresie. Działania w pełnym zakresie powinny rozpocząć się w 2014 r., i obejmować wszystkie państwa członkowskie.

5. Interoperacyjne elektroniczne wsparcie służby zdrowia w dowolnym miejscu na obszarze UE	Infrastruktura usługowa mająca na celu połączenie placówek ochrony zdrowia oraz zniesienie barier językowych, administracyjnych i technicznych dla e-zdrowia. Usługi te obejmowałyby wymianę informacji dotyczących historii choroby oraz elektronicznych recept w całej Europie, a także wsparcie dla stworzenia transgranicznych usług telemedycznych.	Infrastruktura stanowić będzie część mechanizmu wdrożenia z art. 14 dyrektywy w sprawie praw pacjenta w transgranicznej opiece zdrowotnej i e-zdrowia poprzez przyjęcie wspólnego zestawu zasad dotyczących znaczenia danych medycznych i procedur medycznych. Działania zmierzające do wdrożenia w ograniczonym zakresie powinny być prowadzone do 2015 r. Działania w pełnym zakresie powinny rozpocząć się w 2015 r.

6. Data.eu	Infrastruktura usługowa mająca na celu zebranie w pojedynczy punkt dostępu zestawów informacji wydawanych przez organy publiczne w państwach członkowskich na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym oraz przez instytucje europejskie w celu wykorzystania danych i ponownego wykorzystania w poszczególnych wnioskach. Portal data.eu umożliwia wyszukiwanie/dostęp do zbiorów informacji w dowolnym języku używanym przez organy publiczne w państwach członkowskich, a także przekazywanie zapytań i wyświetlanie danych. Stanowi on otwarte narzędzie umożliwiające wszystkim użytkownikom interakcję w ramach infrastruktury (wyszukiwanie danych, gromadzenie danych statystycznych, pobieranie danych) w celu założenia nowego przedsiębiorstwa.	Informacje sektora publicznego to nie tylko podstawowe źródło danych, ale także istotne narzędzie do tworzenia usług innowacyjnych (usług lokalizacyjnych, usług finansowych, marketingowych i usług z zakresu monitorowania środowiska). Jako sektor informacji sektora publicznego światowy rynek informacji geograficznych oszacowano w 2009 r. na 5,3 mld USD, Trwa pilotaż portalu w ograniczonym zasięgu. Coraz szersze wykorzystywanie paneuropejskiej otwartej infrastruktury danych i stopniowe rozszerzenie jej na wszystkie organy administracji publicznej w Unii Europejskiej od 2014 r.

7. Bezpieczny internet dla dzieci	Infrastruktura usługowa umożliwiająca lepszą ochronę młodych użytkowników internetu. Zapewniona zostanie ogólnoeuropejska platforma wymiany zasobów, informacji, systemów i narzędzi oprogramowania. Połączone „centra bezpiecznego internetu” będą dostarczały treści edukacyjne, informacje dotyczące bezpieczeństwa w sieci, narzędzia służące podnoszeniu świadomości społeczeństwa oraz zintegrowane technologie dostępu do narzędzi kontroli rodzicielskiej,	Infrastruktura ta pomaga w realizacji celów Komisji w zakresie bezpieczeństwa dzieci w sieci określonych w europejskiej agendzie cyfrowej. Wdrożenie i tworzenie platform i narzędzi na rzecz poszczególnych usług składowych od 2014 r. Integracja i rozszerzenie od 2018 r.

	weryfikacji minimalnego wieku, rankingu zgodnie z branżowymi kodeksami praktyki (np. w odniesieniu do gier online), wykorzystania innowacyjnych narzędzi tworzenia treści oraz wzajemnie kompatybilnych białych list prowadzących do stworzenia bezpiecznych środowisk internetowych dla małych dzieci oraz promocji dostępu do treści wysokiej jakości, dostosowanych do określonego wieku.	

8 Usługi wielojęzyczne	Infrastruktura usługowa zapewniająca przedsiębiorstwom działającym w sieci (podmiotom zajmującym się e-handlem) nieograniczony dostęp do wielojęzycznych modułów wielokrotnego użytku skupionych wokół usług z zakresu tłumaczenia elektronicznego, interaktywnych usług lektorskich oraz wyszukiwania treści wielojęzycznych. Infrastruktura ta zapewnia cenny dostęp do zasobów danych w językach Unii Europejskiej (np. przekładów, korpusów wielojęzycznych, banków danych leksykalnych i terminologicznych), związanych z nimi metadanych, narzędzi i standardów, a także umożliwia łączenie, wymianę i sprzedaż zasobów językowych (zarówno danych, jak i narzędzi) pochodzących z sektora publicznego i prywatnego.	Zniesienie barier językowych wspiera tworzenie sprawnego i efektywnego transgranicznego jednolitego rynku cyfrowego. W badaniu z 2009 r. wartość europejskiego przemysłu językowego w 2008 r. oszacowano na 8,4 mld EUR. Na przemysł ten składają się tłumaczenia pisemne i ustne, lokalizacja oprogramowania, tworzenie narzędzi technologii językowych, konsultacje i nauczanie. Roczny wskaźnik wzrostu dla tego sektora oszacowano na co najmniej 10 % dla najbliższych kilku lat. Na początku infrastruktura ta połączyłaby i rozszerzyła dotychczasowe inicjatywy (np. TAUS, ELRA, LDC, europejskie sieci takie jak META-NET) i byłaby rozwijana od 2016 r.

9. Publiczny szkielet transeuropejski (tzw. „mid-mile")	Infrastruktura usługowa mająca na celu połączenie kluczowych usług sektora publicznego z bardzo szybką siecią paneuropejskiego szkieletu, dzięki której inne usługi mogłyby być świadczone na wysokim poziomie i na której można budować chmury na potrzeby transeuropejskich usług publicznych. W ten sposób można połączyć zapotrzebowanie, ograniczającym tym samym koszty, docierając do wystarczająco licznej liczby odbiorców oraz świadcząc usługi znacznie szybciej.	Kluczowe zainteresowane strony to organy publiczne świadczące określone usługi, które mogłyby korzystać z szybkiej sieci (np. podmioty świadczące usługi medyczne, posiadające publiczne zbiory danych, urzędy statystyczne, agencje ds. ochrony środowiska, ochrony ludności i instytucje kulturalne). Taka paneuropejska usługa mogłaby być wprowadzona z odpowiednim nasileniem od roku 2014 w ciągu 2-4 lat. Na drugim etapie zostałyby wypełnione luki w zakresie obszarów geograficznych lub

		tematycznych. Punktem wyjścia dla tej transeuropejskiej infrastruktury usługowej jest sTesta.

INNOWACYJNE INSTRUMENTY FINANSOWE

1. CELE POLITYKI

Zastosowanie **innowacyjnych instrumentów finansowych** stanowi alternatywę dla tradycyjnego finansowania w formie dotacji powiązanego z budżetem UE i może stanowić istotne nowe źródło środków na inwestycje strategiczne. Główną zaletą innowacyjnych instrumentów finansowych jest związany z nimi efekt mnożnikowy dla budżetu UE wynikający z ułatwiania i przyciągania innych możliwości publicznego i prywatnego finansowania projektów istotnych z punktu widzenia Unii.

W przypadku projektów o potencjale komercyjnym środki UE mogą być wykorzystywane w ramach partnerstwa z sektorem prywatnym i sektorem bankowym, w szczególności za pośrednictwem Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI), co służy przezwyciężaniu ograniczeń rynkowych w zakresie finansowania projektów i działań o strategicznym znaczeniu dla UE i jej obywateli.

Istnieją możliwości szerszego wykorzystania tego rodzaju instrumentów celem wspierania polityki w wielu różnych obszarach. Przez ponad dekadę budżet UE wykorzystywał instrumenty finansowe, takie jak inwestycje kapitałowe w małe i średnie przedsiębiorstwa oraz gwarancje dla takich przedsiębiorstw. Na potrzeby obecnych ram finansowych we współpracy z EBI powstały instrumenty finansowe nowej generacji, takie jak mechanizm finansowania oparty na podziale ryzyka w ramach siódmego programu ramowego na rzecz badań i rozwoju oraz instrument gwarancji pożyczkowej dla projektów w obszarze transeuropejskich sieci transportowych. Na potrzeby działań prowadzonych poza UE utworzono Globalny Fundusz Efektywności Energetycznej oraz Energii Odnawialnej stwarzający możliwość dokonywania inwestycji kapitałowych w krajach rozwijających się. W obszarze funduszy strukturalnych powstały instrumenty finansowe służące wspieraniu przedsiębiorstw, rozwoju obszarów miejskich i efektywności energetycznej poprzez fundusze odnawialne.

Instrumenty te sprawdziły się w praktyce, ale były rozwijane metodą prób i błędów. Dlatego też w kontekście przyszłych ram finansowych Komisja proponuje wprowadzenie uproszczonego i zestandaryzowanego podejścia w zakresie wykorzystania innowacyjnych instrumentów finansowych, tak aby zapewnić możliwie wydajne wykorzystanie funduszy UE w celu wspierania polityki Unii.

2. INSTRUMENTY

Proponuje się racjonalizację istniejących instrumentów finansowych celem zapewnienia wspólnych zasad w odniesieniu zarówno do instrumentów kapitałowych, jak i instrumentów dłużnych, tak by stworzyć zintegrowaną koncepcję wykorzystania instrumentów finansowych na szczeblu unijnym, a także krajowym i regionalnym. Uproszczą one stosunki z partnerami zapewniającymi finansowanie, w szczególności z EBI oraz międzynarodowymi instytucjami finansowymi. Zapewnią one rynkom przejrzystość co do sposobów posługiwania się przez UE instrumentami kapitałowymi i dłużnymi, gwarantując lepszą widoczność działań podejmowanych przez Unię.

Komisja proponuje nowy rodzaj instrumentu, tj. **inicjatywę na rzecz obligacji służących finansowaniu projektów UE**, które byłyby wykorzystywane jako środek zabezpieczenia zasobów inwestycyjnych na projekty w zakresie infrastruktury o strategicznym znaczeniu europejskim. Wkład z budżetu UE zostanie przeznaczony na wspieranie projektów poprzez polepszenie ich ratingu kredytowego, a tym samym przyczyni się do przyciągnięcia finansowania ze strony EBI, innych instytucji finansowych oraz prywatnych inwestorów na rynku kapitałowym. Instrumenty finansowe nie stanowią większego ryzyka niż dotacje, gdyż ryzyko dla budżetu UE jest w każdym przypadku ściśle ograniczone do wkładu budżetowego, a jednocześnie budżet unijny nigdy nie wykazuje deficytu.

Jeśli chodzi o działania zewnętrzne, trwają prace nad specjalną unijną platformą na rzecz współpracy zewnętrznej i rozwoju, która ma połączyć odpowiednie silne strony Komisji, państw członkowskich oraz europejskich dwustronnych i wielostronnych instytucji finansowych (w szczególności EBI) działających w obszarze współpracy zewnętrznej i rozwoju. Platforma ta przyczyni się do polepszenia spójności, skuteczności, wydajności i widoczności działań UE w zakresie finansowania zewnętrznego, przy jednoczesnym uwzględnieniu specyfiki poszczególnych zewnętrznych partnerów UE.

3. WDROŻENIE

Instrumenty finansowe będą stanowić element interwencji budżetowych UE w szeregu obszarów polityki, w szczególności tych, które służą osiągnięciu następujących celów:

(1) Wspieranie możliwości sektora prywatnego w zakresie zapewnienia wzrostu, tworzenia miejsc pracy oraz innowacji: wsparcie dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność, małych i średnich przedsiębiorstw, przedsiębiorstw o średniej kapitalizacji rynkowej, mikroprzedsiębiorstw, wspieranie transferu wiedzy oraz inwestycji we własność intelektualną.

(2) Budowa infrastruktury poprzez wykorzystanie modeli partnerstwa publiczno-prywatnego celem wzmocnienia konkurencyjności UE oraz zrównoważonego rozwoju w sektorach transportu, energii oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych.

(3) Wspieranie mechanizmów służących pobudzeniu inwestycji prywatnych mających na celu dostarczanie dóbr publicznych, takich jak ochrona klimatu i środowiska, w innych obszarach.

Kształt tych instrumentów zostanie określony z uwzględnieniem następujących zasad:

- **Solidne rozwiązania w zakresie zarządzania**: platformy instrumentów dłużnych i kapitałowych będą dysponowały solidnymi rozwiązaniami w zakresie zarządzania, tak by zapewnić skuteczny nadzór UE nad operacjami i inwestycjami finansowymi oraz osiągnięcie celów polityki.

- **Finansowanie z różnych pozycji w budżecie**: w budżecie nie zostanie przewidziana specjalna pula środków na finansowanie tych instrumentów, będą one natomiast finansowane ze środków przypisanych pozycjom w budżecie odpowiadającym poszczególnym obszarom polityki, łączonych w odpowiednie instrumenty zapewniające kapitał własny lub obcy.

- **Ustanowienie jako element rozporządzenia finansowego**: podstawowe zasady obydwu platform zostaną określone w rozporządzeniu finansowym, które jest obecnie poddawane przeglądowi przez Radę i Parlament Europejski. Przyczyni się to w znacznym stopniu do uproszczenia i standaryzacji.

- **Stosowanie wspólnych zasad dla instrumentów kapitałowych i instrumentów dłużnych będzie obowiązkowe** w przypadku obszarów polityki wewnętrznej i będzie następowało w sposób horyzontalny dla instrumentów obejmujących różne obszary polityki. Istniejące innowacyjne instrumenty finansowe zostaną dostosowane do tych wspólnych zasad. W przypadku polityki spójności przestrzegana będzie zasada wspólnego zarządzania z państwami członkowskimi, w związku z czym modele UE będą oferowane jako opcjonalne modele najlepszych praktyk w połączeniu z silnymi zachętami dla państw członkowskich do stosowania podejść obowiązujących na szczeblu unijnym. W przypadku działań zewnętrznych większa część dotacji UE (tam gdzie to stosowne – poprzez regionalne mechanizmy inwestycyjne) będzie łączona z pożyczkami lub wykorzystywana w ramach instrumentów kapitałowych lub opartych na podziale ryzyka. Ułatwi to mobilizowanie dodatkowych źródeł finansowania – w tym z sektora prywatnego – na potrzeby realizacji priorytetów UE oraz pokrycia potrzeb inwestycyjnych w krajach partnerskich. Będzie to łatwiejsze dzięki wejściu w życie proponowanych nowych przepisów rozporządzenia finansowego dotyczących instrumentów finansowych, a także przez ustanowienie wspólnych zasad dla tego rodzaju instrumentów w stopniu właściwym dla warunków, w których prowadzone są działania zewnętrzne.

- **Zarządzanie przez instytucje finansowe:** wdrażanie instrumentów finansowych oraz zarządzanie nimi zostanie zasadniczo powierzone grupie EBI, innym międzynarodowym instytucjom finansowym lub publicznym instytucjom finansowym, w których udziałowcem jest przynajmniej jedno państwo członkowskie. Zarządzanie mogłoby również następować za pośrednictwem struktury instrumentu inwestycyjnego utworzonego na mocy prawa krajowego i łączącego zasoby z różnych źródeł publicznych i prywatnych. Możliwe byłoby również dalsze przekazywanie zadań prywatnym podmiotom sektora finansowego.

SPRAWIEDLIWOŚĆ

1. CELE POLITYKI

Polityka UE w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości, praw podstawowych, obywatelstwa oraz równości opiera się na podstawowych wartościach i zasadach UE, takich jak demokracja, wolność, tolerancja, brak dyskryminacji i rządy prawa. Polityka ta dąży do utworzenia paneuropejskiego obszaru prawa, praw i sprawiedliwości z korzyścią dla wszystkich obywateli UE.

W dzisiejszej Europie miliony obywateli prowadzą życie – czy to życie prywatne, życie zawodowe, naukowe lub działania konsumenckie – które nie zna granic państwowych. Komisja dokłada starań, aby zaoferować obywatelom i przedsiębiorstwom praktyczne rozwiązania dla problemów o zasięgu transgranicznym: jej działania mają sprawić – z jednej strony– że obywatele będą czuli się swobodnie mieszkając, podróżując i pracując w innym państwie członkowskim oraz będą mieć pewność, że ich prawa podlegają ochronie na terenie całej UE, niezależnie od państwa, a – z drugiej strony – że przedsiębiorstwa będą w pełni korzystać z możliwości oferowanych przez jednolity rynek.

Najważniejszym narzędziem służącym budowaniu unijnego obszaru sprawiedliwości są przepisy prawne. W związku z tym Komisja ma ambitny plan ustanawiania standardów dla całej UE, aby wszyscy obywatele mogli oczekiwać tego samego podstawowego poziomu ochrony przez wymiar sprawiedliwości (np. gdy padną ofiarą przestępstwa) i korzystali z równego traktowania w całej Europie. Traktat lizboński otwiera nowe możliwości w dziedzinie współpracy sądowej w sprawach karnych oraz cywilnych i zobowiązuje UE do ułatwiania dostępu do wymiaru sprawiedliwości na całym swoim terenie. Przewiduje on również wprowadzenie zasady równości płci i niedyskryminacji ze względu na rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną do wszystkich polityk i działań UE.

Aby prawa i przepisy były skuteczne w praktyce, muszą być właściwie wdrażane, a wszyscy – od obywateli aż po sędziów – muszą je rozumieć i wiedzieć w jaki sposób je wykorzystywać i stosować. W związku z tym Komisja prowadzi szereg specjalnych programów finansowych mających wspierać prawodawstwo i polityki, które są ukierunkowane na kwestie transgraniczne i mogą być właściwie realizowane jedynie dzięki skoordynowanym działaniom na poziomie UE.

2. INSTRUMENTY

Komisja proponuje uporządkowanie programów w omawianej dziedzinie, grupując je w programy „Wymiar Sprawiedliwości" oraz „Prawa podstawowe i obywatelstwo". Uprości to ustalenia dotyczące finansowania i zapewni większą spójność całego szeregu finansowanych działań. Zintegrowane programy będą skupiały się wokół szeregu priorytetów tematycznych i będą finansowały działania prowadzące do niepodważalnej wartości dodanej UE, takie jak:

- **szkolenia dla osób wykonujących zawody prawnicze** (sędziowie, prokuratorzy) mające na celu przekazanie im wiedzy, jak stosować unijne prawa i zasady wymiaru

sprawiedliwości w praktyce i wytworzenie wzajemnego zaufania, które leży u podstaw obszaru wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości;

- **poprawa funkcjonowania sieci**, czyli organizacji obejmujących całą UE, które mają na celu pomoc w przygotowywaniu przyszłych inicjatyw w omawianej dziedzinie, a także propagowanie ich spójnego wdrażania w całej Europie;

- **współpraca transgraniczna w zakresie egzekwowania przepisów**, np. stworzenie systemu powiadamiania o zaginionych dzieciach, koordynacja transgranicznych działań i współpracy antynarkotykowej; oraz

- **informowanie i podnoszenie wiedzy społeczeństwa**, w tym wspieranie krajowych i europejskich kampanii informujących obywateli o przysługujących im na podstawie unijnych przepisów prawach oraz o ich stosowaniu w praktyce.

Gdy tylko będzie to możliwe programy będą otwarte na uczestnictwo państw kandydujących oraz ewentualnie innych państw trzecich.

3. WDROŻENIE

Zmniejszenie liczby programów finansowania oraz skupienie priorytetów w zakresie finansowania sprawi, że możliwe stanie się stosowanie we wszystkich obszarach tych samych zasad i ukierunkowanie procedur.

Doprowadzi to do poprawy skuteczności zarówno ze strony Komisji, jak i podmiotów będących odbiorcami środków finansowych UE. Zmniejszenie liczby podstaw prawnych i pozycji budżetowych pozwoli na większą elastyczność, a co za tym idzie większe ukierunkowanie na priorytety polityczne UE oraz lepsze wykonanie budżetu.

Komisja proponuje utrzymanie finansowania istniejących agencji w dziedzinie sprawiedliwości i praw podstawowych, ponieważ wszystkie one są bardzo przydatne przy opracowywaniu i wdrażaniu polityk w omawianej dziedzinie. Agencje te to: EUROJUST, Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn oraz Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

4. PROPONOWANY PRZYDZIAŁ ŚRODKÓW BUDŻETOWYCH NA LATA 2014–2020

Wszystkie kwoty w cenach stałych z 2011 r.

Proponowany budżet na lata 2014–2020 ogółem	802 mln EUR
w tym	
program „Wymiar Sprawiedliwości”	416 mln EUR
program „Prawa podstawowe i obywatelstwo”	387 mln EUR

POLITYKA MORSKA I POLITYKA RYBOŁÓWSTWA

1. CELE POLITYKI

Zdrowe środowisko morskie stanowi ważne źródło różnorodności biologicznej, która dostarcza nam wielu korzyści gospodarczych, społecznych i ekologicznych. Jest również źródłem pożywnej i smacznej żywności, która jest w Europie wysoko ceniona jako istotna część naszej diety. W społecznościach przybrzeżnych rybołówstwo odgrywa istotną rolę. Ich sposób życia, kultura, tradycja i nagromadzone przez wieki umiejętności – wszystko to zależy od pracy związanej z rybołówstwem: we flocie rybackiej, w akwakulturze, przetwórstwie czy portach rybackich. Rybołówstwo i obszary przybrzeżne są również szczególnie podatne na skutki zmiany klimatu, w tym powodzie, erozję obszarów przybrzeżnych i podnoszący się poziom mórz.

Unia Europejska zobowiązała się do osiągnięcia zrównoważonego, opartego na ekosystemach zarządzania swoim rybołówstwem. W następstwie szeroko zakrojonego przeglądu Komisja przedstawi wkrótce propozycję gruntownej reformy wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb), która doprowadzi do zasadniczych zmian w sposobie zarządzania rybołówstwem, tak aby zapewnić zrównoważone wykorzystanie zasobów rybnych oraz przyszłość rybołówstwa w Europie. Reformie tej będzie towarzyszyła istotna zmiana ukierunkowania funduszy na rzecz wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb) i zintegrowanej polityki morskiej, przewidująca między innymi:

- ponowny przydział nieefektywnych dotacji bezpośrednich dla floty, zgodny z celami strategii „Europa 2020”, w tym tworzenie zachęt dla przemysłu rybnego do przeprowadzania reform, dokonywania innowacji i prowadzenia zrównoważonej działalności połowowej;

- wypełnienie luki w zakresie innowacyjności istniejącej pomiędzy sektorem rybołówstwa a innymi sektorami gospodarki morskiej, by uczynić flotę rybacką UE opłacalną i konkurencyjną oraz przyczynić się do wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy w społecznościach zależnych od rybołówstwa;

- ułatwienie przejścia na rybołówstwo o znikomych skutkach, charakteryzujące się brakiem odrzutów i nikłym wpływem na ekosystemy morskie;

- wkład w zrównoważone zarządzanie ekosystemami morskimi i ekosystemami zależnymi od akwakultury;

- wzmocnione wsparcie działań zbiorowych, m.in. marketingu i produkcji, w tym istotna rola pełniona przez organizacje producentów;

- zwiększone ukierunkowanie na długoterminowe funkcjonowanie społeczności przybrzeżnych wód morskich i śródlądowych, które są zależne od rybołówstwa, także poprzez tworzenie większej wartości dodanej dla działalności powiązanej z rybołówstwem oraz dywersyfikację w kierunku innych sektorów gospodarki morskiej;

- konkurencyjną i zrównoważoną akwakulturę dostarczającą konsumentom UE zdrowych i bogatych w składniki odżywcze produktów żywnościowych.

- wzmocnioną kontrolę i gromadzenie danych, co zapewni lepsze przestrzeganie przepisów i w pełni rozwiniętą politykę opartą na wiedzy;

- zintegrowaną politykę morską ukierunkowaną na wspieranie zrównoważonego wzrostu w sektorach i regionach morskich.

2. INSTRUMENTY

Osią zreformowanej polityki morskiej i polityki rybołówstwa będzie Europejski Fundusz Morski i Rybacki (EFMR), którego struktura będzie opierała się na 4 filarach:

- **Inteligentne, ekologiczne rybołówstwo** (zarządzanie dzielone) w celu wspierania przejścia na zrównoważone rybołówstwo, które jest bardziej selektywne, nie generuje odrzutów i jest mniej szkodliwe dla środowiska naturalnego, a tym samym przyczynia się do zrównoważonego zarządzania ekosystemami morskimi; oraz w celu wspierania ukierunkowania na innowacyjność i tworzenie wartości dodanej, co uczyni sektor rybołówstwa opłacalnym ekonomicznie i odpornym na wstrząsy zewnętrzne oraz zdolnym stawić czoła konkurencji państw trzecich.

- **Inteligentna, ekologiczna akwakultura** (zarządzanie dzielone) w celu doprowadzenia do opłacalnej, konkurencyjnej i ekologicznej akwakultury, zdolnej stawić czoła globalnej konkurencji i zaopatrującej konsumentów UE w bogate w składniki odżywcze produkty żywnościowe.

- **Zrównoważony, sprzyjający włączeniu społecznemu rozwój terytorialny** (zarządzanie dzielone) w celu odwrócenia tendencji zanikania wielu zależnych od rybołówstwa społeczności przybrzeżnych wód morskich i śródlądowych, poprzez tworzenie większej wartości dodanej dla rybołówstwa i działalności z nim powiązanych oraz poprzez dywersyfikację w kierunku innych sektorów gospodarki morskiej.

- **Zintegrowana polityka morska** (bezpośrednie zarządzanie scentralizowane) w celu wspierania priorytetów horyzontalnych, które posiadają faktyczny potencjał tworzenia oszczędności i wzrostu, ale których państwa członkowskie nie będą kontynuowały z własnej inicjatywy, takich jak wiedza o morzu, morskie planowanie przestrzenne, zintegrowane zarządzanie strefami przybrzeżnymi oraz zintegrowany nadzór morski oraz dostosowanie się do niekorzystnych skutków zmiany klimatu w obszarach przybrzeżnych.

Poza wymienionymi czterema filarami Europejski Fundusz Morski i Rybacki (EFMR) obejmie również środki towarzyszące dotyczące obszarów działania takich jak: gromadzenie danych i doradztwo naukowe, kontrola, zarządzanie, rynki rybołówstwa (w tym regiony najbardziej oddalone), dobrowolne płatności na rzecz regionalnych organizacji ds. rybołówstwa oraz wsparcie techniczne. Będzie on opierał się o działania z zakresu polityki rybołówstwa i polityki morskiej, a wsparcie uzyska w ramach wspólnych ram strategicznych na rzecz badań naukowych i innowacji.

Polityka ta zostanie uzupełniona dwoma instrumentami międzynarodowymi:

- **umowami o partnerstwie w sprawie połowów**, które ustanawiają prawne, gospodarcze i ekologiczne ramy regulujące działalność połowową prowadzoną przez statki rybackie UE na wodach należących do państw trzecich, które nie są w stanie same w pełni wykorzystać swoich zasobów rybnych w zrównoważony sposób.

- **regionalnymi organizacjami ds. rybołówstwa** – międzynarodowymi organami, w skład których wchodzą państwa, regionalne organizacje integracji gospodarczej (UE) oraz podmioty zajmujące się połowami powołane w celu zapewnienia trwałości zasobów rybnych na pełnym morzu.

3. WDROŻENIE

Struktura aktów prawnych, na których będą oparte wspomniane programy, zostanie znacznie uproszczona. Zostanie stworzony jeden Europejski Fundusz Morski i Rybacki (EFMR), w ramach którego zostaną zintegrowane wszystkie istniejące instrumenty polityki rybołówstwa i polityki morskiej, z wyjątkiem międzynarodowych umów o partnerstwie w sprawie połowów i unijnego uczestnictwa w regionalnych organizacjach ds. rybołówstwa. Takie podejście pozwoli na szerzej zakrojone synergie i ograniczenie obciążeń administracyjnych, jeśli chodzi o programowanie, zarządzanie, monitorowanie i ocenę, zarówno dla państw członkowskich jak i Komisji.

Ponadto wspólne ramy strategiczne obejmujące wszystkie fundusze strukturalne pozwolą na programowanie środków wspomagających politykę morską i politykę rybołówstwa w innych funduszach objętych ramami.

Liczba wydatków wchodzących w zakres zarządzania dzielonego zwiększy się, co da państwom członkowskim większą elastyczność i długoterminową perspektywę strategiczną. Europejski Fundusz Morski i Rybacki będzie uwzględniony we wspólnych ramach strategicznych i umowach o partnerstwie obejmujących wszystkie fundusze unijne w ramach zarządzania dzielonego.

4. PROPONOWANY PRZYDZIAŁ ŚRODKÓW BUDŻETOWYCH NA LATA 2014-2020

Wszystkie kwoty w cenach stałych z 2011 r.

Europejski Fundusz Morski i Rybacki/Regionalne organizacje ds. rybołówstwa	6,7 mld EUR

BADANIA I INNOWACJE

1. CELE POLITYKI

Europa potrzebuje nowatorskiego sektora badań i innowacji, wychodzącego poza granice potrzeb krajowych, łączącego różne dyscypliny naukowe, technologie i umiejętności biznesowe oraz przyciągającego utalentowane osoby z całego świata. Badania i innowacje mają zasadnicze znaczenie dla zachowania przez Europę jej pozycji w obecnym szybko zmieniającym się zglobalizowanym rynku i dla sprostania przyszłym wyzwaniom. Inwestowanie w badania naukowe i innowacje w Europie stworzy nowe możliwości zatrudnienia i zapewni jej długoterminowy trwały wzrost i konkurencyjność.

Postępy naukowe, nowe technologie i innowacje są również niezbędne, by podjąć palące wyzwania społeczne, takie jak zmiana klimatu, starzejące się społeczeństwo i niedostatek zasobów. Są to poważne problemy wymagające dużych programów badawczych i przełomowych innowacji; niektóre z nich można osiągnąć wyłącznie poprzez skoordynowane działanie na szczeblu europejskim. W przeszłości działalność badawczo-naukowa finansowana ze środków unijnych pozwoliła na przykład zebrać w jedną całość wiedzę specjalistyczną, którą dysponowały wiodące w Europie ośrodki naukowe, co zaowocowało opracowaniem innowacyjnego sposobu diagnozowania i leczenia choroby Alzheimera. Takie przełomowe odkrycia zmienią diametralnie życie obywateli w Europie, poprawiając jakość opieki zdrowotnej, oferując nowe modele pracy i życia prywatnego oraz pewniejsze środki utrzymania. Udane innowacje rozwiązujące takie problemy stworzą przedsiębiorstwom wiele możliwości rozwoju i tworzenia nowych miejsc pracy.

Jednak mimo ich kluczowego znaczenia europejskie osiągnięcia w dziedzinie badań naukowych i innowacji pozostają w tyle za wynikami osiąganymi przez USA, Japonię i Chiny oraz doganiającymi ich szybko Brazylią i Indiami. Aby odwrócić obecną tendencję, w strategii „Europa 2020” ustanowiono cel zwiększenia do 2020 r. wydatków na rzecz badań i rozwoju do poziomu 3 % PKB. Szczególnym priorytetem jest zwiększenie liczby badań i innowacji ukierunkowanych na potrzeby przedsiębiorstw, na przykład poprzez wykorzystanie środków publicznych jako dźwigni zwiększającej inwestycje prywatne.

Dzięki środkom pozyskanym z sektora państwowego i prywatnego budżet UE może mieć istotny udział w realizacji tych celów oraz stymulowaniu osiągnięć w dziedzinie badań i innowacji w Europie.

2. INSTRUMENTY

Kluczowym krokiem w kierunku modernizacji unijnych programów wspierających badania naukowe i innowacje jest połączenie w pojedyncze wspólne ramy strategiczne na rzecz badań naukowych i innowacji trzech głównych, istniejących już inicjatyw i źródeł finansowania, są to:

– siódmy program ramowy (7PR);

– poświęcona innowacji część programu ramowego na rzecz konkurencyjności i innowacji; oraz

– Europejski Instytut Innowacji i Technologii (EIT).

Wspólne ramy strategiczne określą cele strategiczne dla wszystkich unijnych działań związanych z finansowaniem sektora badań naukowych i innowacji. Będzie to funkcjonować sprawniej niż obecne programy finansowania, a wdrożenie odbędzie się w oparciu o ujednolicone zasady i procedury. W ten sposób działania z zakresu badań naukowych i innowacji będą spójniej połączone, a skutki finansowania unijnego będą wyraźniejsze. Wspólne ramy strategiczne zwiększą wartość dodaną unijnych interwencji poprzez generowanie krytycznego poziomu zasobów, wiedzy specjalistycznej i obszarów doskonałości w dziedzinie badań naukowych i innowacji, czego nie można byłoby osiągnąć na poziomie krajowym.

Upraszczając i uspójniając finansowanie unijnych badań naukowych, wspólne ramy strategiczne staną się również bardziej przyjazne dla małych i średnich przedsiębiorstw i otwarte na przyjęcie nowych uczestników. Poprawi to rozpowszechnienie wiedzy eksperckiej niezbędnej dla innowacyjności i procesu kształtowania polityki. Pozwoli to Wspólnemu Centrum Badawczemu skuteczniej uczestniczyć w kształtowaniu polityki. Nada to również bardziej strategiczny wymiar międzynarodowej współpracy oraz wesprze Europejską przestrzeń badawczą.

W tak ogólnych ramach wspólne ramy strategiczne obejmą badania bezpośrednie i pośrednie, każde z nich opierające się na trzech oddzielnych, lecz wzajemnie wspomagających się blokach, zgodnie z priorytetami strategii „Europa 2020”:

(1) **Doskonałość bazy naukowej**. Ta część wzmocni światowej klasy doskonałość UE w dziedzinie wiedzy, rozwijając europejskie talenty i przyciągając wiodących naukowców do Europy. Nacisk zostanie położony na: silniejsze wsparcie badań pionierskich (dzięki Europejskiej Radzie ds. Badań Naukowych); przyszłe i powstające technologie; narzędzia, szkolenia i rozwój kariery naukowej pracowników naukowych (działania w ramach programu „Marie Curie”); rozwój sieci infrastruktury priorytetowych badań naukowych (w tym e-infrastruktury) oraz dostęp do niej.

(2) **Stawianie czoła wyzwaniom społecznym.** Aby bezpośrednio podjąć wyzwania określone w strategii „Europa 2020” blok ten będzie służył wsparciu działań odpowiadających całemu spektrum, począwszy od badań naukowych skończywszy na rynku. Znajdą się nim działania na rzecz innowacji (działania pilotażowe, demonstracyjne, poligony doświadczalne, wsparcie zamówień publicznych oraz wprowadzanie na rynek innowacji), podejście interdyscyplinarne oraz badania z zakresu nauk społeczno-ekonomicznych i humanistycznych. Nacisk zostanie położony na: zdrowie, zmiany demograficzne i dobrostan człowieka; bezpieczeństwo żywnościowe i gospodarkę ekologiczną; bezpieczną, czystą i efektywną energię; inteligentny, ekologiczny i zintegrowany transport; zaopatrzenie w surowce; efektywne gospodarowanie zasobami oraz działania na rzecz klimatu; oraz oparte na zasadzie włączenia społecznego, innowacyjne i bezpieczne społeczeństwo (w tym bezpieczeństwo cybernetyczne i uczynienie Internetu bezpieczniejszym miejscem). Dzięki wspólnotom wiedzy i innowacji oraz znacznie zwiększonemu budżetowi, Europejski Instytut Innowacji i Technologii w znaczny sposób przyczyni się do rozwiązania tych problemów.

(3) **Tworzenie przewodnictwa przemysłu i ram konkurencyjności.** Celem jest wsparcie badań i innowacji biznesowych w technologiach wspomagających: sektorze usług i nowo powstających sektorach, przy zachowaniu wyraźnego ukierunkowania na stymulowanie inwestycji sektora prywatnego w badania i rozwój; oraz rozwiązywanie problemów specyficznych dla małych i średnich przedsiębiorstw. Następujące działania będą traktowane priorytetowo: zwiększone inwestycje strategiczne i dążenie do osiągania pozycji lidera w obecnych i przyszłych technologiach wspomagających i przemysłowych oraz usługach, ze specjalnym wsparciem dla technologii informacyjno-komunikacyjnych (w tym mikro/nanoelektroniki i fotoniki), nanotechnologii, materiałów zaawansowanych, nowoczesnych systemów produkcyjnych, biotechnologii przemysłowej, badania przestrzeni kosmicznej i innowacji, a także technologii niskoemisyjnych i adaptacyjnych, ze szczególnym naciskiem na zapewnienie zintegrowanego podejścia do kluczowych technologii wspomagających; ułatwiony dostęp do kapitału zwiększonego ryzyka i kapitału typu „venture" (stanowiący rozwinięcie mechanizmu finansowania opartego na podziale ryzyka przewidzianego w siódmym programie ramowym oraz o instrumenty finansowe programu ramowego na rzecz konkurencyjności i innowacji); oraz oferowanie szeroko zakrojonego wsparcia UE na rzecz innowacyjności w MŚP o dużym potencjale wzrostu.

Podejście to obejmuje zarówno działania wynikające z agendy, jak i szersze udostępnienie obszarów badawczych wnioskodawcom, co ma na celu zaproponowanie projektów innowacyjnych i rozwiązań o przełomowym znaczeniu.

3. WDROŻENIE

Zgodnie z ideą zawartą we wspólnych ramach strategicznych wdrożenie będzie **uproszczone i znormalizowane**. Uproszczenie będzie dotyczyć zarówno programów finansowania jak i zasad administracyjnych odnoszących się do uczestnictwa i rozpowszechniania wyników badań. Jeden nowy zestaw zasad będzie stosowany w odniesieniu do trzech części wspólnych ram strategicznych, przy jednoczesnym uwzględnieniu specyfiki Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii (oraz jego potrzeby elastyczności ram regulacyjnych), jak również specyfiki MŚP. Główne cechy operacyjne wspólnych ram strategicznych będą następujące:

- **zracjonalizowany zestaw programów i instrumentów finansowych** stosowany we wszystkich aspektach tych ram, który jest kontynuacją bieżących programów, łącząc programy o podobnych celach, i który nie kontynuuje programów już nieadekwatnych do potrzeb. Podobnie jak w przypadku przyznawania dotacji, szerzej wykorzystywane będą innowacyjne instrumenty finansowe. Przeanalizowane zostaną również zamówienia przedkomercyjne i ceny.

- **jeden zestaw zasad**, obejmujących kwalifikowalność, księgowość, sprawozdawczość i audyt, będzie stosowany do wszystkich sektorów. Ustalona zostanie nowa równowaga pomiędzy zaufaniem a kontrolą oraz pomiędzy podejmowaniem ryzyka a unikaniem go. Aby zmniejszyć obciążenia administracyjne w odniesieniu do beneficjentów (otrzymujących dotacje) wprowadzone zostanie radykalnie uproszczone podejście do zwracania kosztów, opierające się na możliwie jak najszerszym akceptowaniu zwyczajowo stosowanych przez beneficjentów praktyk księgowych i praktyk zarządzania oraz na szerszym stosowaniu płatności i stawek ryczałtowych. Od beneficjentów będzie wymagać się wykorzystania

wyników i ich publicznego udostępniania poprzez odpowiednie kanały rozpowszechniania.

- **Projekty będą mogły być uruchamiane wcześniej**, gdyż etap selekcji, ocena *ex-post* i negocjacje zostaną skrócone. Na jednym portalu internetowym zostaną zamieszczone uproszczone wskazówki i usługi doradcze dla beneficjentów i uczestników. Ponadto struktury wsparcia w państwach członkowskich zostaną zracjonalizowane, tak aby stworzyć jednolity punkt kontaktowy dla wszelkiego rodzaju działań w ramach wspólnych ram strategicznych, funkcjonujący w języku tego państwa. Wprowadzone zostaną szczególne środki mające na celu pomoc dla utalentowanych naukowców i innowatorów, którzy nie posiadają doświadczenia w pozyskiwaniu środków z UE. W obrębie wspólnych ram strategicznych stosowane będzie jednolite podejście audytowe.

- Jakość, efektywność i spójność wdrażania wspólnych ram strategicznych zostaną wzmocnione dzięki **powszechnej eksternalizacji**, na bazie postępów osiągniętych w bieżących programach. Agencje wykonawcze ustanowione w ramach bieżących programów zostaną rozszerzone w celu realizowania korzyści skali. W dalszym ciągu stosowane będą partnerstwa publiczno-prywatne z sektorem przemysłu i programami państw członkowskich, w tym przy wykorzystaniu nowych możliwości przewidzianych w zmienionych rozporządzeniach finansowych. Partnerstwa będą opierać się na silnym zaangażowaniu wszystkich podmiotów korzystających z połączonych zasobów, tak aby stymulowało to inwestycje w obszarach strategicznych i pozwalało uniknąć rozproszenia wysiłków.

- **Strategiczne wyrównanie unijnych, krajowych i regionalnych zasobów**, realizowane w drodze wspólnego programowania z państwami członkowskimi, zwiększy wartość dodaną i skutki ogółu inwestycji.

- Zwiększone wykorzystanie **innowacyjnych instrumentów finansowych,** w tym inwestycji z kapitałem podwyższonego ryzyka na rzecz innowacyjnych przedsiębiorstw z sektora zaawansowanych technologii, zwłaszcza MŚP, będzie dźwignią dla prywatnego inwestowania w działalność badawczą i innowacje. Będzie ono zarządzane zewnętrznie przez Grupę Europejskiego Banku Inwestycyjnego lub inne międzynarodowe instytucje finansowe lub publiczne instytucje finansowe, w których co najmniej jedno państwo członkowskie będzie udziałowcem, zgodnie z wspólnymi przepisami dotyczącymi instrumentów kapitałowych i dłużnych.

W ten sposób oczekuje się, że około dwóch trzecich budżetu wspólnych ram strategicznych zostanie wdrożone zewnętrznie (jest to około połowa budżetu obecnie), podzielone pomiędzy różnorodne mechanizmy wsparcia. Poziom i charakter eksternalizacji zostanie określony, między innymi, poprzez wpływ na efektywność całego budżetu będącego przedmiotem zarządzania i może doprowadzić do dalszego uproszczenia zasad stosowanych do zarządzania zewnętrznego. Komisja pragnie jednakże zachować bezpośrednie kompetencje w zarządzaniu obszarami związanymi z podstawowymi kompetencjami w zakresie realizacji polityki.

Komplementarność i synergie w zakresie finansowania badań naukowych i innowacji, uzyskane dzięki polityce spójności, zostaną zagwarantowane poprzez wyraźne rozróżnienie celów i metod interwencji. Badania i innowacje odgrywają kluczową rolę dla dobrobytu i dobrego funkcjonowania regionów UE, w interesie wszystkich państw członkowskich leży zatem tworzenie doskonałych, silnych i efektywnych systemów badań i innowacji. Działania

z tytułu wspólnych ram strategicznych będą się do tego przyczyniać poprzez przydzielanie środków na badania i innowacje na podstawie kryterium doskonałości, bez względu na ich umiejscowienie geograficzne. Działania z tytułu polityki spójności zostaną wzmocnione jako najważniejszy instrument tworzenia potencjału badawczo-innowacyjnego na szczeblu regionalnym, w tym rozbudowy infrastruktury badawczej dzięki przydzielaniu środków w oparciu o pułapy ustalone wcześniej dla każdego kwalifikującego się regionu. Zawarte z państwami członkowskimi umowy o partnerstwie, wraz ze wspólnymi ramami strategicznymi, wesprą strategie „inteligentnej specjalizacji" odnoszące się do priorytetów określonych we wspólnych ramach strategicznych i opierających się na ocenie sytuacji regionalnej/lokalnej. Otworzy to „drogę do doskonałości" i doprowadzi w dłuższej perspektywie czasowej do zwiększenia liczby doskonałych naukowców i innowatorów z regionów (w szczególności z regionów konwergencji), którzy będą mogli opracować programy w pełni zgodne ze wspólnymi ramami strategicznymi, jak również zwiększyć szanse wszystkich regionów na pełne wykorzystanie ich potencjału innowacyjnego. Ustanowiony zostanie również odpowiedni interfejs z WPR w celu wspierania badań naukowych i innowacyjności w sektorze rolnictwa, z towarzyszącymi temu odpowiednimi działaniami edukacyjnymi i innymi programami UE, w tym programami z zakresu bezpieczeństwa.

4. PROPONOWANY PRZYDZIAŁ ŚRODKÓW BUDŻETOWYCH NA LATA 2014-2020

Kwoty w cenach stałych z 2011 r.

Wspólne ramy strategiczne na rzecz badań naukowych i innowacji	80 mld EUR

ADMINISTRACJA

W ramach rozdziału budżetu UE dotyczącego administracji finansowane są działania wszystkich instytucji europejskich – Parlamentu Europejskiego (około 20 %), Rady Europejskiej i Rady (7 %), Komisji (40 %) oraz pozostałych instytucji, takich jak Trybunał Sprawiedliwości, Europejska Służba Działań Zewnętrznych lub Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich (15 %), jak również emerytury (16 %) i Szkoły Europejskie (2 %).

Na administrację przeznacza się stosunkowo niewielką część budżetu UE – 5,7 % bieżących MFF. Udział ten nie zmienił się znacząco w ostatnich latach pomimo największego dotychczas rozszerzenia UE, rosnącej liczby instytucji i organów rozsianych w całej UE i dodatkowych zadań, które w naturalny sposób prowadzą do wzrostu liczby pracowników, a w jego następstwie również emerytów. Administracyjna część budżetu jest wykorzystywana na opłacenie wynagrodzeń i emerytur, kosztów bieżących, takich jak budynki, spotkania ekspertów, koszty wyjazdów służbowych, systemów IT oraz innych powiązanych kosztów. Jest ona wykorzystywana na pokrycie kosztów tłumaczeń pisemnych i ustnych w Unii 23 języków. Stanowi ona również część budżetu wykorzystywanego na opłacenie systemu Szkół Europejskich, który obejmuje szkoły w kilku państwach członkowskich.

Ponieważ wydatki na emerytury i Szkoły Europejskie mają inny charakter i podlegają tendencjom długoterminowym, we wniosku Komisji w sprawie wieloletnich ram finansowych przedstawiono wydatki administracyjne potrzebne dla oddzielnego funkcjonowania instytucji unijnych, jako podrozdział w ramach rozdziału V (z wyłączeniem emerytur i Szkół Europejskich).

Komisja uważa, że ograniczenie wzrostu kosztów administracyjnych w kolejnym okresie programowania opartym na pułapie z 2013 r. stanowi wyzwanie, ale jest wykonalne (rozdział V budżetu). W okresie 2014–2020 oznaczałoby to brak wzrostu operacyjnych kosztów administracyjnych bez uszczerbku dla dodatkowych kosztów wynikających z przyszłych rozszerzeń.

W 2004 r. Unia Europejska całkowicie zreformowała swoją służbę cywilną i uczyniła przepisy dotyczące pracowników jednymi z najbardziej nowoczesnych w swoim czasie. Nowa struktura kariery, ukierunkowana na wyniki i oparta na kryteriach merytorycznych, nowy status kontraktowy dla pracowników wykonujących zadania niezwiązane z właściwą dziedziną pracy, reforma systemu emerytalnego, nowe metody pracy oraz warunki pracy sprzyjające rodzinie to tylko kilka z licznych zmian wprowadzonych przez pierwszą od 1968 r. kompleksową reformę europejskiej służby cywilnej Reforma ta dotyczyła nie tylko instytucji, lecz także organów UE i agencji ustanowionych w niemal wszystkich państwach członkowskich. Do dziś reforma ta pozwoliła na zaoszczędzenie w przybliżeniu 3 mld EUR. W dalszym ciągu będzie przynosić oszczędności dla budżetu UE wynoszące około 5 mld EUR do 2020 r.

Ostatnie wydarzenia w gospodarce światowej, jak również wynikła z nich potrzeba konsolidacji finansów publicznych, wymagają szczególnych starań ze strony każdej administracji publicznej oraz jej pracowników, a także dostosowania się do zmieniających się warunków i kontekstu społecznego. Kontekst ten dotyczy również europejskiej służby cywilnej i administracji instytucji europejskich. Komisja jako administracja spełniała w ostatnich latach swoje obowiązki, realizując politykę zerowego wzrostu w odniesieniu do pracowników, realizując nowe priorytety polityczne poprzez wewnętrzne przeniesienia

pracowników, wprowadzając narzędzia i procedury służące polepszeniu swojej organizacji wewnętrznej i wydajności, a ostatnio przestawiając propozycję zamrożenia wydatków administracyjnych na rok 2012.

Poza tymi środkami administracyjnymi Komisja postanowiła przedstawić propozycje zmian do obowiązującego regulaminu pracowniczego, które pozwolą wszystkim instytucjom, organom i agencjom na dalszy wzrost wydajności i oszczędności, zapewniając jednocześnie najwyższej jakości atrakcyjną europejską służbę cywilną złożoną z obywateli wszystkich państw członkowskich.

Zdaniem Komisji dalsze oszczędności są konieczne i możliwe we wszystkich instytucjach, organach i agencjach. Aby spełnić ten cel, Komisja postanowiła przedstawić propozycję ograniczenia liczby pracowników wszystkich instytucji, organów i agencji o 5 %. Będzie to jednym z najważniejszych elementów oszczędności i stanowi element ogólnej zachęty dla wszystkich instytucji do zwiększenia wydajności. Redukcja zatrudnienia powinna zostać skompensowana wydłużeniem czasu pracy pracowników bez wyrównawczej korekty wynagrodzeń.

Wyzwanie zatrzymania wzrostu wydatków administracyjnych będzie jednak wymagało dodatkowych zmian w ramach prawnych dotyczących pracowników UE. W szczególności Komisja zamierza:

- zmienić metodę dostosowania wynagrodzeń, jednocześnie przedłużając utrzymanie obowiązującej składki tymczasowej odprowadzanej przez wszystkich urzędników na obecnej maksymalnej wysokości 5,5 %;

- zgodnie ze zmianami demograficznymi w Europie podwyższyć wiek przejścia na emeryturę z 63 do 65 lat, a w przypadku wcześniejszych emerytur – z 55 do 58 lat – czyniąc atrakcyjną kontynuację pracy do 67 roku życia;

  metodologia wyliczania składek emerytalnych zostanie dostosowana do międzynarodowych standardów rachunkowości memoriałowej. Celem takich zmian jest zapewnienie instytucjom i państwom członkowskich bardziej stabilnej stopy przyrostu składek emerytalnych, mniej wrażliwej na krótkoterminowe zmiany stóp procentowych, a tym samym mniej podatnej na wahania;

- ustanowić wyraźny związek między zakresem odpowiedzialności a grupą zaszeregowania: ścieżka kariery w grupie AST zostanie zmieniona tak, by najwyższe dwie grupy zaszeregowania (AST 10 i 11) były zarezerwowane dla pracowników tej kategorii wykonujących obowiązki na najwyższym poziomie w zakresie kwestii kadrowych, finansowych i koordynacyjnych;

- stale zatrudniać pracowników biurowych i pracowników sekretariatów jako pracowników kontraktowych zamiast dożywotniego mianowania na urzędników. Aby uniknąć długotrwałego równoległego funkcjonowania pracowników kontraktowych i urzędników wykonujących te same obowiązki, funkcje biurowe będą stopniowo wycofywane z zakresu obowiązków urzędników;

- podwyższyć minimalny tygodniowy czas pracy z 37,5 do 40 godzin, utrzymując maksymalny tygodniowy czas pracy na obecnym poziomie 42 godzin. Wydłużenie czasu pracy powinno ułatwić skompensowanie redukcji zatrudnienia na poziomie 5 %;

- dostosować sposób kalkulacji dodatku z tytułu kosztów podróży.

Jeżeli chodzi o agencje, Komisja zamierza również przedstawić kilka zmian zasad dotyczących pracowników, aby umożliwić bardziej spójne i płynne wdrożenie regulaminu pracowniczego w lepszy sposób uwzględniającego charakter agencji. W zależności od konkluzji międzyinstytucjonalnej grupy roboczej ds. agencji, w przyszłości mogą zostać przedstawione dodatkowe środki, mogące przynieść dalsze oszczędności kosztów administracyjnych agencji, które zostaną uwzględnione w odpowiednim rozdziale budżetu UE.

Komisja zaproponuje rozpoczęcie wdrażania tych środków począwszy od 2013 r., tj. przed rozpoczęciem okresu programowania 2014–2020.

Proponowany przydział środków budżetowych na lata 2014–2020

Kwoty w cenach stałych z 2011 r.

Administracja w tym:	62,6 mld EUR
• Wydatki na emerytury i Szkoły Europejskie	12,2 mld EUR
• Koszty administracyjne instytucji	50,45 mld EUR